

Graydon studie

Betaalgedrag Q2 2018

Juli 2018

GRAYDON
open in business

Over de studie betaalgedrag

Graydon Belgium nv verzamelt **systematisch en dagelijks aging listings**. Vele duizenden bedrijven, geven door op welke wijze (correct volgens de gemaakte afspraken of buiten termijn en in welke mate buiten termijn) ze door hun zakenpartners worden betaald.

De bedrijven die deze gegevens aanleveren situeren zich over een veelheid aan activiteitssectoren, veelal in de B2B- of B2G-sfeer. Voor de goede orde dient genoteerd dat de typische financiële instellingen, zoals banken, dergelijke gegevens NIET doorgeven. Noch is het zo dat wij zicht hebben op ALLE facturen die aan Belgische ondernemingen of overheden worden overgemaakt.

De waarnemingen die in deze studie worden weergegeven moeten dus steeds begrepen worden als het resultaat van een -zij het bijzonder uitgebreide- steekproef waarbij in eerste instantie wordt toegelicht hoe bedrijven, overheden en andere organisaties ageren binnen een klassieke leveranciers-klant verhouding.

De Graydoncomputers linken die verkregen informatie terug aan de individuele onderneming, waardoor op accurate wijze het **betalingsgedrag van elke actieve onderneming, vzw of overheidsinstantie wordt gemeten**.

Dergelijke **vinger-aan-de-polsgegevens**, die wij sedert 1984 systematisch verzamelen, vullen de elementen uit bijvoorbeeld de jaarrekening (per definitie zelden minder dan zeven maanden oud) uitstekend aan: de verwerking ervan toont de betalingsevolutie van elke onderneming en geeft direct inzicht op de korte termijn liquiditeitsevolutie en cashpositie ervan.

De betaalindex bewijst zich bovendien na seizoenszuivering als een **uitstekende korte termijn graadmeter met betrekking tot de conjunctuurevoluties**.

Overname en gebruik van dit onderzoek wordt aangemoedigd mits bronvermelding "Graydon Belgium". Deze brochure is louter ter informatie opgesteld. De gegevens zijn ontwikkeld en verwerkt op basis van de Graydon-databanken. Uitgever, informatieverstrekker noch auteurs kunnen aansprakelijk gesteld worden voor mogelijke onnauwkeurigheden. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens is voor rekening van de lezer.

Gelieve als bron 'Graydon Belgium' te vermelden

Graydon Belgium nv
Uitbreidingstraat 84-b1
2600 Berchem

Contact: Gerd De Smyter - Corporate Communications
Tel.: 0474 49 00 69
g.de.smyter@graydon.nl

Inhoud

Over de studie betaalgedrag.....	2
Inhoud.....	3
Voorwoord - samenvatting	4
De kwaliteit van de betalingen stagneert	4
Brussel: de dip van 2016 volledig verteerd, regio's blijven dicht bij elkaar	5
Federale overheid betaalt beduidend zwak, Vlaamse gemeenschap evolueert positief.	5
Betaalindex: federale tendensen	7
Betaalindex: regionale & provinciale tendensen	9
Federaal.....	9
Vlaanderen.....	10
Wallonië	11
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	12
Vlaamse provincies	13
Waalse provincies.....	16
Samenvattende regionale tabel	19
Tendensen binnen de federale en regionale openbare besturen, de centrumsteden	20
Federale overheid	20
Regionale overheden	27
Provinciale overheden.....	30
Gemeentelijke overheden	31
Vlaamse centrumsteden.....	34
Bijlage 1: Sectoranalyses betaalgedrag (NACE2)	35
Totaaloverzicht betaalscores per sector (op basis van NACE-2).....	35
Bijlage 2: Sectorgrafieken (NACE2)	38
Over Graydon.....	82

Voorwoord - samenvatting

De kwaliteit van de betalingen stagneert

De Graydon Betaalindex, die berekend wordt op basis van een weging die rekening houdt met de niveaus van correcte betaling of wanbetaling, bereikt afgelopen tweede trimester een waarde van 102,6. Het gaat om een gebruikelijke waarde die we gedurende een tweede trimester meten.

Hoewel de kwaliteit van het B2B betaalgedrag het niveau van 2016 niet kan evenaren is de afzwakking die we in 2017 waarnamen verleden tijd. Het eerste trimester 2018 maten we een betaalindex van 104,2 waarmee we een niveau halen dat ongeveer gelijkloopt met het eerste kwartaal 2014. Met betrekking tot het tweede trimester 2018 zien we dus een voor dat trimester gebruikelijke dip met een betaalindex van 102,6: voor dat trimester zijn dat even gebruikelijke waarden.

Op uitzondering van het 2de kwartaal 2013, waar we een Graydon betaalindex maten die lager uitkwam dan 100, stellen we sedert de zomer van 2012 en rekening houdend met seizoenschommelingen een systematische verbetering vast. Sinds 2014 zien we zelfs resultaten die beter zijn dan de situatie die we voor de crisis die ons in 2008 overviel. Sinds begin 2015 zien we dat het betaalgedrag stabiliseert op hoog niveau.

Met 70,50% van alle B2B facturen die tijdig worden betaald in het eerste trimester 2018 en 68,34% tijdens het tweede trimester meten we een bijzonder hoog niveau aan correct betaalde facturen. Sterker zelfs, ondanks de gebruikelijke dip gedurende het tweede trimester meten we in vergelijking met alle vorige tweede trimesters met 68,34% correct betaalde facturen de sterkste waarden ooit.

Anderzijds meten we ook, met betrekking tot het eerste trimester 2018 9,75% facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald en met betrekking tot het tweede trimester 9,53% facturen die veel te laat of niet meer worden betaald.

De bodem van zwak betaalde facturen werd bereikt tijdens het 2de trimester 2011 met 14,3% van dergelijke facturen. Sindsdien is het volume systematisch gedaald tot slechts 8,05% in het vierde trimester 2014. Het ging toen over één factuur per 12. Deze verhouding is sindsdien opnieuw licht gestegen en stabiliseert zich rond de 9% (één factuur op 11).

Idealiter dient dit volume nog verder te dalen, maar zelfs tijdens de jaren van economische voorspoed maten we steevast een volume van 7% tot 9%. Er blijft dus werk aan de winkel om dit volume verder neerwaarts te drukken zodat de bedrijven over een groter volume aan cash-werkmiddelen beschikken.

Op uitzondering van het 2de kwartaal 2013, waar we een Graydon betaalindex maten die lager uitkwam dan 100, stellen we sedert de zomer van 2012 en rekening houdend met seizoenschommelingen een trend van systematische verbetering vast. Sinds 2014 zien we zelfs resultaten die beter zijn dan de situatie die we voor de crisis die ons in 2008 overviel. Sinds begin 2015 zien we dat het betaalgedrag stabiliseert op hoog niveau, echter met een belangrijke dip in 2017.

Toch: bedrijfsleiders blijven best bijzonder attent: ruim één factuur per 10 aan wanbetaling betekent een aanslag op de liquiditeit van een onderneming. Er moet nog altijd een flink stuk weg afgelegd worden. Het blijft voor ondernemingen belangrijk om het betalingsgedrag en de financiële situatie van hun zakenpartners te blijven doorlichten. Zo vermijden ze immers dat ze zelf in de problemen komen¹.

Brussel: de dip van 2016 volledig verteerd, regio's blijven dicht bij elkaar

Sinds 2015 zagen we binnen het Waalse gewest een betaalgedrag dat bijna identiek was als datgene dat binnen het Vlaamse Gewest werd waargenomen. Tijdens het tweede trimester 2016 bleken zelfs voor het eerst en tot nog toe eenmalig de Waalse bedrijven hun facturen correcter te betalen dan de Vlaamse of de Brusselse. Traditioneel noteerden we het beste betaalgedrag door de in Brussel gevestigde ondernemingen.

Vanaf het eerste kwartaal 2017 zien we echter, na de dip die de drie regio's tijdens het laatste trimester 2016 vertoonden, de **kwaliteit van het betaalgedrag door Brusselse ondernemingen spectaculair dalen**: die zakte van een indexwaarde 102,8 gedurende het vierde trimester 2016 naar 96,5 gedurende het eerste trimester 2017: de voor Brussel slechtste waarde sedert het begin van onze metingen. Het voorzichtige herstel nadien mocht niet baten: het derde trimester 2017 toonde de betaalindex een waarde van 99,8 waardoor de voormalige regio- koploper sedert het begin van dat jaar continu de staartpositie innam.

Vanaf begin 2018 is dit sterk gecorrigeerd: gedurende het eerste trimester 2018 sprong de Brusselse betaalindex naar 104,3: de beste waarde van de drie regio's; Gedurende het tweede trimester speelde Brussel de middenmoter, maar het aantal facturen die we als 'wanbetalingen' klasseren daalde spectaculair.

Op basis van de evolutie van het B2B betaalgedrag, waarvan we de afgelopen 10 jaar duidelijk vaststellen dat het een goede meter én voorspeller is voor lokale conjuncturevoluties, **mogen we vaststellen dat de Brusselse dip na de gebeurtenissen van 2016 volledig is verteerd.**

Federale overheid betaalt beduidend zwak, Vlaamse gemeenschap evolueert positief.

Sedert het tweede kwartaal 2017 loopt het betaalgedrag van de federale overheid grondig fout. Onze metingen toonden dat in het tweede kwartaal 2017 de federale overheid slechts 72% van de facturen volgens afspraak betaalde terwijl het aantal facturen dat meer dan 90 dagen overdue werden betaald steeg naar 10%. In het derde kwartaal 2017 werd het zo mogelijk nog slechter: slechts 61% van de aan de federale overheid gerichte facturen werden toen correct betaald terwijl maar liefst 11% van de facturen méér dan 90 dagen te laat werden vergoed.

---

¹ In onze studie met betrekking tot betaalgedrag met betrekking tot het eerste kwartaal 2015 (zie www.graydon.be/downloads) toonden we aan dat wanbetalingen veeleer het gevolg zijn van (zware) financiële problemen binnen het bedrijf van de schuldenaar, dan dat het wanbetalen vanwege de schuldenaar niets anders zou zijn dan een moraliteits- of organisatorisch probleem. De meeste gezonde bedrijven betalen ook correct. Toch noteren we binnen de groep gezonde ondernemingen één bedrijf per twintig die hun facturen vertraagd betalen.

Het vierde kwartaal 2017 bleek zonder meer een ramp: slechts 41% van de aan de federale overheid gerichte facturen werd correct betaald terwijl maar liefst 29% meer dan 90 dagen na vervaldatum werd betaald: de slechtste score sedert 2007.

Het eerste trimester 2018 zagen we met 73% tijdig betaalde facturen weliswaar een herstel, maar met 65% tijdige betaalde facturen in het tweede trimester 2018 enerzijds én 15% facturen die tussen de 61 en 90 dagen na vervaldatum worden betaald en daarenboven 13% facturen die meer dan 90 dagen worden betaald is elke consequente richting zoek.

Dit zijn zonder meer de zwakste waarnemingen sedert het jaar 2008. De problematiek situeert zich onder meer binnen het ministerie van Justitie, FOD Werkgelegenheid arbeid en Sociaal Overleg en Defensie.

De afgelopen jaren profileerde in het bijzonder de Vlaamse gemeenschap zich als uiterst zwakke betaler. Sedert begin 2018 zien wij een belangrijke correctie. Gedurende het eerste trimester werden 61% van de facturen gericht aan de Vlaamse Gemeenschap tijdig betaald, gedurende afgelopen tweede trimester steeg dit zelfs naar 76%. Gedurende datzelfde tweede trimester noteren wij 3% van de facturen die betaald worden tussen 1 en 30 dagen na vervaldag en 1% tussen 31 en 60 dagen. Toch worden nog steeds 20% van de facturen met meer dan 90 dagen vertraagd betaald: er blijft dus ruim plaats voor verdere verbetering.

Eric Van den Broele

Senior Manager Research & Development
Graydon Belgium NV

Betaalindex: federale tendensen

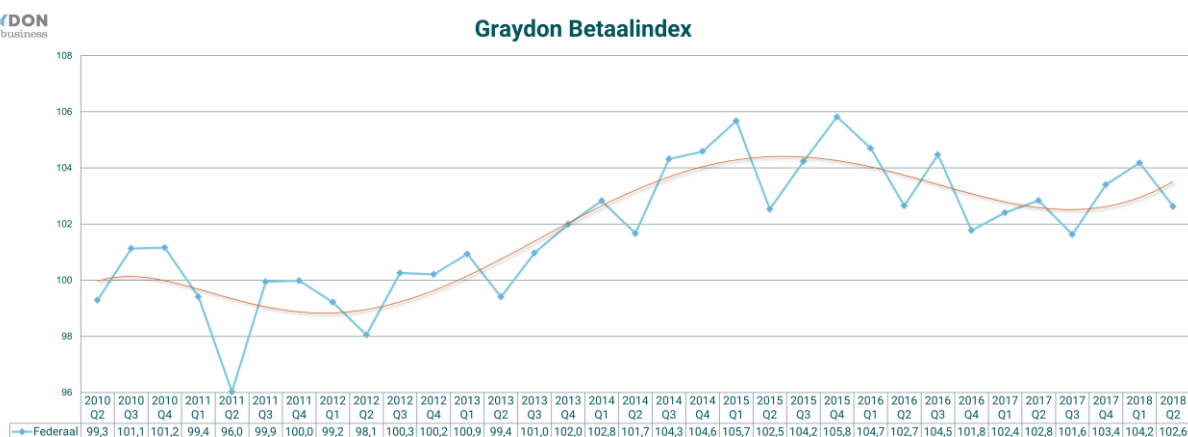
Op basis van alle betalingen, ook diegene die niet of te laat worden uitgevoerd, berekenen we een globale **Graydon Bedrijven Betaalindex**. Hierbij worden 'goede betalingen' beloond, terwijl betalingen na afspraak zwaarder worden afgestraft naarmate ze langer na de vervaldatum worden betaald. De bekomen score wordt omgezet in een indexwaarde waarbij de resultaten van het jaar 2002 gelden als ijk (waarde 100). Hoe hoger de index, hoe beter het betaalgedrag.

Hoewel de kwaliteit van het B2B betaalgedrag het niveau van 2016 niet kan evenaren is de afzwakking die we in 2017 waarnamen, in het bijzonder als gevolg van de evoluties in Brussel, verleden tijd. Het eerste trimester 2018 maten we een betaalindex van 104,2 waarmee we een niveau halen dat ongeveer gelijk loopt met het eerste kwartaal 2014. Met betrekking tot het tweede trimester 2018 zien we een voor dat trimester gebruikelijke dip met een betaalindex van 102,6: voor dat trimester zijn dat even gebruikelijke waarden.

Op uitzondering van het 2de kwartaal 2013, waar we een Graydon betaalindex maten die lager uitkwam dan 100, stellen we sedert de zomer van 2012 en rekening houdend met seizoensschommelingen een systematische verbetering vast. Sinds 2014 zien we zelfs resultaten die beter zijn dan de situatie die we voor de crisis die ons in 2008 overviel. Sinds begin 2015 zien we dat het betaalgedrag stabiliseert op hoog niveau.

Met 70,50% van alle B2B facturen die tijdig worden betaald in het eerste trimester 2018 en 68,34% tijdens het tweede trimester meten we een bijzonder hoog niveau aan correct betaalde facturen. Sterker zelfs, ondanks de gebruikelijke dip gedurende het tweede trimester meten we in vergelijking met alle vorige tweede trimesters met 68,34% correct betaalde facturen de sterkste waarden ooit.

Anderzijds meten we ook, met betrekking tot het eerste trimester 2018 9,75% facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald en met betrekking tot het tweede trimester 9,53% facturen die veel te laat of niet meer worden betaald.

Het dieptepunt bevond zich in het 2^e kwartaal 2011 met 14,3% aan wan- of onbetaalde facturen. Dit volume is sindsdien stelselmatig afgenomen tot 8,05% in het vierde kwartaal 2014 en 8,54% tijdens het eerste kwartaal 2015. Na de gebruikelijke dip naar 9,73% in het tweede kwartaal 2015, is dit terug gedaald tot 9,24% in het derde kwartaal, 8,52% in het vierde kwartaal. Tijdens het eerste kwartaal 2016 strandden we op 8,92% en het 2de kwartaal 2016

maten we 8,96 om in het derde kwartaal verder te zakekken naar 8,41%. Vanaf het vierde kwartaal 2016 zien we opnieuw een sterke stijging (11,27% met een piek, in het derde kwartaal 2017 (11,41%) om sedertdien weer geleidelijk af te nemen, echter zonder echt lage waardes te bereiken.

Ideaal neemt dit volume verder af, maar zelfs in de economisch betere jaren wordt tussen 7 en 9% steevast als wanbetaling gerapporteerd.

Dat 1 op 10 facturen veel te laat of niet wordt betaald blijft doorwegen op de cashpositie van de ondernemingen. Er blijft dus werk aan de winkel om dit percentage verder terug te dringen zodat bedrijven over meer werkkapitaal kunnen beschikken.²

Evolutie B2B betaalgedrag volgens vervaldatum in België

Afgelopen kwartaal werd dus 68,34% van de door het bedrijfsleven gerapporteerde facturen netjes conform de betaalcondities betaald. Ten opzichte van vorig kwartaal (70,60%) is dit een lichte daling die echter gebruikelijk voor is een tweede kwartaal.

De betalingen die met lichte vertraging (0-30 dagen na vervaldatum) plaatsvinden zijn vrij stabiel. Momenteel gaat om het **13,48%** van de gerapporteerde facturen. Betalingen met lichte vertraging zijn zeker nog aanvaardbaar.

Even zo met betrekking tot de betalingen met vertraging tussen 30 en 60 dagen: ook zij staan op een vrij laag niveau.

De laattijdige betalingen van 60-90 dagen na afgesproken vervaldatum stranden op 2,89%.: de hoogste waarde van de afgelopen vier jaar.

De wanbetalingen die meer dan 90 dagen na vervaldatum nog niet uitgevoerd werden (**9,53%**) daalden eveneens ten opzichte van het vorige kwartaal. Betalingen met dergelijke mate van vertraging zorgen ervoor dat de transacties onvoldoende rendabel en vaak zelfs verlieslatend worden.

² We verwijzen hiervoor onder meer naar ons rapport van 27/12/2017 (<http://public.graydon.be/downloads/report-studie-betalgedrag-q3-2017>) waar we onder meer de totale economische schade als gevolg van wanbetalingen berekenen op bijna 10 miljard euro of het equivalent van 20.000 arbeidsplaatsen.

Betaalindex: regionale & provinciale tendensen

Om de betaalevolutie per regio weer te geven delen wij de betalingservaringen van alle economisch actieve entiteiten-inclusief overheidsinstellingen- op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de **grafieken "Evolutie van het betaalgedrag binnen de regio"** worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de regio, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de eerst onderstaande **grafiek**.

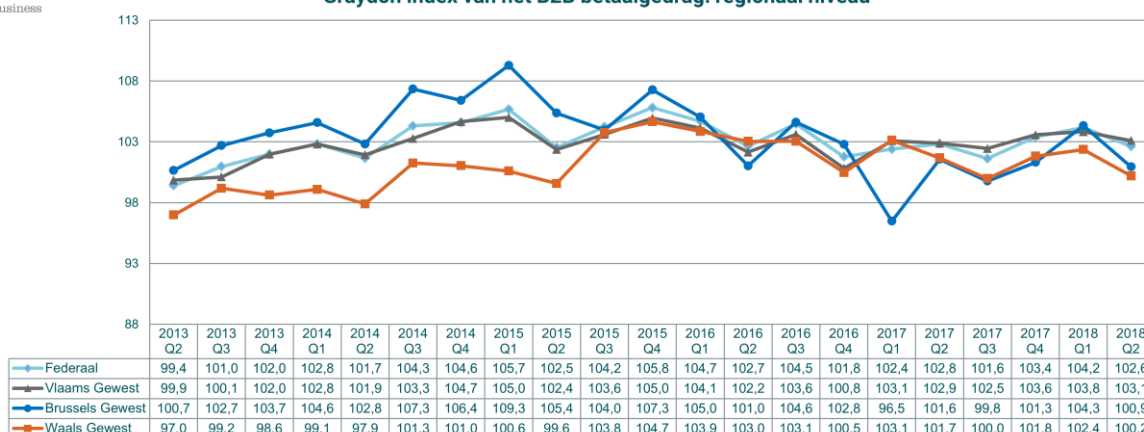
Federaal

De federale betaalindex bedroeg **102,6** op basis van het tweede kwartaal 2018. Een lichte daling ten opzichte van het tweede kwartaal 2017.

Het cijfer van dit tweede kwartaal is het gevolg van een daling van de kwaliteit van het betaalgedrag van ondernemingen in de drie gewesten. Sinds het derde trimester 2015 stelden we een inhaalbeweging vast binnen de Waalse regio, wat zelfs leidde tot **een niveau waarbij de waarden in Wallonië voor het eerst die van de Vlaamse én de Brusselse overstegen**. Sedertdien liggen de bekomen waarden over de drie regio's bijzonder dicht bij elkaar, zij het dat het Vlaamse gewest het afgelopen jaar meestal koploper is.

Brussel verloor in het eerste kwartaal 2017 zijn beste positie en zakte zo zelfs onder de waarden van de beide andere regio's. Sedert begin 2018 is Brussel terug op niveau.

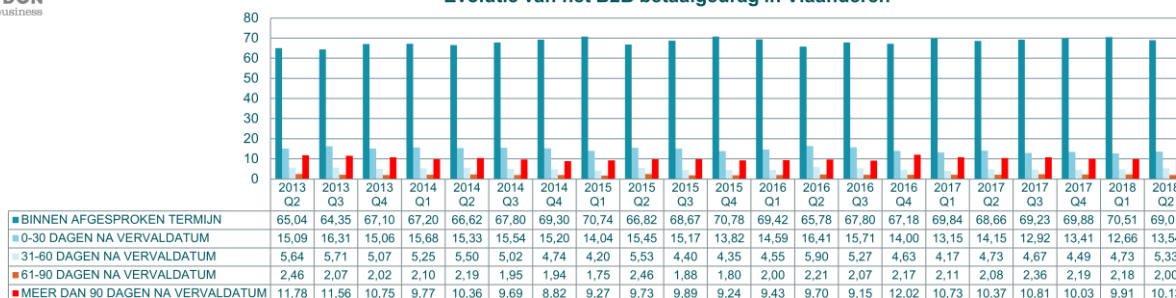
Graydon index van het B2B betaalgedrag: regionaal niveau

Vlaanderen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Vlaanderen

Voor het eerst sedert 2013 werd het Vlaamse bedrijfsleven, vanaf het tweede trimester 2017 met een betaalindex van 102,9, weer koploper inzake correct betaalgedrag. In het derde kwartaal 2017 zakte die index welliswaar naar 102,5 maar behield het bedrijfsleven binnen het Vlaamse Gewest haar koppositie.

Echter, net zoals binnen de andere gewesten noteerden we hier duidelijk waarden die onder het topniveau lagen die we in 2015 maten: een afkalking die duidelijk vanaf het tweede kwartaal 2016 was ingezet met het vierde kwartaal 2016 (index 100,8) als nieuw dieptepunt.

Toch blijven de facturen die correct volgens de afspraken betaald worden op redelijk hoog niveau: Met waarden die evolueren van 69,84% correct betaalde facturen tijdens het eerste trimester 2017, over 68,66% in het tweede trimester en 69,23% tijdens het derde trimester en zelfs 69,88% in het vierde trimester noteren we waarden die net onder het niveau van 2015 liggen. In 2018 zien we een verdr stijgende tendens met 70,51% tijdig betaalde facturen tijdens het eerste trimester en 69,01% tijdig betaalde facturen tijdens het tweede.

Anderzijds blijft het volume te laat betaalde facturen bijzonder hoog. Zo werd het afgelopen tweede trimester 2018 10,13% van, alle B2B en B2G facturen met meer dan 90 dagen vertraging of zelf helemaal niet meer betaald.

Wallonië

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Wallonië

In Wallonië was er, na een gunstige evolutie tijdens het derde kwartaal 2014, sedert 3 opeenvolgende trimesters een lichte achteruitgang van de betaalindex. Vooral het duidelijk aanscherpen van de wanbetalingen (van 9,2% in het vierde kwartaal 2014 naar 11,11% in het eerste kwartaal 2015 en 12,1% in het tweede kwartaal 2015) speelde hierbij een rol. Anderzijds: ook hier noteerden wij een afname van het aantal correct betaalde facturen van 66,02% gedurende het eerste kwartaal 2015 naar 64,37% tijdens het tweede kwartaal.

Het derde kwartaal 2015 toonde een plotse en fundamentele verbetering. Het volume aan correct betaalde facturen steeg er naar 67,62% en het vierde trimester 2015 zelfs naar 69,50%. Het aandeel van betalingen met lichte overschrijding tot maximaal 30 dagen daalde verder naar 15,37%.

Gedurende het eerste kwartaal 2016 maten we een daling van het aantal correct betaalde facturen naar 68,8%, gedurende het tweede kwartaal evolueerde dit naar 66,39%. Na een dip gedurende het derde kwartaal 2016 (64,5%) zagen wij vervolgens een stabilisering op hoger niveau: zo noteerden we enerzijds gedurende het eerste trimester 2017 de tot dan toe hoogste waarde in Wallonië ooit (69,52% correct betaalde facturen), maar ook hier kalfden die waarden af naar 67,09% gedurende het derde trimester 2017. Daarna noteren we een stijging gedurende het vierde trimester 2017 (68,39%) en het eerste trimester 2018 (69,84%) waarmee we voor Wallonië de beste waarde ooit meten en dus een nieuw record.

Het aantal echte wanbetalingen (meer dan 90 dagen na vervaldatum) is in het bijzonder vanaf het derde kwartaal 2015 spectaculair afgenomen. Waar we in volle crisisperiode nog waarden tussen 15% en 17% waarnamen, zagen we een duidelijke stelselmatige verbetering en een stabilisering naar 9,37% wanbetalingen tijdens het vierde kwartaal 2015, 9,71% tijdens het eerste kwartaal 2016, 9,27% tijdens het tweede kwartaal en zelfs voor het derde kwartaal 2016 8,98%.

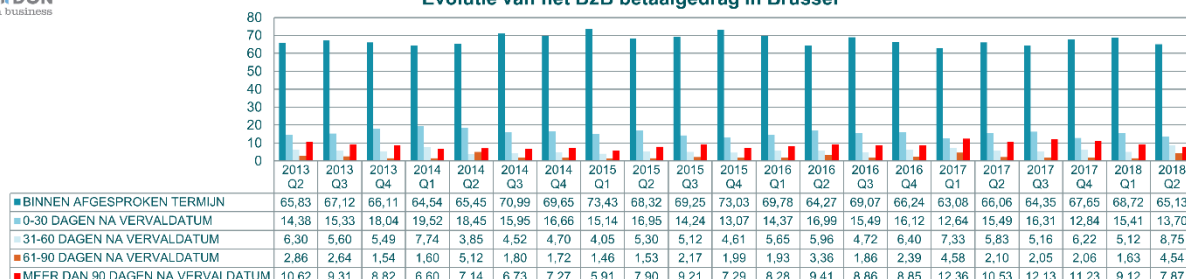
Vanaf het vierde kwartaal 2016 zien we echter een plotse verslechtering naar 12,47% wanbetalingen. Het derde trimester 2017 maten we een nog slechtere waarde: 12,55% van alle facturen werd toen meer dan 90 dagen te laat of niet meer betaald. Sindsdien zien we terug een geleidelijke daling: van 11,39% in het laatste kwartaal 2017 over 11,21% gedurende het eerste kwartaal 2018 en 10,74% gedurende het tweede.

Anders gesteld: meer dan één factuur op 10 mogen we beschouwen als wanbetaald.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Brussel

Na een eerste dip onmiddellijk na de aanslagen binnen het Brusselse gewest, duidelijk merkbaar gedurende het tweede kwartaal 2016, kende het betaalgedrag van de Brusselse ondernemingen vooral vanaf het eerste kwartaal 2017 een sterk negatieve evolutie. Waar begin 2016 nog 69,78% van de facturen correct werd betaald, daalde dit begin 2017 naar 63,06%. Dit evolueerde licht gunstig naar 66,06% gedurende het tweede kwartaal 2017 maar zakte opnieuw naar 64,35% gedurende het derde kwartaal. Niveau's die vergelijkbaar waren met de periode 2012-2013. Sedertdien is er duidelijk sprake van herstel: gedurende het vierde kwartaal 2017 werden 67,65% van de facturen tijdig betaald, gedurende het eerste kwartaal 2018 steeg dit zelfs naar 68,72%. Echter, het afgelopen tweede trimester 2018 zakte dit terug naar 65,13%

Beschouwen we het volume aan facturen dat meer dan 90 dagen na vervaldatum of niet meer wordt betaald, dan steeg dit **van 8,86% in het derde kwartaal 2016 naar 12,36% in het eerste kwartaal 2017**. Het tweede kwartaal vertoonde een iets beter maar blijvend zwak beeld met 10,53%. **Het derde kwartaal 2017 sloten we af met een volume van 12,13% 'wanbetaalde facturen**. Gedurende het vierde trimester 2017 corrigeerde dit naar 11,23% om dan gedurende het eerste trimester 2018 (9,12%) vrij snel terug te zakken en het tweede trimester met slecht 7,87% echt betere waarden te bereiken. .

Vlaamse provincies

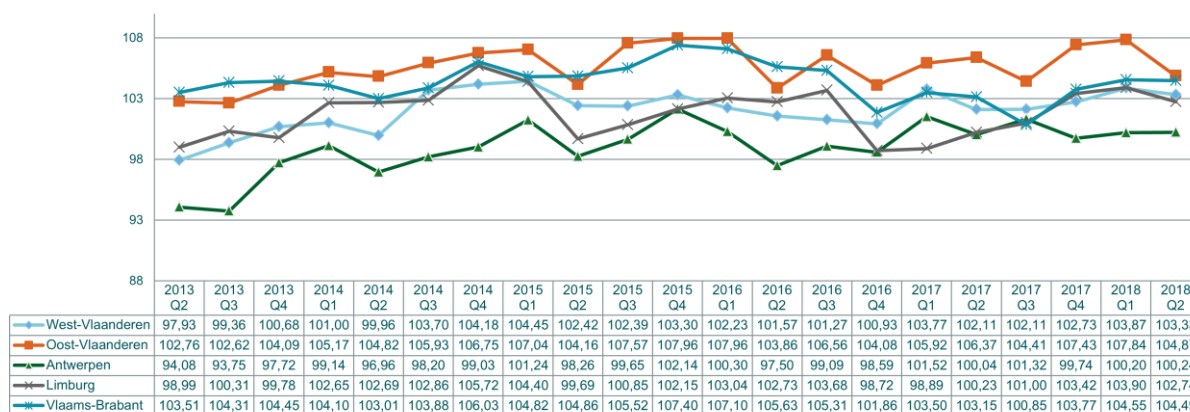
Bekijken we de lange termijn evolutie van het betaalgedrag binnen de Vlaamse provincies, dan stellen we vast dat de discrepantie tussen die provincies steeds kleiner wordt. Reeds lang toont het bedrijfsleven gevestigd binnen de provincie Antwerpen zich als minder goede betaler. Echter, de remonte die we vanaf het derde kwartaal 2013 vaststellen verloopt sterker in deze provincie die zodoende in een haalbeweging maakt. Terwijl we tijdens het vierde kwartaal 2016 in alle andere Vlaamse provincies wel een sterke dip noteren, zet die zich niet door binnen de provincie Antwerpen. Vanaf het vierde kwartaal 2016 zien we dat de bedrijven binnen de provincie Antwerpen vaak zelfs beter betalen dan de bedrijven gevestigd in Limburg.

Inderdaad zakt het betaalgedrag binnen de provincie Limburg sterk vanaf datzelfde vierde kwartaal 2016. Ook in 2017 toont de provincie Limburg zich, samen met de provincie Antwerpen als zwakkere provincie ter zake. Dit ondanks het feit dat beide provincies zowel tijdens het tweede als tijdens afgelopen derde kwartaal een verbeterende trend projecteren. Vanaf het vierde kwartaal 2017 groeien beide provincies weer uit elkaar en wordt Antwerpen weer de zwakkere provincie.

Dit in tegenstelling tot het betaalgedrag dat wij binnen de provincie Vlaams-Brabant noteren waarbij sedert het derde trimester 2017 de betaalkwaliteit sterk daalt, zover zelfs dat de provincie Vlaams Brabant zich afgelopen derde toen als de zwakste provincie profileerde. Nadien zien we eeduidelijk herstel waarbij Vlaams-Brabant zich, samen met Oost-Vlaanderen als een van de sterkere provincies profileert.

Sedert 2014 profileert het bedrijfsleven binnen de provincie Oost-Vlaanderen zich, op twee periodes na, systematisch als de betere leerling. Zo ook het afgelopen twee jaren. Toch zien we ook binnen deze provincie een sterke daling van de betaalkwaliteit van het bedrijfsleven gedurende afgelopen trimester. Oost-Vlaanderen behoudt wel de koppositie.

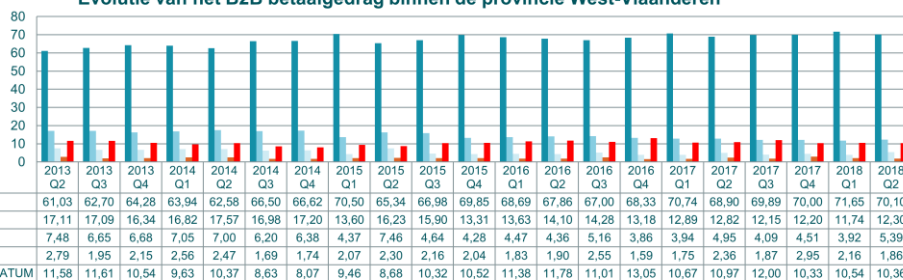
Graydon index van het B2B betaalgedrag: Vlaamse provincies

Hierna volgen de geregistreerde betalingen voor de verschillende Vlaamse provincies, telkens met aanduiding van het aantal correcte betalingen, betalingen na vervaldatum en wanbetaalde (meer dan 90 dagen na vervaldatum) facturen.

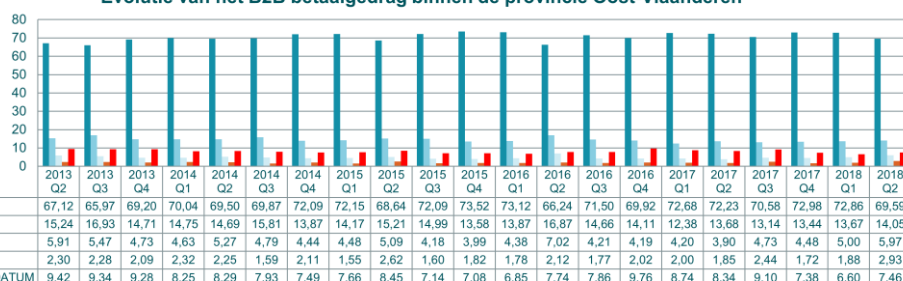
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie West-Vlaanderen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Oost-Vlaanderen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Antwerpen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Limburg

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Vlaams-Brabant

Waalse provincies

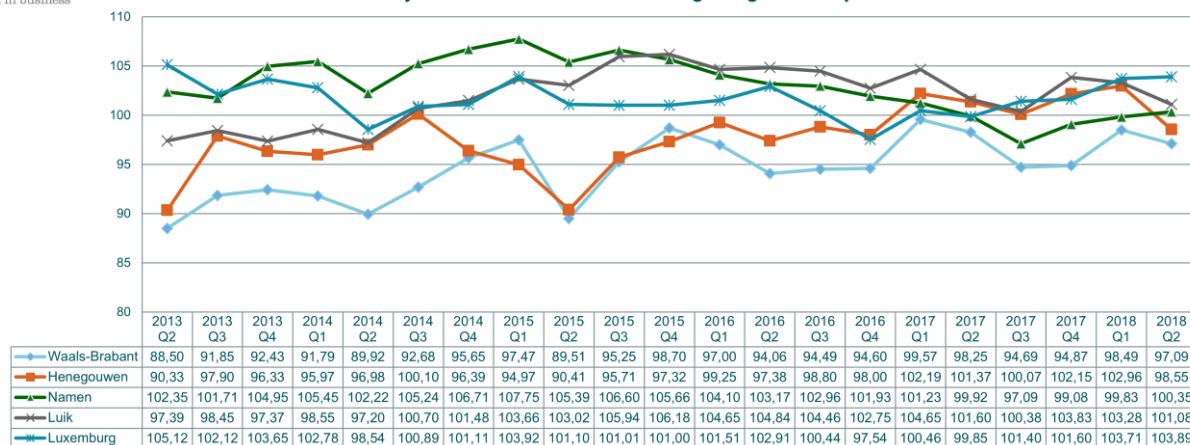
Bij de Waalse provincies stellen we in het verleden sterke inhoudelijke verschillen vast. Op het vlak van betaalindex hinkte in het verleden de provincie Waals-Brabant duidelijk achterop ten opzichte van de overige Waalse provincies maar sinds midden 2014 toonde ze een stijgende tendens. Dit is het tweede kwartaal 2015 abrupt afgebroken. De betaalindex voor deze provincie stond toen op 89,51. Het derde en vierde kwartaal noteerden we opnieuw een sterke verbetering, echter sindsdien opnieuw een lichte daling tijdens over het jaar 2016. Gelijklopend met de remonte die we ook in de andere Waalse provincies vaststelden maakte ook Waals-Brabant een sterke vooruitgang gedurende het eerste kwartaal 2017 om dan opnieuw weg te zakken. De huidige betaalindex ligt er nu op 94,69 punten.

In Henegouwen noteerden we eveneens in dat tweede kwartaal 2015 voor het derde trimester op rij een duidelijk dalende tendens die toen een dieptepunt bereikte. Ook hier was de daling in het tweede trimester van dit jaar enkel verscherpt waardoor de betaalindex uitkwam op een schamele 90,41. Daarentegen stelden we daarna gedurende drie opeenvolgende trimesters een sterke opwaartse beweging vast waardoor de betaalindex er boven die van Waals-Brabant uitkwam. Dit leek zich in het derde en vierde trimester 2016 te stabiliseren om gedurende het eerste kwartaal 2017 sterk te stijgen en daarna opnieuw licht weg te zakken. De huidige index staat er op 97,09 punten

De bedrijven met zetel in Namen mochten sinds het laatste kwartaal van 2013 als de stiptste betalers gerekend worden met een index (106,56) die samen met die uit Luxemburg (101,01) en Luik (106,20) boven de 100 ging. Vanaf het vierde trimester 2015 echter daalde de betaalkwaliteit van het in Namen gevestigde bedrijfsleven gestaag. Vanaf het vierde kwartaal 2017 herstelde zich dat waardoor deze provincie het afgelopen kwartaal een betaalindex van 100,35 scoort.

Vanaf begin 2016 is Luik, ondanks een daling van de indexwaarde naar 104,65 tijdens het eerste trimester 2016 maar een lichte stijging gedurende het tweede trimester, en een even lichte daling in het derde (104,45) koploper geworden. Een positie die de provincie ook het eerste halfjaar van 2017 volhoudt, en enkel in het derde trimester kwijtspeelt aan Luxemburg die, in tegenstelling tot de andere Waalse provincies toeneem stijgende tendens vertoonde. Ook hier zien we in het vierde kwartaal 2017 een duidelijke remonte maar een daling in 2018.

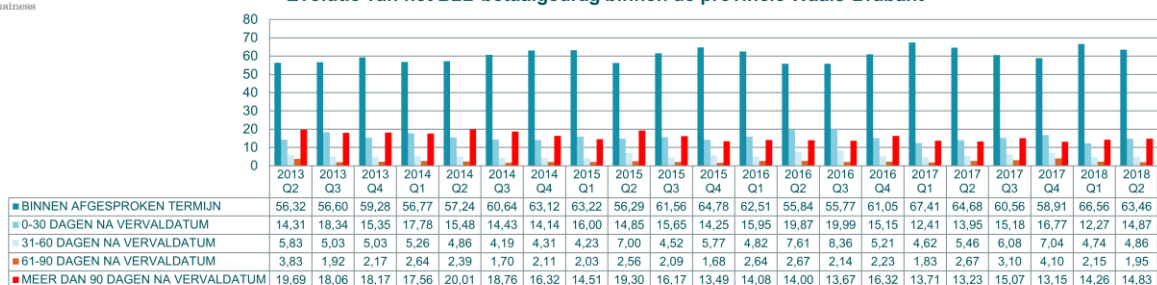
Graydon B2B index van het betaalgedrag: Waalse provincies

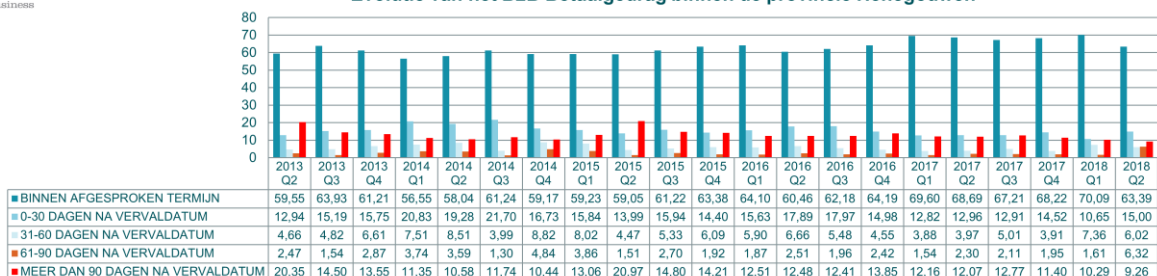
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Waals-Brabant

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Henegouwen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Namen

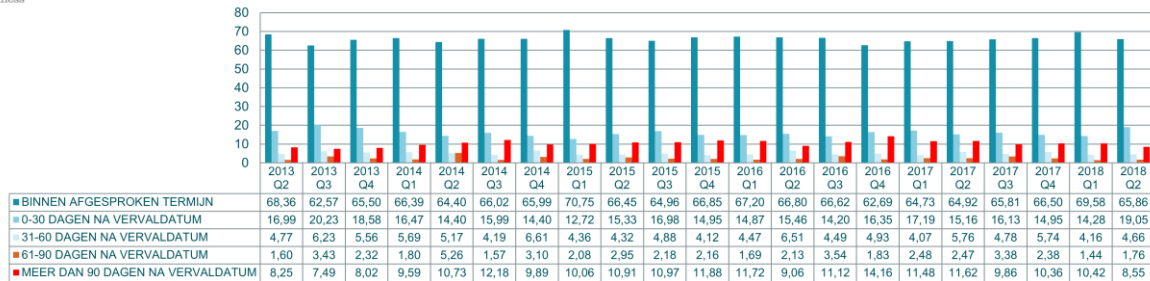

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luik

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luxemburg

Samenvattende regionale tabel

Hieronder vatten we nogmaals de voornaamste waarnemingen samen van de regionale betaalindexen. We vergelijken eveneens het afgelopen 2^e kwartaal 2018 met vorig tweede kwartaal 2018 en met hetzelfde tweede kwartaal 2017.

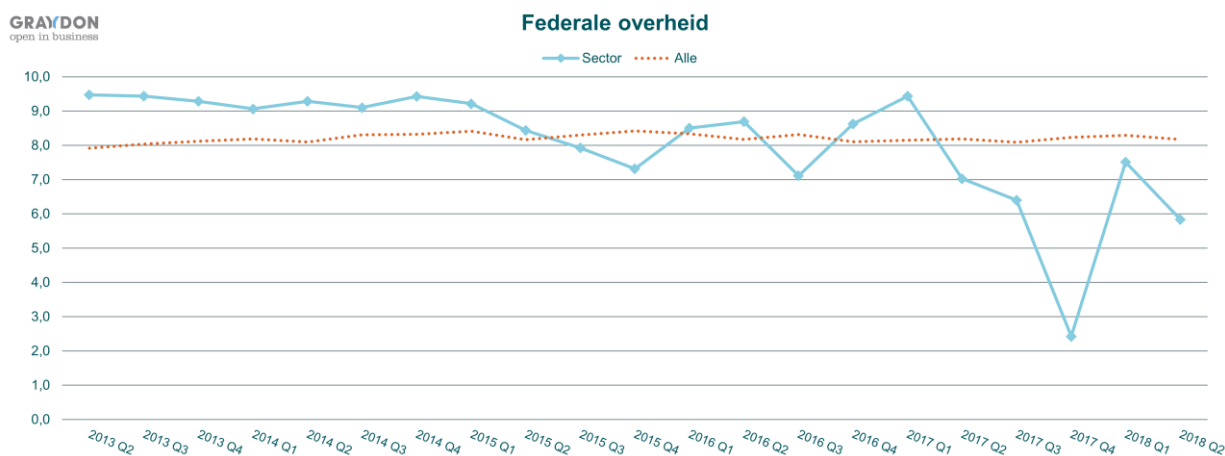
De betalingen kennen op jaarbasis een cyclisch verloop waarbij het tweede kwartaal over het algemeen minder presteert. Daarom is het zinvol ook om hetzelfde tijdstip te vergelijken op jaarbasis. Daaruit blijkt algemeen een verbetering van de betaalindexen in alle gewesten en in de meeste provincies.

Enkel die betalingen die conform de gemaakte afspraken werden gedaan, worden tot de tijdige betalingen gerekend. Opmerking hierbij is wel dat in de praktijk een overschrijding tot maximaal 30 dagen na vervaldag nog als aanvaardbaar wordt beschouwd.

Betaalgedrag Q2 2018	Q2 2018	% op tijd	% te laat	Wanbetaling (>90 dagen te laat)	1 factuur per ..	Q1 2018	Vershil	Q2 2017	Vershil
West-Vlaanderen	103,33	70,10%	29,90%	10,36%	9,7	103,87	↓ -0,54	102,11	↑ 1,22
Oost-Vlaanderen	104,87	69,59%	30,41%	7,46%	13,4	107,84	↓ -2,98	106,37	↓ -1,51
Antwerpen	100,24	65,99%	34,01%	11,51%	8,7	100,20	↑ 0,03	100,04	↑ 0,20
Limburg	102,74	69,37%	30,63%	10,75%	9,3	103,90	↓ -1,16	100,23	↑ 2,51
Vlaams-Brabant	104,49	70,78%	29,22%	9,68%	10,3	104,55	↓ -0,06	103,15	↑ 1,34
Waals-Brabant	97,09	63,46%	36,54%	14,83%	6,7	98,49	↓ -1,40	98,25	↓ -1,16
Henegouwen	98,55	63,39%	36,61%	9,26%	10,8	102,96	↓ -4,41	101,37	↓ -2,82
Namen	100,35	66,54%	33,46%	12,59%	7,9	99,83	↑ 0,53	99,92	↑ 0,43
Luik	101,08	69,71%	30,29%	12,84%	7,8	103,28	↓ -2,20	101,60	↓ -0,52
Luxemburg	103,89	65,86%	34,14%	8,55%	11,7	103,71	↑ 0,18	99,95	↑ 4,04
Vlaams Gewest	103,11	69,01%	30,99%	10,13%	9,9	103,83	↓ -0,72	102,89	↑ 0,22
Brussels Gewest	100,95	65,13%	34,87%	7,87%	12,7	104,33	↓ -3,38	101,57	↓ -0,62
Waals Gewest	100,20	66,14%	33,86%	10,74%	9,3	102,38	↓ -2,18	101,68	↓ -1,48
Federaal	102,63	68,34%	31,66%	9,53%	10,5	104,18	↓ -1,55	102,84	↓ -0,21

Tendensen binnen de federale en regionale openbare besturen, de centrumsteden

Federale overheid

Einde 2007 besloot de toenmalige regering tot een systematisch monitoren en verbeteren van haar eigen betaalgedrag. Dit met de uitdrukkelijke bedoeling het Belgisch bedrijfsleven te wapenen tegen de aanstormende financiële crisis. Na heel wat inspanningen vertoonde het betaalgedrag van de federale overheid een stabiel verloop op hoog niveau. Inderdaad: de federale overheid profileerde zich, in tegenstelling tot een wijdverbreide mening, sedert 2007 steeds meer als een instantie die haar betaalafspraken nakomt. Sedert het tweede kwartaal 2013 kende het betaalgedrag er een stabiel verloop, waar we per trimester slechts kleine nuanceverschillen noteerden.

Vanaf het tweede kwartaal 2015 zakt dit niveau eerst om dan een sterk schommelend gedrag te vertonen.

De waarnemingen van de afgelopen twee kwartalen 2017 wijzen op een zonder meer nefaste en deplorabele evolutie. We noteren nu de zwakste waarden sedert 2008.

Vanaf het tweede kwartaal van 2015 verzwakte de federale overheid nochtans het sinds 2008 stijgende niveau: 77% van de aan haar gerichte facturen (in het eerste kwartaal was dat nog 87%) werd tijdig binnen de voorwaarden betaald, de rest met een lichte en aanvaardbare vertraging. Bovendien noteerden we een verdubbeling (van 2% naar 4%) van de aan ons gerapporteerde facturen die pas meer dan 90 dagen na afgesproken vervaldatum betaald werden.

Op het eerste kwartaal van 2013 na –toen een uitgesproken maar snel rechtgetrokken dip- noteerden we dus de slechtste betaalscore van de afgelopen 4 jaar.

Het derde trimester 2015 toonde geen beterschap, integendeel. Het aantal tijdig betaalde facturen zakte terug naar 70%. Het aantal facturen dat meer dan 90 dagen na afgesproken vervaldatum werd betaald, steeg verder naar 5%.

Het vierde kwartaal 2015 was deze dalende tendens enkel maar versterkt. We noteerden met 67% tijdige betalingen én 8% facturen die meer dan 90 dagen te laat betalen de zwakste score sinds 2008. Het probleem situeerde zich bijna uitsluitend op de FOD Justitie (zie verder).

Deze tendens leek met betrekking tot het eerste trimester 2016 fundamenteel gekeerd. Wij maten 76% van de facturen die voor vervaldatum werden betaald en 4% die meer dan 90 dagen na vervaldatum werden vergoed.

Deze tendens versterkte zich gedurende het tweede trimester waar 81% van de facturen tijdig werd betaald. Deze verbetering stond in belangrijke mate op conto van de FOD Justitie. Wij vernamen inderdaad begin 2016 dat een belangrijk bedrag werd vrijgemaakt met de bedoeling een deel van de openstaande schulden in te lossen. Dit bleek ook in het tweede trimester nog steeds van invloed.

Het 3de trimester 2016 echter, **nam de kwaliteit van het betaalgedrag op niveau van de federale overheden opnieuw sterk af**. Toen maten wij slechts 68% (tegen 81% gedurende het tweede kwartaal) van de facturen die voor vervaldatum worden betaald en 9% die meer dan 90 dagen na vervaldatum worden vergoed.

Deze verzwakking stond opnieuw in belangrijke mate op conto van de FOD Justitie die tijdens het eerste trimester welliswaar uitstekend presteerde, in het tweede trimester opnieuw afgleed, maar gedurende het derde trimester 2016 opnieuw een groot aantal facturen (34%) met meer dan 90 dagen na vervaldatum betaalde³.

Het vierde kwartaal 2016 en het eerste kwartaal 2017 maten we dan opnieuw een sterke verbetering. Zo steeg het aantal correct betaalde facturen eerst naar 88%, dan naar 90% terwijl we gedurende het eerste trimester 2017 we slechts één procent facturen noteerden die méér dan 90 dagen te laat werden betaald.

Sindsdien echter, loopt het grondig fout. Onze metingen toonden dat in het tweede kwartaal 2017 de federale overheid slechts 72% van de facturen volgens afspraak betaalde terwijl het aantal facturen dat meer dan 90 dagen overduie werden betaald steeg naar 10%. In het derde kwartaal 2017 werd het zo mogelijk nog slechter: slechts 61% van de aan de federale overheid gerichtte facturen werden toen correct betaald terwijl maar liefst 11% van de facturen méér dan 90 dagen te laat werden vergoed.

Het vierde kwartaal 2017 bleek zonder meer een ramp: slechts 41% van de aan de federale overheid gerichtte facturen werd correct betaald terwijl maar liefst 29% meer dan 90 dagen na vervaldatum werd betaald: de slechtste score sedert 2007.

Het eerste trimester 2018 zagen we met 73% tijdig betaalde facturen welliswaar een herstel, maar met 65% tijdige betaalde facturen in het tweede trimester 2018 enerzijds én 15% facturen die tussen de 61 en 90 dagen na vervaldatum worden betaald en daarenboven 13% facturen die meer dan 90 dagen worden betaald is elke consequente richting zoek.

Dit zijn zonder meer de zwakste waarnemingen sedert het jaar 2008. De problematiek situeert zich onder meer binnen het ministerie van Justitie en dat van Financiën.

Indien de federale overheid erin zou slagen de wet op B2B-betalverkeer, die op 10 december 2013 in het Belgisch Staatsblad verscheen, op de letter en de geest toe te passen en bovendien de voor de overheid voorziene uitzonderingen voor grotere overheidsopdrachten minimalistisch zou interpreteren, zou dat

---

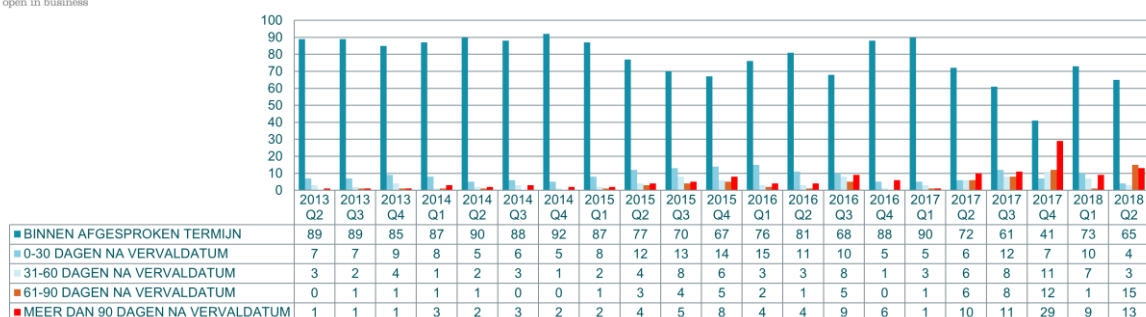
³ Steekproef op basis van de rapportage van 46 verschillende leveranciers. De bedrijven die deze gegevens aanleveren situeren zich over een veelheid aan activiteit sectoren, veelal in de B2B- of B2G-sfeer. Voor de goede orde dient genoteerd dat de typische financiële instellingen, zoals banken, dergelijke gegevens NIET doorgeven. Noch is het zo dat wij zicht hebben op ALLE facturen die aan Belgische ondernemingen of overheden worden overgemaakt.

nochtans een belangrijke en blijvend noodzakelijke liquiditeitsboost voor het Belgische bedrijfsleven betekenen.

De nieuwe achteruitgang van afgelopen jaar moet dus meer dan nauwkeurig opgevolgd worden.⁴

GRAYDON
open in business

Federale overheid

Bekijken we die Federale Overheidsdiensten (de FOD's) individueel, dan scoorden de meeste FOD's de afgelopen jaren uitstekende resultaten. Dit geldt ook voor de waarnemingen met betrekking tot de eerste twee trimesters van dit jaar.

⁴ Zie hiervoor onze bijdragen in de publicatie van dit rapport met betrekking tot het eerste kwartaal 2015.

www.graydon.be/downloads/studie-b2b-betaalgedrag-q1-2015, meer bepaald het hoofdstuk "Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter" alsook de update van deze bedenkingen binnen deze studie..

	2e trimester 2018				
	Betalingen binnen termijn (%)	betalingen na vervaldag			
		1-30 dagen	31-60 dagen	61-90 dagen	90+ dagen
Diensten van de Eerste Minister	93	7	0	0	0
FOD Financiën	85	8	5	2	0
FOD Binnenlandse zaken	79	14	4	0	3
FOD Justitie	65	1	0	19	15
FOD Sociale zekerheid	100	0	0	0	0
FOD werkgelegenheid, arbeid en tewerkstelling	35	20	7	6	32
FOD mobiliteit en transport	98	2	0	0	0
FOD Defensie	75	5	1	7	12
FOD Economie, KMO Middenstand en Energie	75	12	2	11	0
Ministerie van Buitenlandse zaken	77	23	0	0	0

Verschillende FOD's behaalden een uitstekend resultaat op basis van een steekproef van facturen die het bedrijfsleven ons rapporteert:

Bij de **Diensten van de Eerste Minister** wordt met betrekking tot het eerste kwartaal 2018 83% van de facturen tijdig betaald, en gedurende het tweede trimester 93%.

FOD Sociale Zekerheid scoort nog sterker met 99% tijdige betalingen gedurende het eerste trimester en 100% gedurende het tweede trimester 2018.

De **FOD Werkgelegenheid, arbeid en tewerkstelling** was voorheen een uiterst correct betaler. Echter sedert begin 2018 zien we een duidelijke terugval naar 44% correcte betalingen gedurende het eerste trimester 2018, 18% betalingen tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum, 23% tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum, 8% tussen 61 en 90 dagen en 7% met meer dan 90 dagenna vervaldatum. Dit degradeert verder gedurende het tweede trimester 2018 waar slechts 35% correcte betalingen gtebeuren, 20% tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum, 7% tussen 31 en 60 dagen, 6% tussen 61 en 90 dagen en maar liefst 321% meer dan 90 dagen na vervaldatum.

Op de **FOD Financiën** maten we in 2015 waarden die schommelden tussen de 100% en de 86% tijdige betalingen. In 2016 varieerde dit tussen de 97% en de 88%. Het eerste kwartaal 2017 toont gelijkaardige verhoudingen met 85% tijdige betalingen, 5% betalingen met een vertraging tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum, 5% betalingen tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum. En 4% betalingen die méér dan 90 dagen na vervaldatum gebeuren.

Dit degradeert sterk vanaf het tweede trimester 2017 waar plots slechts 50% tijdige betalingen wordt genoteerd terwijl 28% tussen de 31 en 60 dagen geschiedt en 22% tussen de 61 en 90 dagen.

Gedurende het derde kwartaal 2017 noteren we 79% tijdig betaalde facturen, 5% facturen die tussen de 1 en 30 dagen na vervaldatum worden betaald maar vooral ook: 12% facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald.

In 2018, in het bijzonder gedurende het eerste trimester, zien we een sterke verbetering naar 93% tijdig betaalde facturen. Gedurende het tweede trimsester 2018 zakt dit naar 85% terwijl 8% binnen de 30 dagen na vervaldatum wordt betaald, 5% tussen 31 en 60 dagen en 2% tussen de 61 en 90 dagen.

Het gaat hier telkens om een steekproef gebaseerd op de rapportage van 88 verschillende bedrijven die aan deze FOD leveren.

Bij **FOD landsverdediging** schommelde het aantal tijdig betaalde facturen in 2015 tussen 97% en 92%. In 2016 noteerden we waarden tussen de 96% en de 91%.

Het eerste kwartaal 2017 zien we plots dat slechts 48% van de facturen tijdig wordt betaald en 19% tussen één en dertig dagen na vervaldatum. Dit wordt duidelijk gecorrigeerd gedurende het tweede trimester (92% tijdige betalingen) maar gedurende het 3de trimester noteren we 66% tijdige betalingen en 31% betalingen tussen een en dertig dagen na vervaldatum.

In 2018 scoort landsverdediging matig zwak: zo wordt gedurende het tweede trimester 75% van de facturen er tijdig betaald terwijl 5% tussen 1 en 30 dagen, te laat wordt betaald, 1% tussen de 31 en 60 dagen, 7% tussen 61 en 90 dagen en toch nog 12% meer dan 90 dagen na vervaldatum.

Het gaat hier telkens om een steekproef gebaseerd op de rapportage van 169 verschillende bedrijven die aan deze FOD leveren.

Bij de **FOD Economie, Middenstand en Energie**, rekenen we de afgelopen jaren tot de goede tot zeer goede betalers. Toch zien we eveneens in 2018 een sterke achteruitgang. Het tweede trimester 2018 werden nog 75% van de aan deze FOD gerichte facturen tijdig betaald terwijl 12% tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum worden vergoed, 2% tussen 31 en 60 dagen en 11% tussen 61 en 90 dagen.

Op de **FOD Binnenlandse zaken** noteerden we in 2015 waarden die schommelden tussen de 84% en 94% tijdige betalingen. In 2016 schommelden de waarden tussen de 96% en de 89%.

Gedurende het eerste trimester 2017 werd nog 96% tijdig betaald en 91% tijdens het tweede. Gedurende het derde kwartaal 2017 noteerden we slechts 64% tijdige betalingen en 32% betalingen tussen de één en de 30 dagen na vervaldatum.

Dit lijkt in 2018 gedeeltelijk hersteld: 79% van de facturen wordt tijdig betaald terwijl 14% tussen de 1 en 30 dagen na vervaldatum wordt betaald, 5% tussen 31 en 60 dagen en 2% tussen de 61 en 90 dagen.

Op het **Ministerie van Buitenlandse zaken** daalde het betaalgedrag sterk in het tweede trimester 2015: hier werd 69% (in het eerste kwartaal was dat nog 87%) van de facturen binnen de vooropgestelde termijnen afgelost. Tijdens het derde trimester werden 81% van de facturen tijdig betaald. Tijdens het vierde trimester daalde dit naar 75%.

Ook hier leek de situatie zich met betrekking tot het eerste trimester 2016 sterk uit te klaren: 93% van de facturen werden er tijdig betaald. Het tweede trimester 2016 toont echter een achteruitgang naar 84% tijdig betaalde facturen en 16% facturen die kort na vervaldag worden betaald. Dit ging gedurende het derde trimester verder achteruit: 77% werd tijdig betaald terwijl 23% kort na vervaldatum werd betaald. Zo ook gedurende het vierde trimester 2016 waar 88% tijdige betalingen werden genoteerd en 10% betalingen tussen één en dertig dagen na vervaldatum.

Al bij al een nog steeds uitstekende score die ook het eerste halfjaar van 2017 werd volgehouden. Het derde kwartaal 2017 noteerden we echter plots een sterke achteruitgang. 28% van de aan het ministerie gerichte facturen werd tijdig betaald, 11% tussen de een en dertig dagen na vervaldatum, 10% tussen de 31 en 60 dagen na vervaldatum. Maar liefst 51% wordt op meer dan 90 dagen na vervaldatum betaald.

Echter, gedurende het eerste trimester 2018 noteren we 74% tijdige betalingen, 8% betalingen tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum en 18% tussen 61 en 90 dagen. In het tweede trimester zien we een correctie naar 77% correcte betalingen en 23% betalingen tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum.

Hierbij moet wel vermeld dat de steekproef is gebaseerd op slechts 19 leveranciers.

Op de **FOD Justitie** noteren we gedurende geruime tijd zeer slechte, zij het stijgende waarden. Tijdens het eerste kwartaal 2015 betaalde de FOD 44% van de aan die FOD toegestuurde facturen correct. Tijdens het tweede kwartaal was dat slechts 36%, terwijl maar liefst 39% (tijdens het eerste kwartaal 'slechts' 18%) van de aan Justitie bezorgde facturen meer dan 90 dagen na vervaldatum betaald werden. Tijdens het derde trimester werd 48% van de facturen tijdig betaald, terwijl 14% meer dan 90 dagen te laat werd betaald. Het

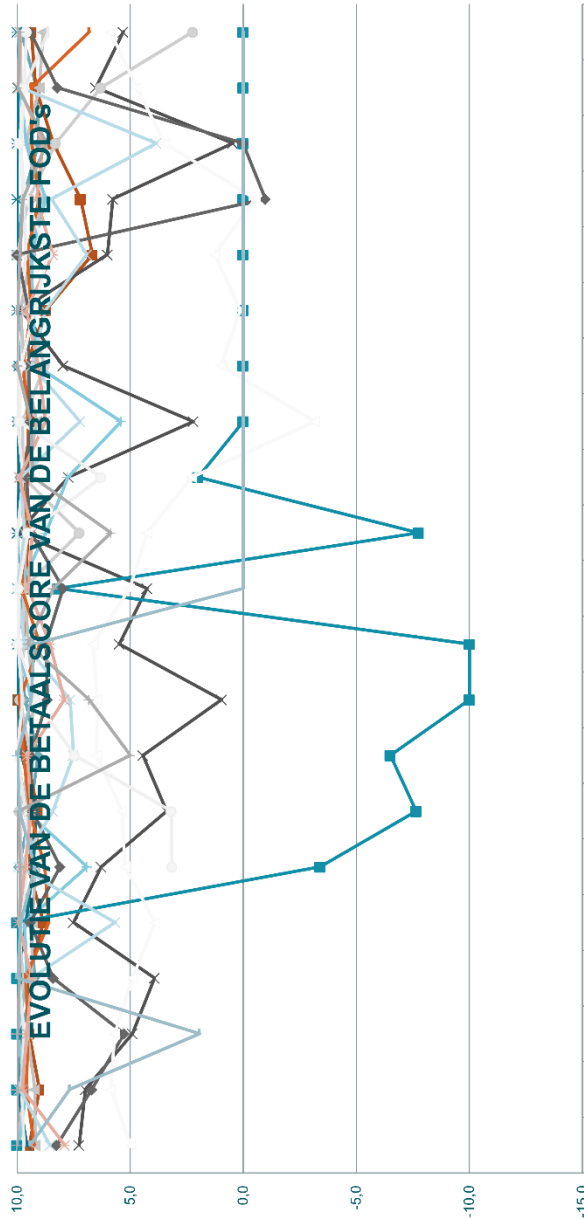

vierde trimester noteerden we 50% correcte betalingen maar ook 22% facturen die er meer dan 90 dagen te laat werden betaald.

Sinds begin 2016 lijkt de situatie fors verbeterd: wij maten 99% van de facturen die er tijdig worden betaald. Het tweede trimester zakte dit echter terug naar 77% tijdig betaalde facturen en 7% facturen die meer dan 90 dagen te laat werden betaald. Hoewel minder alarmerend dan voorheen stelden we dus gedurende het tweede trimester opnieuw een afglijden vast wat zich gedurende het derde trimester verder zette: slechts 50% van de door het bedrijfsleven gerapporteerde facturen werd correct betaald terwijl 34% meer dan 90 dagen te laat werd vergoed. Het vierde trimester 2016 toonde dan weer beterschap met 89% tijdig betaalde facturen en 'slechts 10% facturen die met meer dan 90 dagen vertraging werden vergoed.

Het eerste kwartaal 2017 toont met 95% tijdig betaalde facturen en geen enkel factuur op meer dan 60 dagen vertaging beduidend betere cijfers. Vanaf het tweede kwartaal glijdt dit echter weer af: 67% van de facturen wordt tijdig betaald, 4% tussen één en dertig dagen na vervaldatum, 6% tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum, 9% tussen 61 en 90 dagen na vervaldatum en 14% op meer dan 90 dagen na vervaldatum. Gedurende het derde kwartaal 2017 noteren we 57% tijdig betaalde facturen, 10% facturen die tussen één en dertig dagen na vervaldatum worden betaald, 10% tussen 31 en 60 dagen, 10% tussen 61 en 90 dagen en 13% op meer dan 90 dagen na vervaldatum.

Ook in 2018 zien we een gelijkaardig beeld: zo wordt gedurende het tweede trimester 65% van de facturen tijdig betaald, 1% tussen de 1 en 30 dagen na vervaldatum en 19% tussen de 61 en 90 dagen na vervaldatum en opnieuw 15% meer dan 90 dagen na vervaldatum. Een situatie die best scrupuleus wordt opgevolgd.

GRAYDON
open in business

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2	
Diensten van de Eerste Minister	9.98	9.95	9.85	9.23	9.43	9.93	9.43	9.08	9.65	10.00	9.73	9.68	9.98	10.00	9.93	10.00	9.75	9.05	9.14	9.83		
FOD Financiën	9.46	9.03	9.48	9.55	8.84	9.53	9.10	9.58	9.95	9.70	9.65	9.53	9.75	9.38	9.60	8.74	6.88	7.20	8.40	9.19	9.38	
FOD Binnenlandse Zaken	9.21	9.23	9.54	9.35	9.33	9.20	9.63	9.49	9.28	9.51	9.68	9.63	9.58	9.14	9.70	9.85	9.40	8.96	9.61	9.03	8.85	
FOD Justitie	7.26	6.99	4.90	3.93	7.51	6.29	3.39	4.44	0.96	5.49	4.26	9.98	7.74	2.21	7.98	9.83	6.01	5.78	0.46	6.53	5.31	
FOD Sociale Zekerheid	9.58	9.98	9.99	9.98	9.61	9.29	9.16	9.80	9.98	9.98	9.98	10.00	9.90	9.98	9.93	10.00	10.00	10.00	10.00	9.98	10.00	
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg	9.98	9.88	9.98	9.75	9.95	9.99	9.90	9.43	9.86	9.73	9.73	7.25	9.75	9.78	8.79	9.58	10.00	9.50	8.30	6.30	2.23	
FOD Mobiliteit en Transport	9.93	9.60	10.00	9.58	9.68	9.91	9.60	10.00	9.38	9.98	9.93	8.74	7.76	5.40	9.15	9.30	9.38	8.75	9.60	9.88	9.95	
FOD Defensie	9.25	9.60	9.53	9.63	8.60	8.79	9.45	9.73	9.90	9.01	9.80	9.69	9.54	9.51	9.75	9.38	9.58	9.04	9.35	9.38	6.81	
FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie	9.70	9.80	9.70	9.93	9.80	9.88	9.63	10.00	9.78	9.98	10.00	9.75	10.00	9.98	10.00	9.98	10.00	9.60	9.75	9.83	9.68	8.64
FOD Informatie- en Communicatietechnologie	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	-3.40	-7.65	-6.50	-10.00	-10.00	8.20	-7.75	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ministerie van Buitenlandse zaken	8.25	6.70	5.28	8.41	9.43	8.10	9.33	9.41	8.66	8.74	7.98	9.39	9.60	9.43	9.60	9.50	10.00	-0.98	0.01	8.23	9.43	
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	4.98	5.86	5.69	4.90	3.90	5.24	5.36	6.49	6.46	6.64	5.03	4.26	2.28	-3.16	0.99	0.14	1.26	-0.53	3.48	4.71	5.88	
Ministerie van de Brusselse Gemeenschap	8.55	9.90	9.53	9.38	5.68	9.33	8.43	7.51	7.66	9.68	10.00	9.68	9.85	7.23	9.35	8.75	6.83	8.49	3.85	9.83	9.89	
Ministerie van de Franstalige Gemeenschap	7.90	9.78	9.58	9.35	9.95	9.65	9.38	9.55	7.91	8.55	9.53	9.33	9.90	8.75	9.06	9.60	8.43	9.14	8.85	9.93	9.85	
Waalse Overheidsdienst	10.00	10.00	10.00	9.90	9.88	9.88	9.95	5.00	6.83	9.53	8.41	5.85	9.30	9.40	10.00	10.00	9.88	9.75	8.70	9.98	9.90	
Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap	10.00	10.00	10.00	10.00	9.84	9.23	9.90	10.00	9.38	9.28	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ministerie van Onderwijs te Brussel	9.43	7.68	1.93	10.00	9.84	9.23	9.90	10.00	9.38	9.28	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Regionale overheden

Bij de regionale overheden worden er, zeker sedert begin 2014, en ondanks de geleidelijke verbetering van de situatie, aanzienlijk meer laattijdige facturen gerapporteerd. Zowel gedurende het vierde trimester 2015 als tijdens het eerste trimester 2016 noteerden we opnieuw een sterke achteruitgang.

Binnen de **Vlaamse administratie** lag tijdens het tweede trimester 2015 het aandeel van niet-betalde facturen +90 dagen na vervaldatum hoog: net zoals in het eerste kwartaal was dat nog 13% van de aan de Vlaamse Gemeenschap gerichte facturen. In het derde trimester was dat 11% maar het vierde trimester steeg dat naar 15% terwijl het aantal tijdig betaalde facturen er daalde naar 64%.

Tijdens het eerste trimester 2016 noteerden we slechts 45% tijdige betalingen tegenover 24% van de facturen die meer dan 90 dagen van de vervaldag werden betaald. Deze situatie gleed gedurende het tweede en derde trimester verder af: 26% van de facturen werd tijdig betaald en maar liefst 63% van de facturen meer dan 90 dagen te laat. Het vierde kwartaal 2016 toonde een slechts lichte remonte.

Ook in 2017 bleek er geen beterschap. Gedurende het eerste kwartaal 2017 noteerden we 42% tijdig betaalde facturen en 47% die meer dan 90 dagen te laat werden betaald. In het tweede kwartaal ging het over 49% tijdig betaalde facturen en 41% facturen die met meer dan 90 dagen bvertraging werden vergoed.

Tijdens het 3de trimester 2017 zakte dit naar 39% tijdig betaalde facturen, 7% facturen die tussen één en dertig dagen na vervaldag worden betaald, 3% tussen de 31 en 60 dagen en maar liefst 51% van de facturen die meer dan 90 dagen na vervaldag werden betaald.

Sedert begin 2018 zijn wij een belangrijke correctie. Gedurende het eerste trimester werden 61% van de facturen gericht aan de Vlaamse Gemeenschap tijdig betaald, gedurende afgelopen tweede trimester steeg dit zelfs naar 76%. Gedurende datzelfde tweede trimester noteren wij 3% van de facturen die betaald worden tussen 1 en 30 dagen na vervaldag en 1% tussen 31 en 60 dagen. Toch worden nog steeds 20% van de facturen met meer dan 90 dagen vertraagd betaald.

Het gaat hierbij om een steekproef van 192 leveranciers⁵.

De Franstalige gemeenschap kende, na een duidelijke kwaliteitsverlaging gedurende het tweede trimester 2015, een licht betere trend in het derde trimester. Deze werd versterkt tijdens het vierde kwartaal. Werden tijdens het eerste kwartaal 2015 nog 82% van de aan haar gerichte facturen tijdig betaald, dan zakte dat in het tweede trimester terug naar 53%. Tijdens het derde trimester steeg dit naar 66%. We noteerden eenzelfde cijfer met betrekking tot het vierde trimester 2015.

Het eerste trimester 2016 steeg deze waarde opnieuw naar 83%, het tweede trimester zelfs naar 96% terwijl we gedurende het derde trimester 2016 een daling noteerden naar 78% correct betaalde facturen. En 91% gedurende het vierde kwartaal.

Gedurende het eerste kwartaal 2017 noteerden we 84% tijdig betaalde facturen en 16% met lichte vertraging. Het tweede kwartaal zakte dit naar 54% tijdige betalingen, 37% betalingen tussen de 1 en 30 dagen na vervaldatum, 6% tussen de 31 en 60 dagen na vervaldatum en 4% tussen de 61 en 90 dagen na vervaldatum. Gedurende het derde kwartaal 2017 noteerden we 85% tijdig betaalde facturen, 9% facturen die tussen 1 en 30 dagen na vervaldatum worden betaald, 3% tussen 31 en 60 dagen, 1% tussen 61 en 90 dagen en 2% meer dan 90 dagen na vervaldatum.

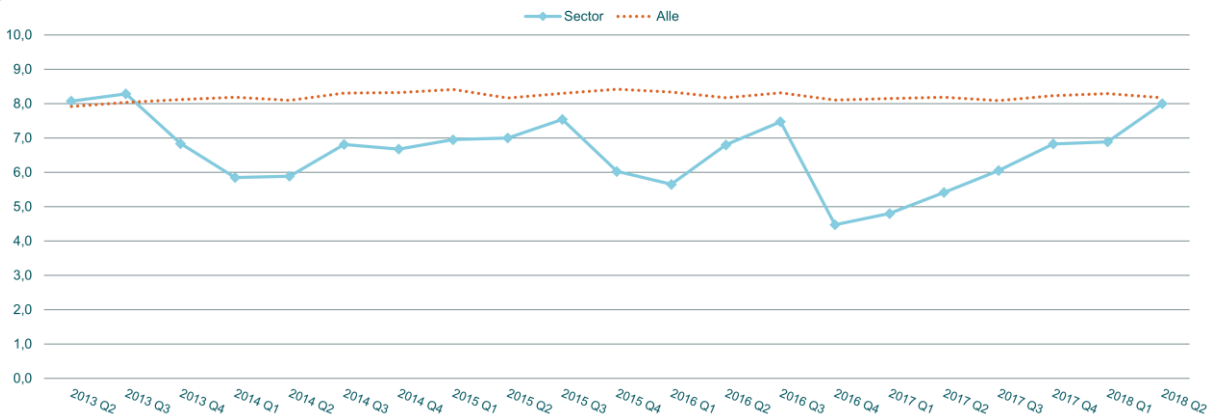
---

⁵ Steekproef op basis van de rapportage van 192 verschillende leveranciers. De bedrijven die deze gegevens aanleveren situeren zich over een veelheid aan activiteit sectoren, veelal in de B2B- of B2G-sfeer. Voor de goede orde dient nogmaals genoteerd dat de typische financiële instellingen, zoals banken, dergelijke gegevens NIET doorgeven. Noch is het zo dat wij zicht hebben op ALLE facturen die aan ondernemingen of overheden worden overgemaakt.

Vanaf begin 2018 steeg dit naar 97% correct betaalde facturen in het eerste trimester en 94% gedurende het tweede trimester.

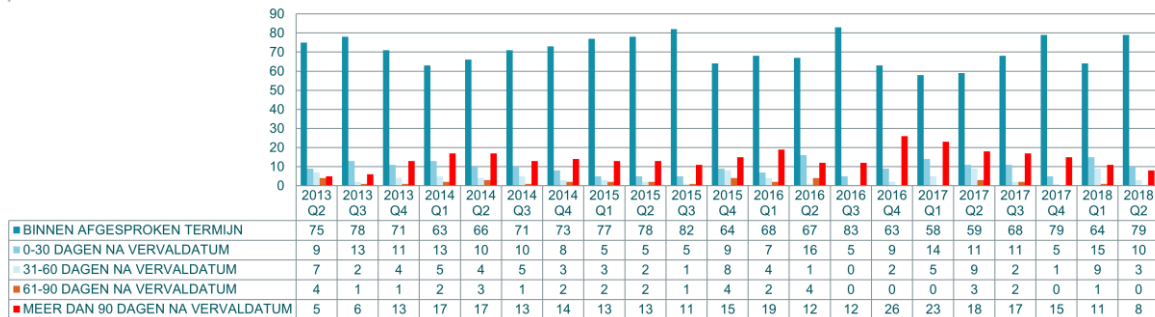
GRAYDON
open in business

Overheden van gemeenschappen en gewesten

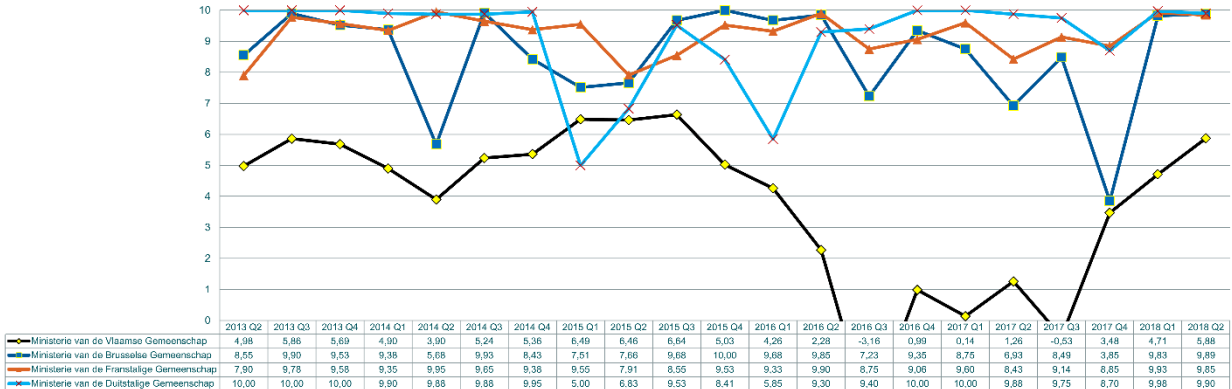

GRAYDON
open in business

Overheden van gemeenschappen en gewesten

EVOLUTIE VAN DE BETAALSCORE DER GEMEENSCHAPPEN

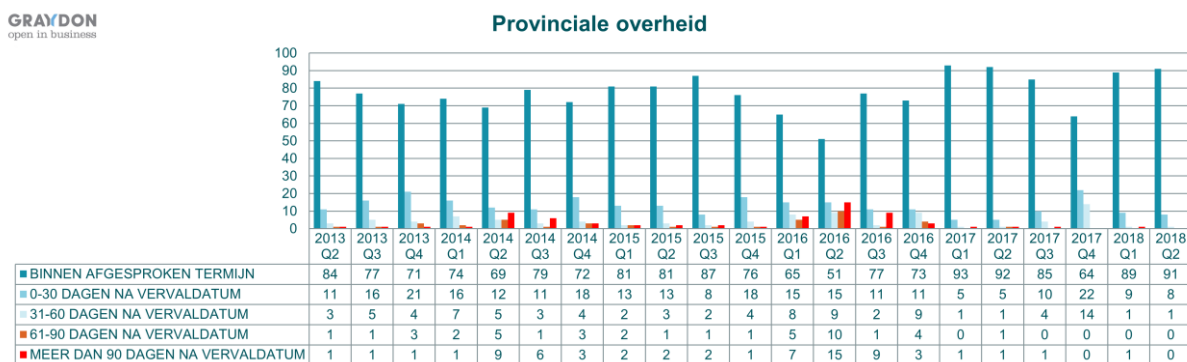
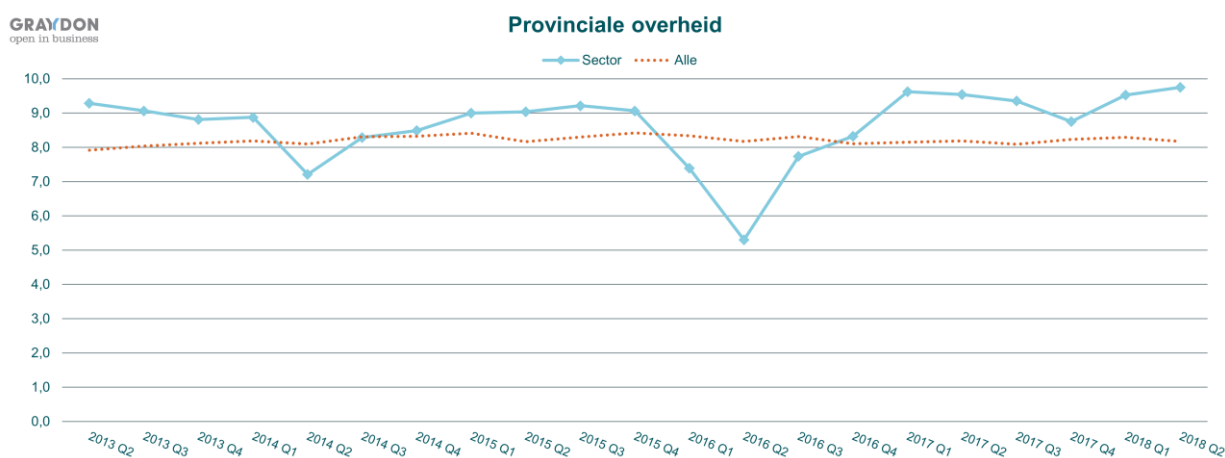

GRAYDON open in business	2e trimester 2018				
	Betalingen binnen termijn (%)	betalingen na vervaldag			
		1-30 dagen	31-60 dagen	61-90 dagen	90+ dagen
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	76	3	1		20
Ministerie van de Brusselse Gemeenschap	98	1		1	
Ministerie van de Franse Gemeenschap	94	6			
Ministerie van de Duitstalige gemeenschap	98		2		

Provinciale overheden

Ook de betaalkwaliteit van de provinciale overheden kalfde sedert begin 2016 beduidend af. Waar in de periode 2012 tot 2015 over het algemeen stevige waardes werden genoteerd zagen wij het eerste halfjaar 2016 een duik in de betaalindex. Het tweede trimester 2016 noteerden wij slechts 51% tijdig betaalde facturen en 15% facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum werden betaald. Een alarmerende situatie die in het derde trimester, met 77% tijdig betaalde facturen en 9% facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum werden betaald, sterk werd gecorrigeerd.

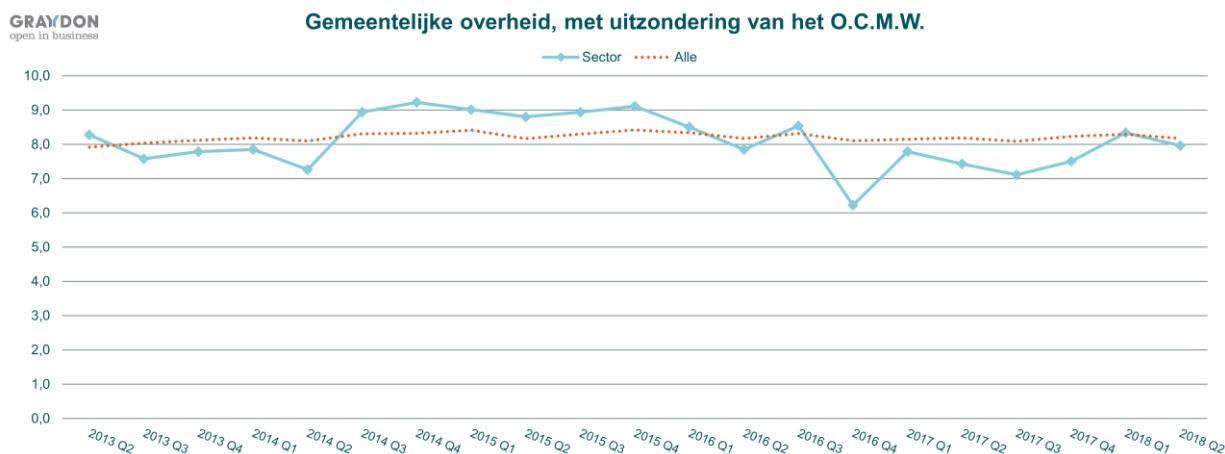
Deze correctie zette zich vervolgens verder en kende sedert begin 2017 opnieuw een stabiel en hoog, zij het licht dalend, niveau. Vanaf 2018 noteren we met betrekking tot de provinciale overheden de hoogste waarden ooit.

Gemeentelijke overheden

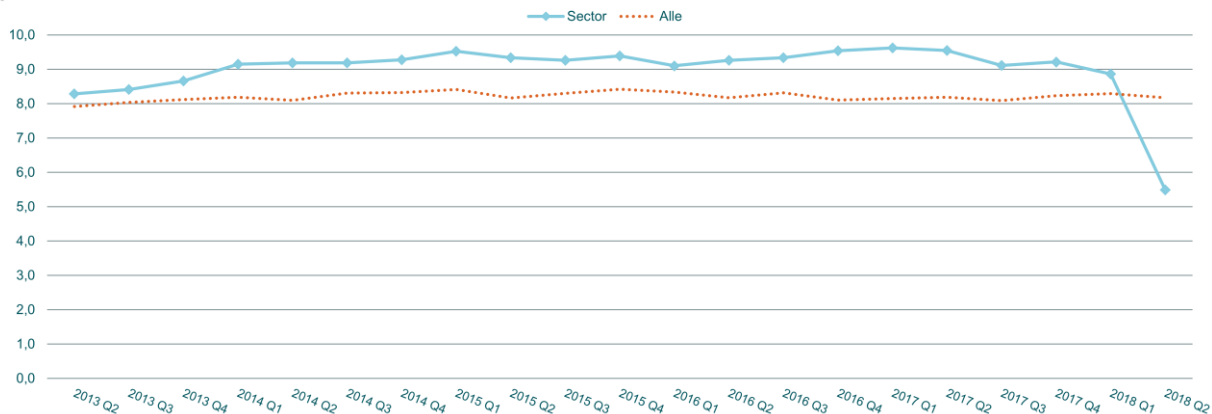
Hoewel minder extreem dan de vaststellingen binnen de provinciale overheden zien we –na een topperiode in 2015- ook bij de gemeentelijke overheden een duidelijk neerwaarts gerichte kentering sinds begin 2016. Ook hier merken we gedurende het derde trimester 2016 een opwaartse correctie die echter tijdens het vierde kwartaal van dat jaar een scherpe dip vertoont.

De remonte gedurende het eerste kwartaal 2017 zorgde voor waarden die onder het niveau van de voorgaande jaren bleef. Vervolgens zagen we ook hierop weer een sterker wordende vertraging tot en met het tweede kwartaal 2017. In het vierde kwartaal 2017 en het eerste van 2018 noteerden we dan opnieuw een remonte, maar een lichte daling gedurende het tweede trimester.

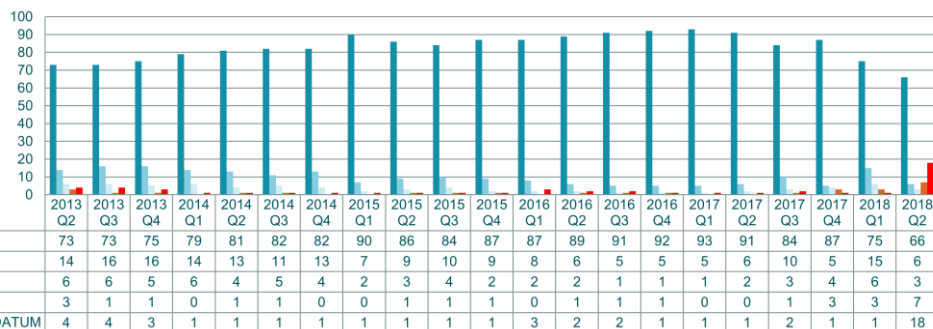
GRAYDON
open in business

Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.)

GRAYDON
open in business

Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.)

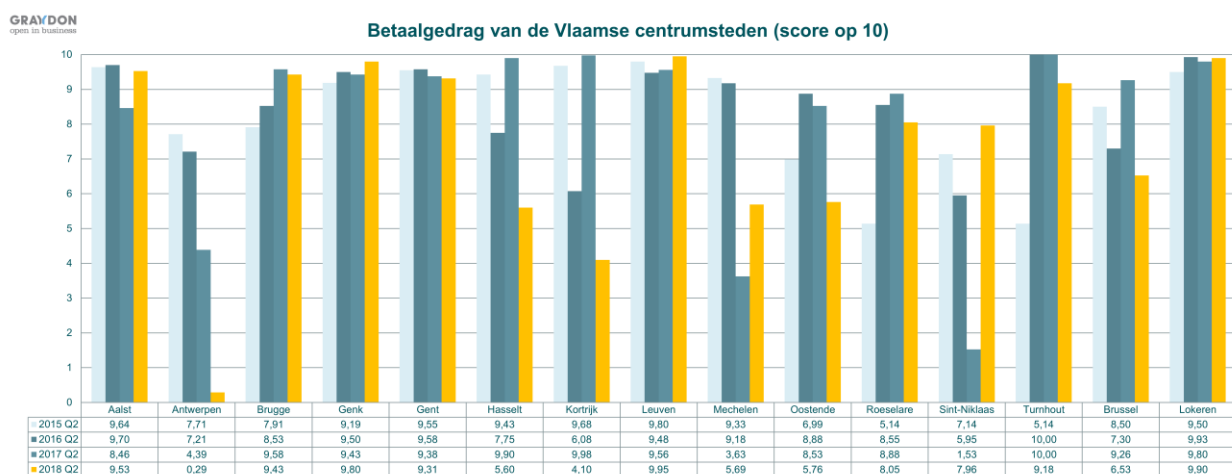

Vlaamse centrumsteden

Het betaaldedrag van de Vlaamse centrumsteden is sedert het begin van onze rapportage, een tijd waar het Belgische bedrijfsleven ons hieromtrent ernstige tekortkomingen rapporteerde, gunstig geëvolueerd. In sommige gevallen zijn de desbetreffende steden ook effectief beter beginnen te betalen, in een aantal gevallen is er actief gewerkt aan het wegnemen van misverstanden omtrent betaalafspraken tussen klant (de steden) en de leverancier. De cijfers vanaf het vierde trimester 2011 toonden voor zo goed als alle centrumsteden een meer uniforme en vooral meer aanvaardbare tot uitstekende betalingsactiviteit.

Bijlage 1: Sectoranalyses betaalgedrag (NACE2)

Om de betaalevolutie per sector weer te geven delen wij de betalingservaringen op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de grafiek "betalingsgedrag binnen de sector" worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de sector, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de grafiek "Score van de betalingsmoraliteit binnen de sector"

Met betrekking tot de overheden pasten we dezelfde scorebenadering toe per bestudeerde deeleenheid.

Totaaloverzicht betaalscores per sector (op basis van NACE-2)

NACE-2 Sectoren		2018Q2	2018Q1	2017Q2
29	Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	9,66	9,59	9,46
53	Posterijen en koeriers	9,49	9,60	9,29
12	Vervaardiging van tabaksproducten	9,48	9,55	9,65
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	9,39	9,46	9,29
86	Menselijke gezondheidszorg	9,34	9,36	9,35
91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	9,31	8,64	9,08
30	Vervaardiging van andere transportmiddelen	9,31	9,48	9,21
22	Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	9,26	9,19	9,36
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	9,26	9,31	9,19
27	Vervaardiging van elektrische apparatuur	9,26	9,29	9,09
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	9,26	9,24	9,31
28	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	9,25	9,39	9,46
17	Vervaardiging van papier en papierwaren	9,24	9,36	9,35
24	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	9,18	9,29	8,99
13	Vervaardiging van textiel	9,16	9,21	9,03
23	Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	9,16	9,26	9,16
36	Winning, behandeling en distributie van water	9,13	8,96	8,14
20	Vervaardiging van chemische producten	9,10	9,14	9,39
75	Veterinaire diensten	9,09	9,23	9,06
35	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	9,06	8,95	9,05
18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	9,04	9,01	9,04
85	Onderwijs	9,04	9,06	9,00

NACE-2 Sectoren		2018Q2	2018Q1	2017Q2
25	Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	9,01	8,96	9,04
32	Overige industrie	8,96	8,89	8,86
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	8,95	9,09	8,85
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	8,89	8,91	8,88
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	8,85	8,99	9,05
14	Vervaardiging van kleding	8,81	8,98	8,86
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	8,81	8,89	8,96
92	Loterijen en kansspelen	8,81	8,63	8,49
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	8,80	8,91	8,96
26	Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	8,79	8,90	9,06
82	Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten	8,78	8,75	8,53
8	Overige winning van delfstoffen	8,78	8,89	8,58
51	Luchtvaart	8,76	8,73	7,51
11	Vervaardiging van dranken	8,74	8,93	8,95
16	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk	8,74	8,74	8,74
94	Verenigingen	8,74	8,85	8,60
81	Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	8,73	8,68	8,55
65	Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	8,69	8,84	8,86
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	8,65	8,76	8,50
38	Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	8,63	8,70	8,85
37	Afvalwaterafvoer	8,61	8,35	8,79
59	Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	8,59	8,88	8,56
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	8,55	8,48	8,81
61	Telecommunicatie	8,54	8,68	8,54
79	Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	8,54	8,63	8,43
73	Reclamewezen en marktonderzoek	8,51	8,13	8,35
2	Bosbouw en de exploitatie van bossen	8,50	8,56	9,01
71	Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	8,50	8,26	8,25
58	Uitgeverijen	8,48	8,46	8,85
31	Vervaardiging van meubelen	8,48	8,35	8,40
39	Sanering en ander afvalbeheer	8,46	8,10	8,94
15	Vervaardiging van leer en van producten van leer	8,46	8,54	7,49
52	Opslag en vervoerondersteunende activiteiten	8,44	8,71	8,84
19	Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten	8,40	8,84	9,00
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	8,28	7,99	7,96

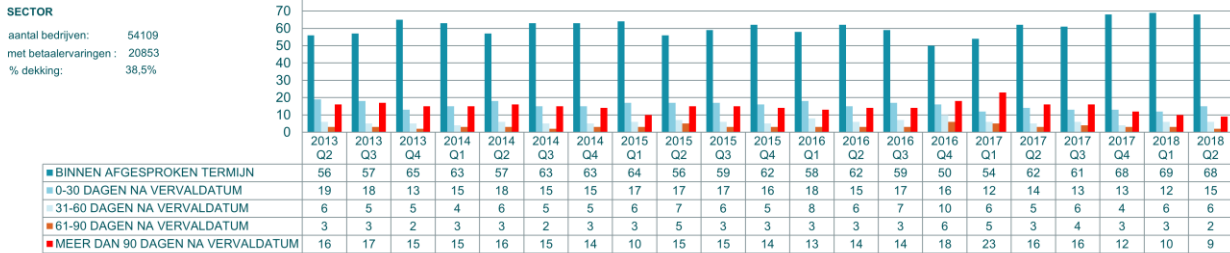
NACE-2 Sectoren		2018Q2	2018Q1	2017Q2
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	8,28	8,23	8,38
93	Sport, ontspanning en recreatie	8,28	7,83	7,26
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	8,26	8,38	8,30
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	8,25	8,78	8,55
1	Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	8,25	8,14	7,54
66	Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	8,23	8,38	8,18
74	Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	8,20	7,93	7,93
42	Weg- en waterbouw	8,20	8,08	8,43
50	Vervoer over water	8,18	8,05	8,23
90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	8,14	8,15	7,36
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	8,11	8,43	9,30
45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	8,09	8,01	8,50
96	Overige persoonlijke diensten	8,08	8,45	8,08
64	Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	7,96	8,14	8,48
55	Verschaffen van accommodatie	7,95	7,75	7,78
69	Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	7,91	8,13	8,01
68	Exploitatie van en handel in onroerend goed	7,84	7,85	8,05
77	Verhuur en lease	7,76	7,39	8,08
33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	7,74	8,03	8,96
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	7,41	7,75	7,78
95	Reparatie van computers en consumentenartikelen	7,40	8,23	8,40
97	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	7,31	8,01	7,40
78	Terbeschikkingstelling van personeel	7,25	7,34	8,46
80	Beveiligings- en opsporingsdiensten	7,04	7,33	8,75
3	Visserij en aquacultuur	6,08	7,68	8,19
56	Eet- en drinkgelegenheden	5,81	6,34	6,14
9	Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw	4,95	5,80	8,66
98	Niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik	4,10	3,00	3,00
7	Winning van metaalertsen	1,70	3,80	1,85

Bijlage 2: Sectorgrafieken (NACE2)

Nace 01

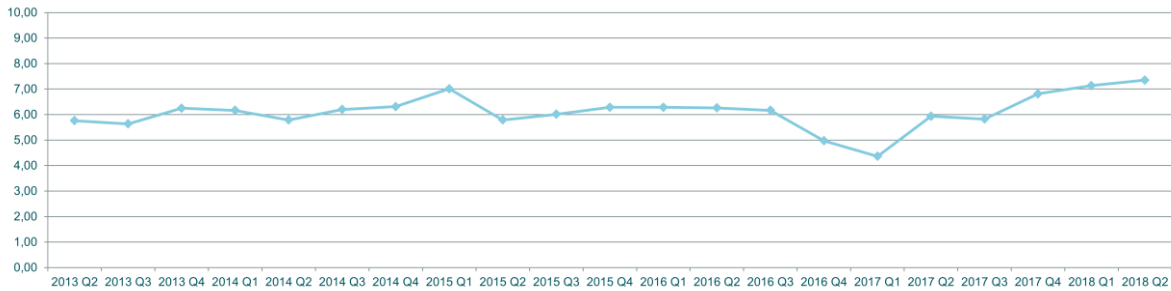
GRAYDON
open in business

Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten

GRAYDON
open in business

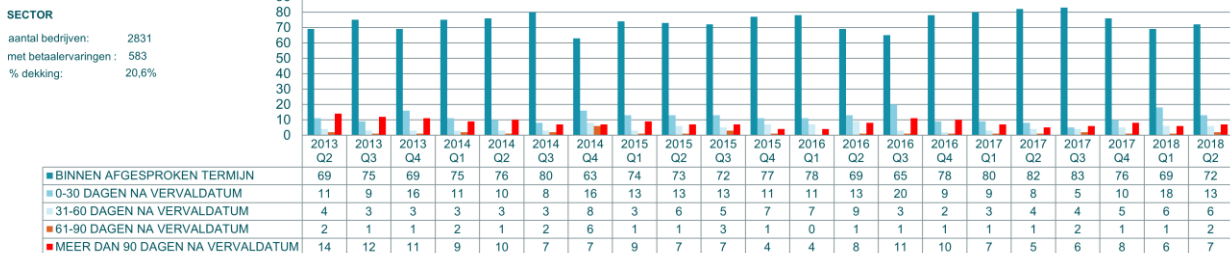
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten

Nace 02

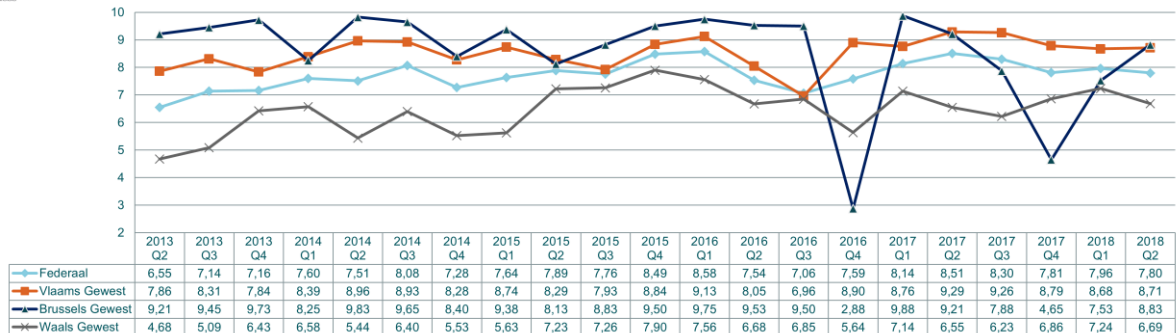
GRAYDON
open in business

Bosbouw en de exploitatie van bossen

GRAYDON
open in business

Bosbouw en de exploitatie van bossen

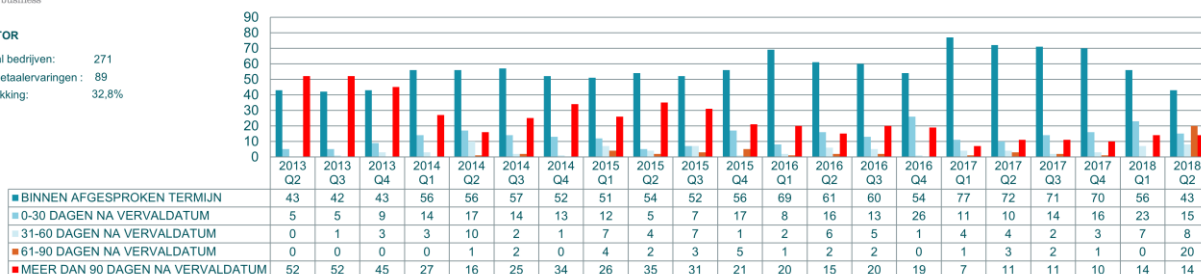
Nace 03

GRAYDON
open in business

SECTOR

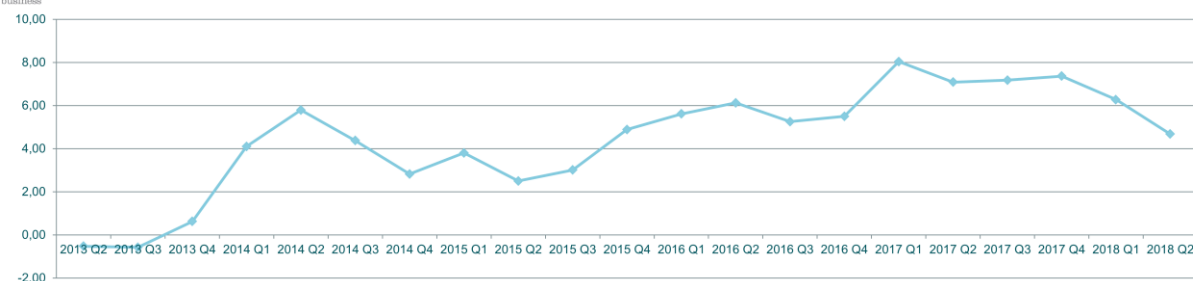
aantal bedrijven: 271
met betaalervaringen: 89
% dekking: 32,8%

Visserij en aquacultuur

GRAYDON
open in business

Visserij en aquacultuur

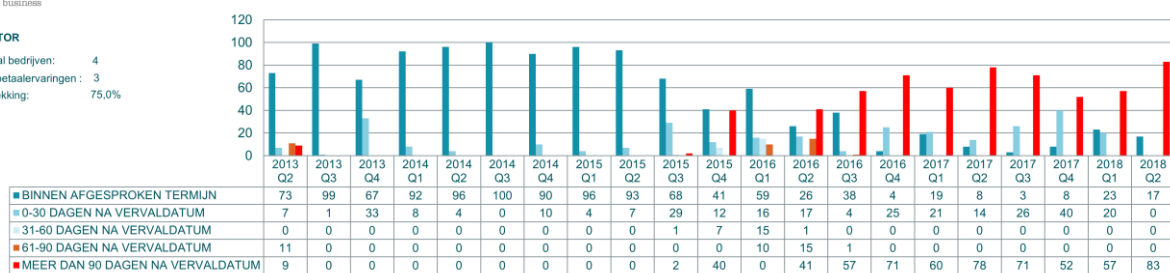
Nace 07

GRAYDON
open in business

SECTOR

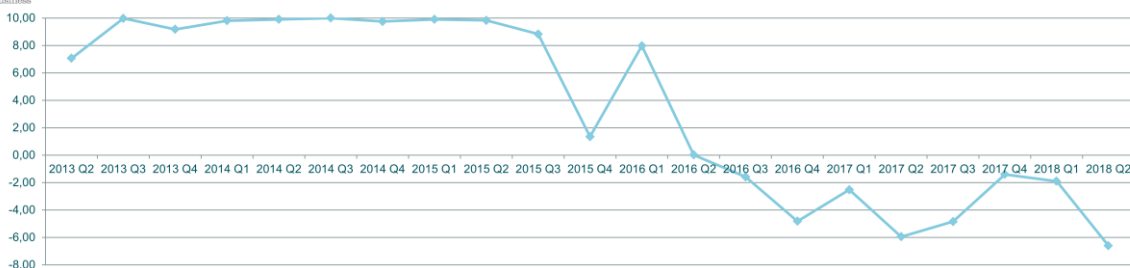
aantal bedrijven: 4
met betaalervaringen: 3
% dekking: 75,0%

Winning van metaalertsen

GRAYDON
open in business

Winning van metaalertsen

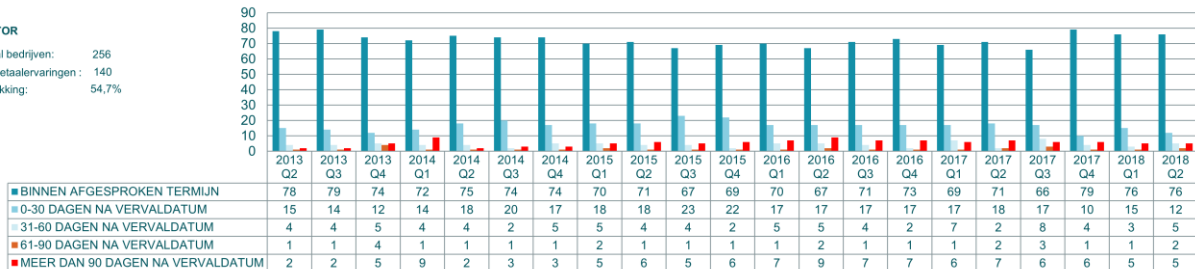
Nace 08

GRAYDON
open in business

SECTOR

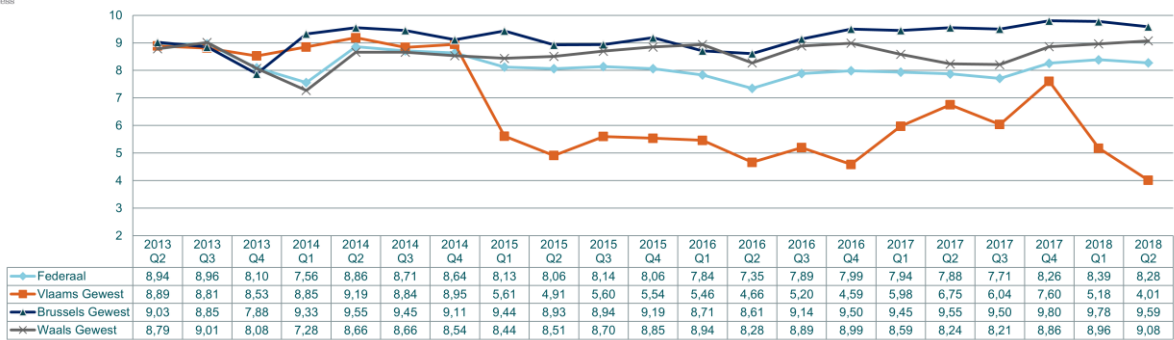
aantal bedrijven: 256
met betaalveraringen: 140
% dekking: 54,7%

Overige winning van delfstoffen

GRAYDON
open in business

Overige winning van delfstoffen

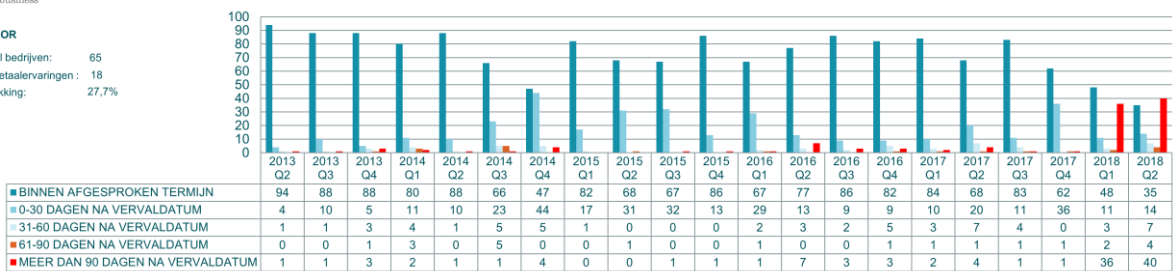
Nace 09

GRAYDON
open in business

SECTOR

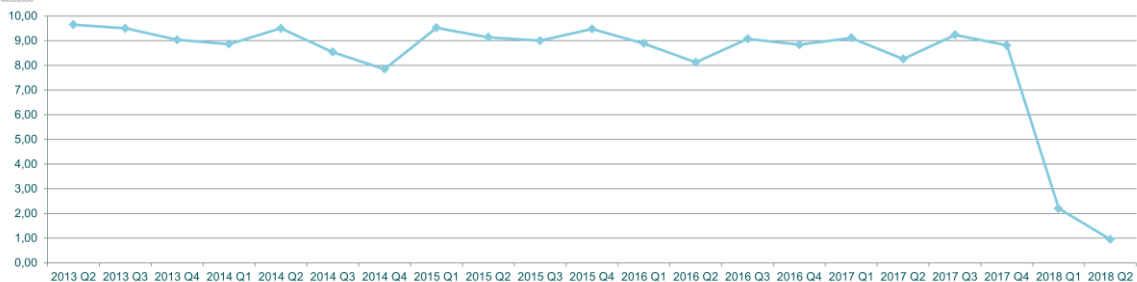
aantal bedrijven: 65
met betaalveraringen: 18
% dekking: 27,7%

Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw

GRAYDON
open in business

Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw

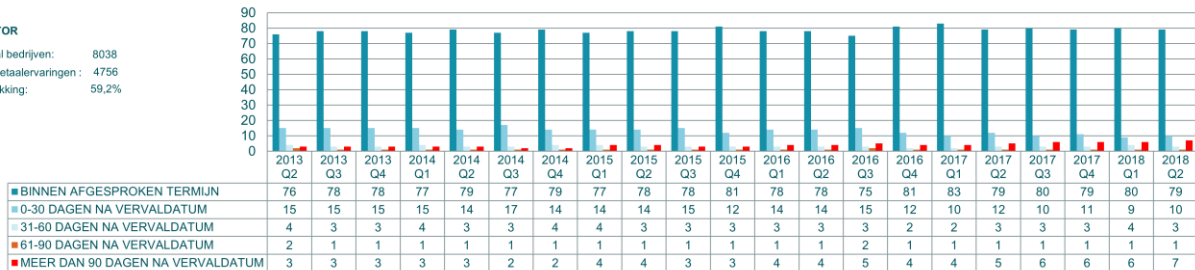

Nace 10

GRAYDON
open in business

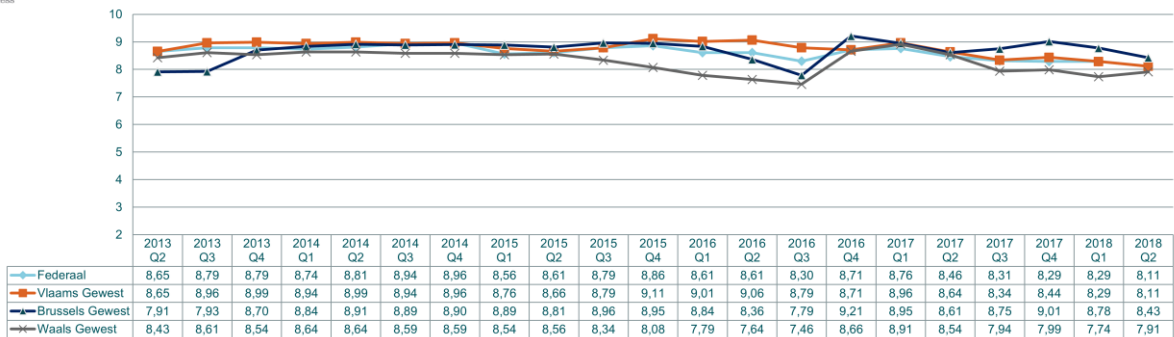
Vervaardiging van voedingsmiddelen

SECTOR
aantal bedrijven: 8038
met betaalevaringen: 4756
% dekking: 59,2%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van voedingsmiddelen

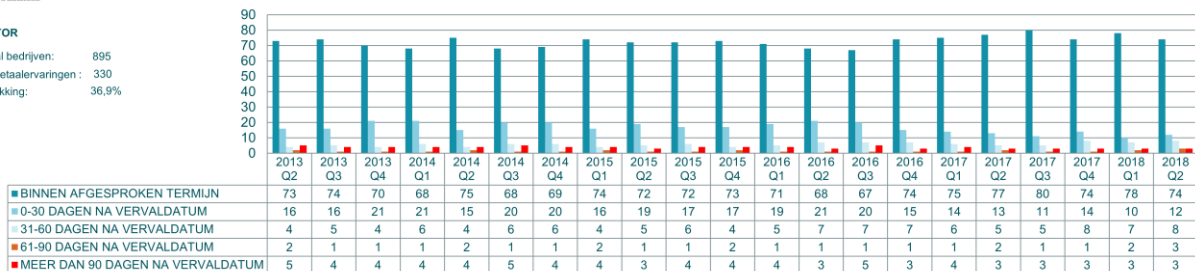

Nace11

GRAYDON
open in business

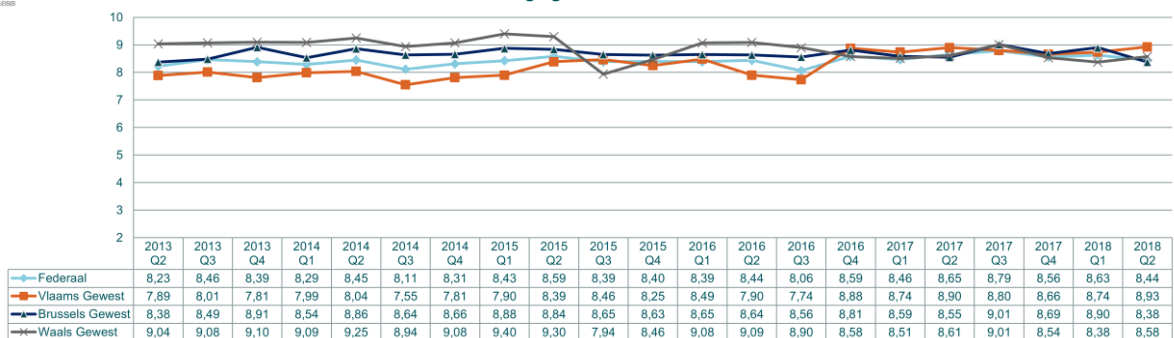
Vervaardiging van dranken

SECTOR
aantal bedrijven: 895
met betaalevaringen: 330
% dekking: 36,9%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van dranken

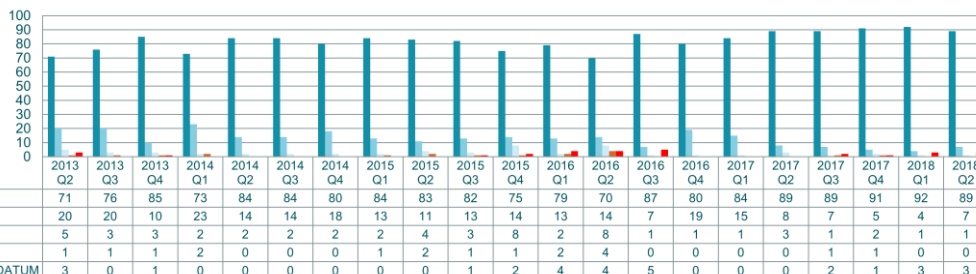
Nace 12

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van tabaksproducten

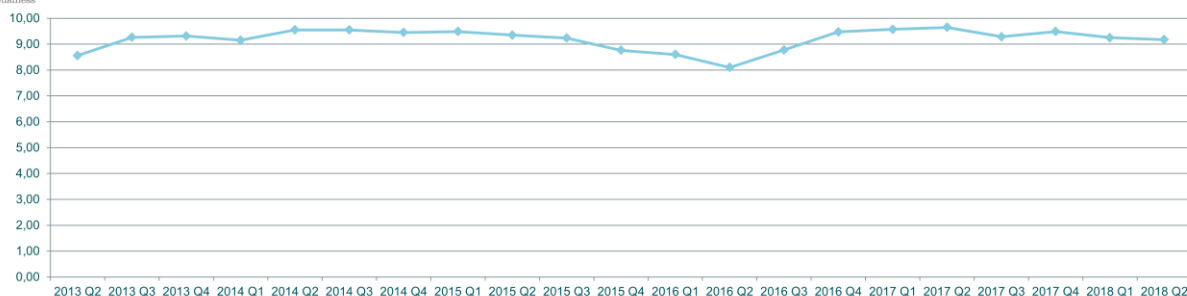
SECTOR

aantal bedrijven: 33
met betaalervaringen: 25
% dekking: 75,8%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van tabaksproducten

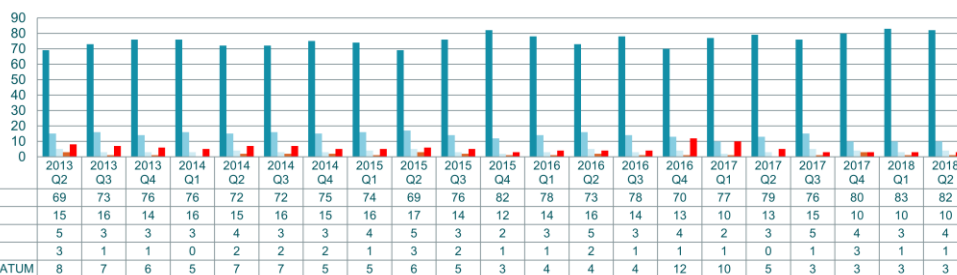
Nace 13

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van textiel

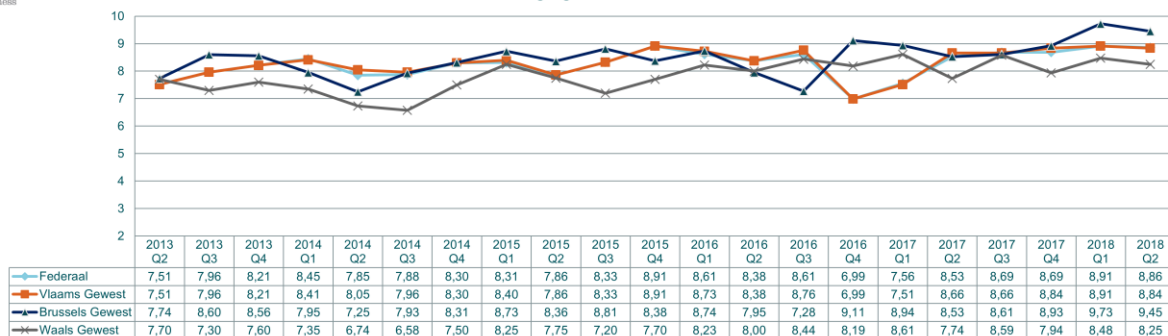
SECTOR

aantal bedrijven: 1921
met betaalervaringen: 791
% dekking: 41,2%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van textiel

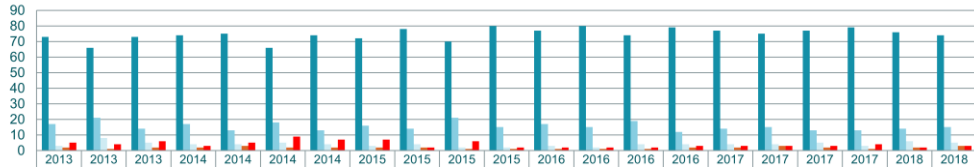
Nace 14

GRAYDON
open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 2081
met betaalvervalingen: 517
% dekking: 24,8%

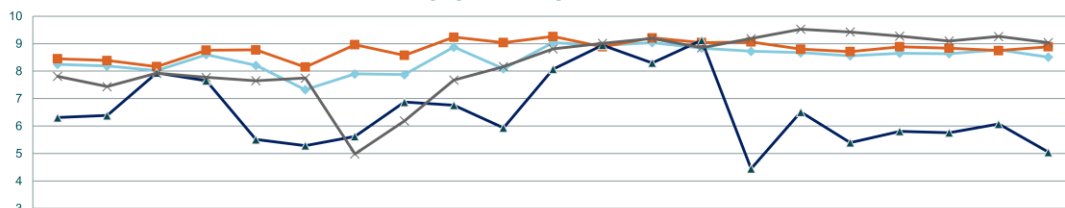
Vervaardiging van kleding

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	73	66	73	74	75	66	74	72	78	70	80	77	80	74	79	77	75	77	79	76	74
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	17	21	14	17	13	18	13	16	14	21	15	17	15	19	12	14	15	13	13	14	15
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	3	8	5	4	4	5	4	3	4	2	2	3	2	4	4	4	4	5	3	6	5
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	2	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	3	2	1	2	3
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	5	4	6	3	5	9	7	7	2	6	2	2	2	2	3	3	3	3	4	2	3

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van kleding

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
Federaal	8,25	8,19	8,03	8,60	8,21	7,33	7,90	7,88	8,88	8,09	9,04	8,94	9,04	8,84	8,73	8,68	8,56	8,65	8,64	8,78	8,51
Vlaams Gewest	8,45	8,39	8,16	8,76	8,78	8,15	8,96	8,58	9,24	9,04	9,26	8,89	9,21	9,04	9,06	8,80	8,71	8,89	8,84	8,75	8,89
Brussels Gewest	6,31	6,39	7,94	7,65	5,51	5,29	5,63	6,88	6,76	5,94	8,08	8,95	8,30	9,13	4,45	6,51	5,40	5,81	5,76	6,08	5,05
Waals Gewest	7,81	7,44	7,93	7,78	7,65	7,75	4,99	6,19	7,68	8,16	8,81	9,01	9,19	8,85	9,19	9,53	9,43	9,28	9,10	9,26	9,04

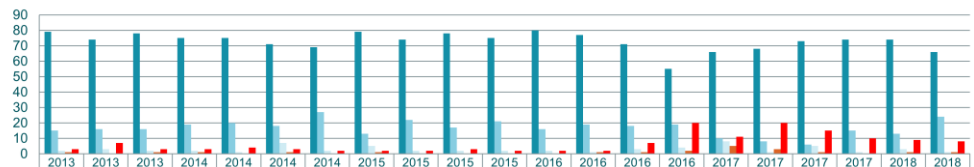
Nace 15

GRAYDON
open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 271
met betaalvervalingen: 92
% dekking: 33,9%

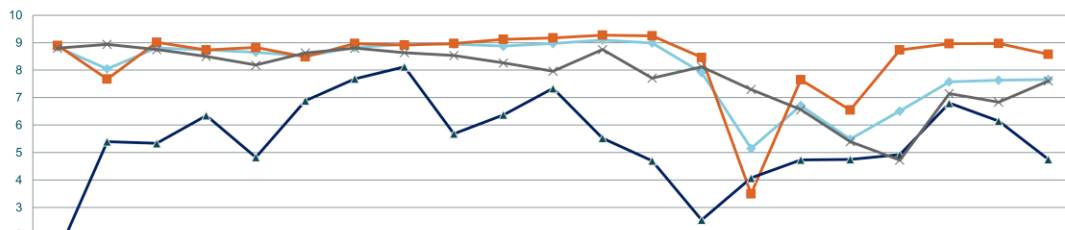
Vervaardiging van leer en van producten van leer

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	79	74	78	75	75	71	69	79	74	78	75	80	77	71	55	66	68	73	74	74	66
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	15	16	16	19	20	18	27	13	22	17	21	16	19	18	19	10	8	6	15	13	24
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	2	3	2	2	1	7	2	5	2	2	2	2	1	3	4	8	1	5	1	3	1
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	2	5	3	1	0	1	1
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	3	7	3	3	4	3	2	2	2	3	2	2	2	7	20	11	20	15	10	9	8

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van leer en van producten van leer

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
Federaal	8,84	8,05	8,81	8,74	8,65	8,51	8,83	8,94	8,95	8,88	8,98	9,10	8,99	7,91	5,15	6,71	5,49	6,51	7,58	7,64	7,66
Vlaams Gewest	8,90	7,68	9,01	8,74	8,83	8,49	8,98	8,91	8,98	9,13	9,18	9,28	9,25	8,46	3,50	7,65	6,55	8,74	8,96	8,98	8,58
Brussels Gewest	1,30	5,40	5,34	6,35	4,83	6,89	7,69	8,13	5,69	6,38	7,34	5,53	4,70	2,55	4,08	4,74	4,75	4,93	6,80	6,15	4,75
Waals Gewest	8,80	8,94	8,75	8,50	8,19	8,63	8,80	8,64	8,54	8,26	7,96	8,75	7,71	8,13	7,30	6,56	5,40	4,73	7,15	6,84	7,61

Nace 16

GRAYDON
open in business

Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk

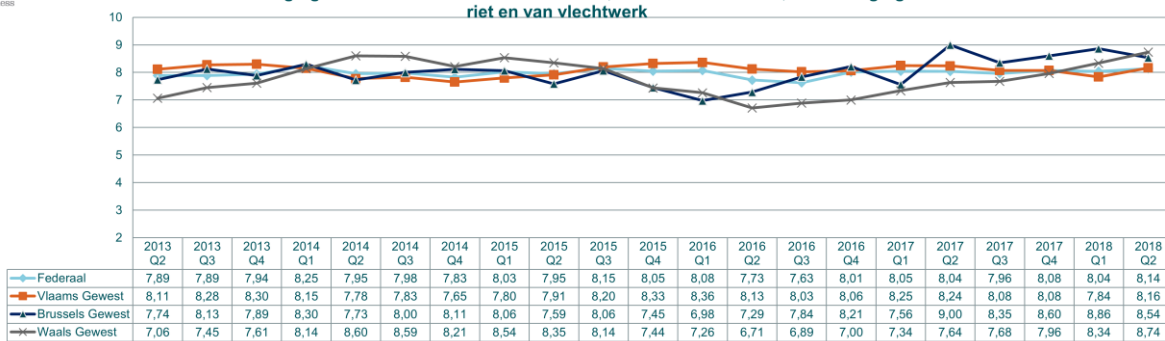
SECTOR

aantal bedrijven: 2947
met betaalvervalingen: 1536
% dekking: 52,1%

GRAYDON
open in business

Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk

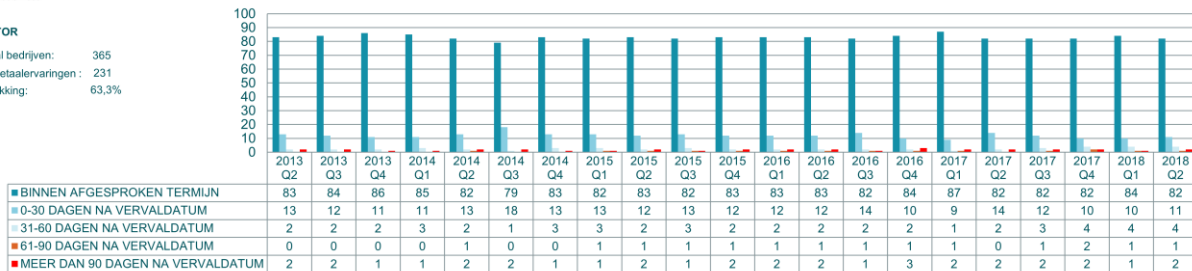
Nace 17

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van papier en papierwaren

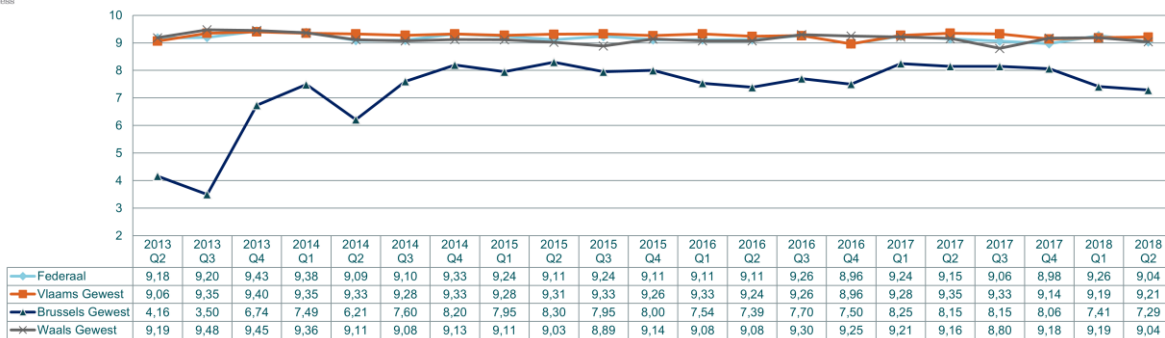
SECTOR

aantal bedrijven: 365
met betaalvervalingen: 231
% dekking: 63,3%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van papier en papierwaren

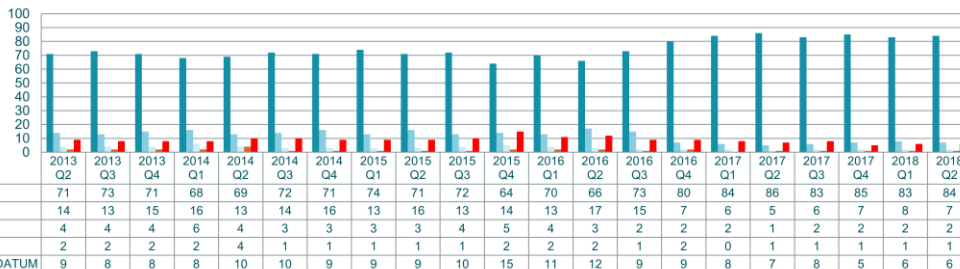
Nace 18

GRAYDON
open in business

SECTOR

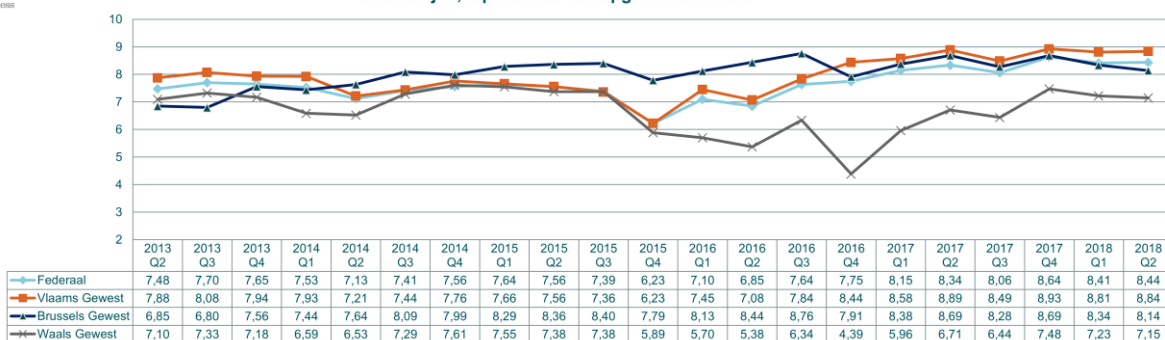
aantal bedrijven: 6267
met betaalvervalingen: 2418
% dekking: 38,6%

Drukkerijen, reproductie van opgenomen media

GRAYDON
open in business

Drukkerijen, reproductie van opgenomen media

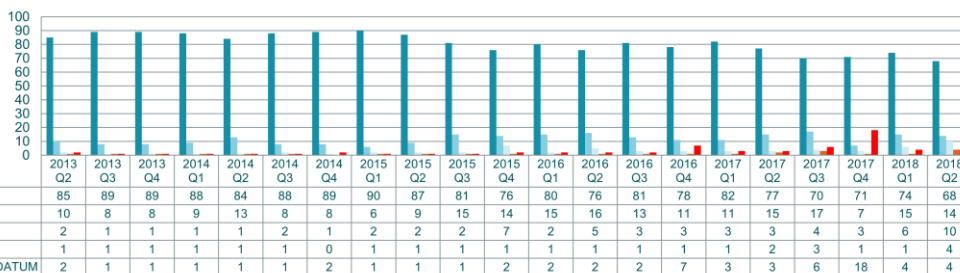

Nace 19

GRAYDON
open in business

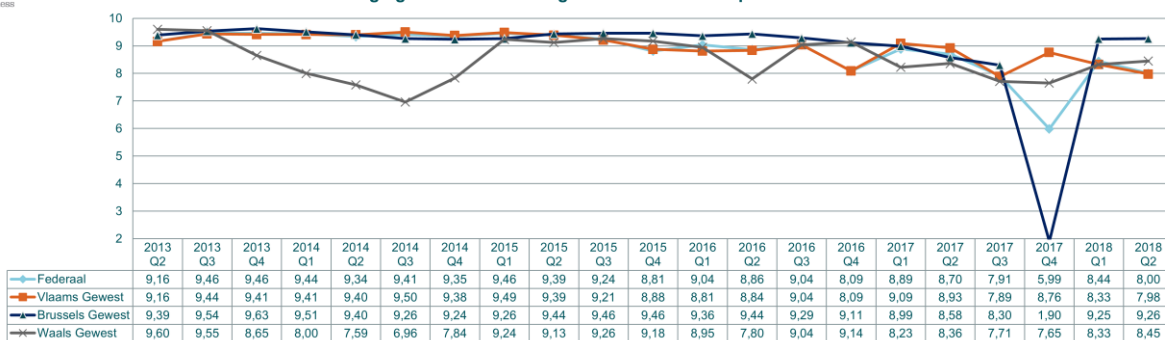
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten

SECTOR
aantal bedrijven: 48
met betaalvervalingen: 29
% dekking: 60,4%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten

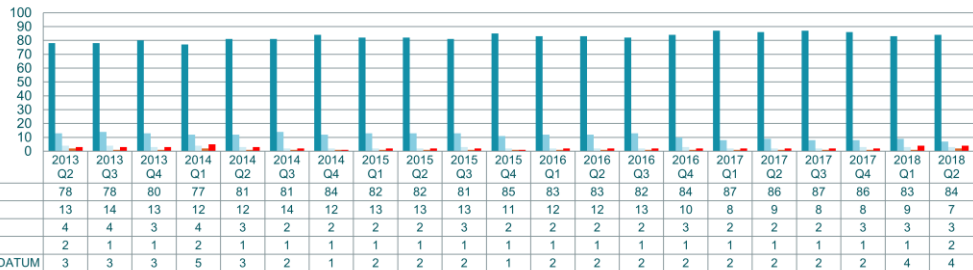

Nace 20

GRAYDON
open in business

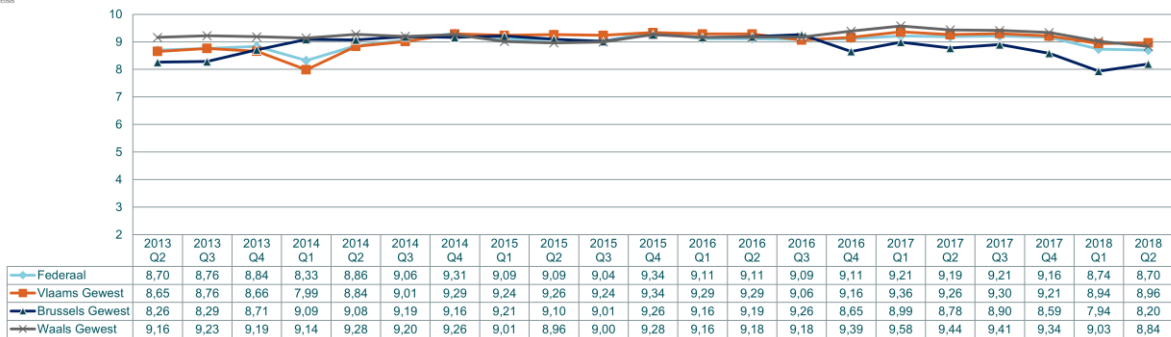
SECTOR
aantal bedrijven: 959
met betaalvervalingen: 571
% dekking: 59,5%

Vervaardiging van chemische producten

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van chemische producten

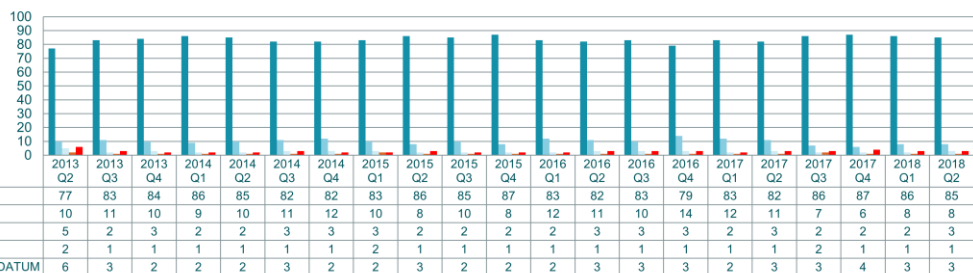

Nace 21

GRAYDON
open in business

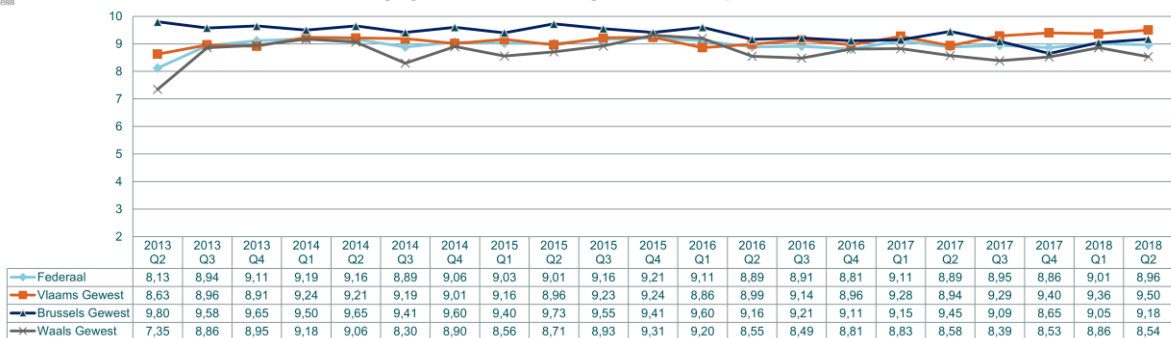
SECTOR
aantal bedrijven: 310
met betaalvervalingen: 147
% dekking: 47,4%

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten

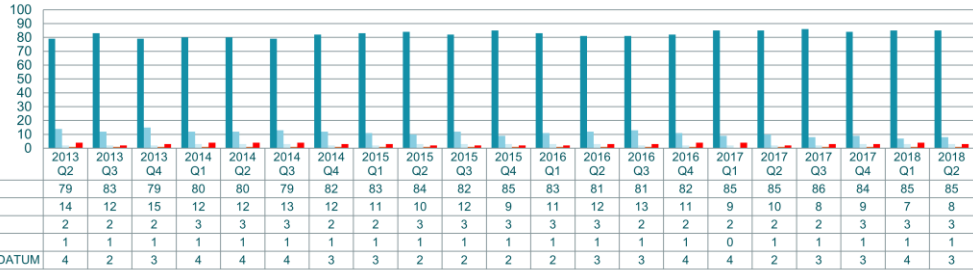

Nace 22

GRAYDON
open in business

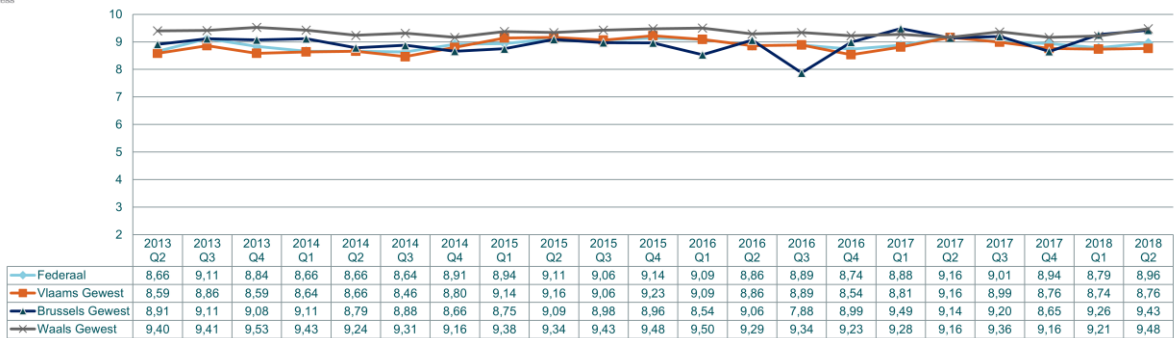
SECTOR
aantal bedrijven: 905
met betaalvervalingen: 593
% dekking: 65,5%

Vervaardiging van producten van rubber of kunststof

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van producten van rubber of kunststof

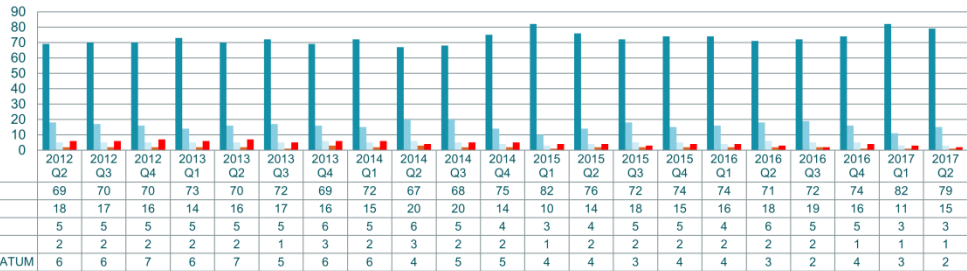

Nace 23

GRAYDON
open in business

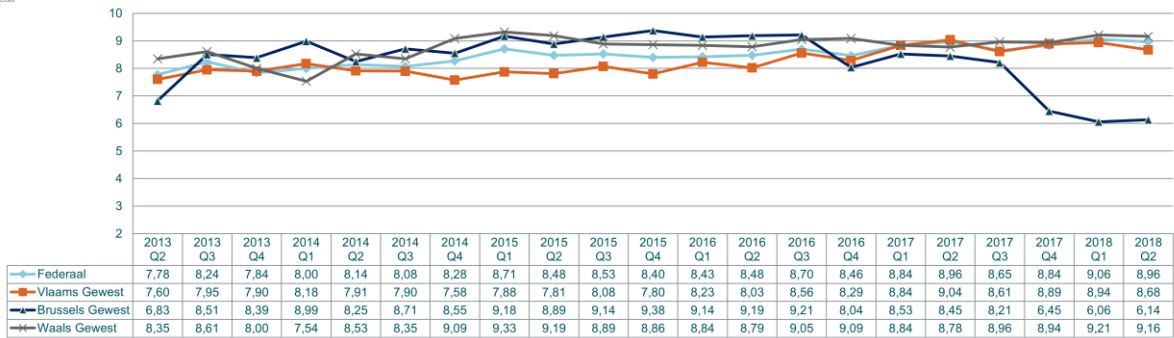
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten

SECTOR
aantal bedrijven: 2080
met betaalvervalingen: 1120
% dekking: 53,8%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten

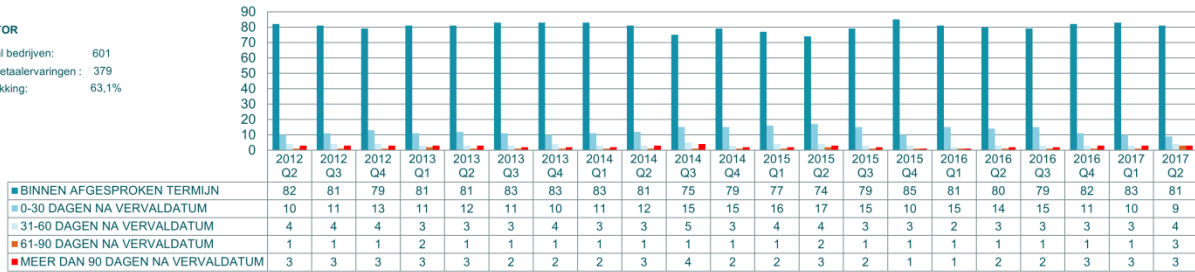

Nace 24

GRAYDON
open in business

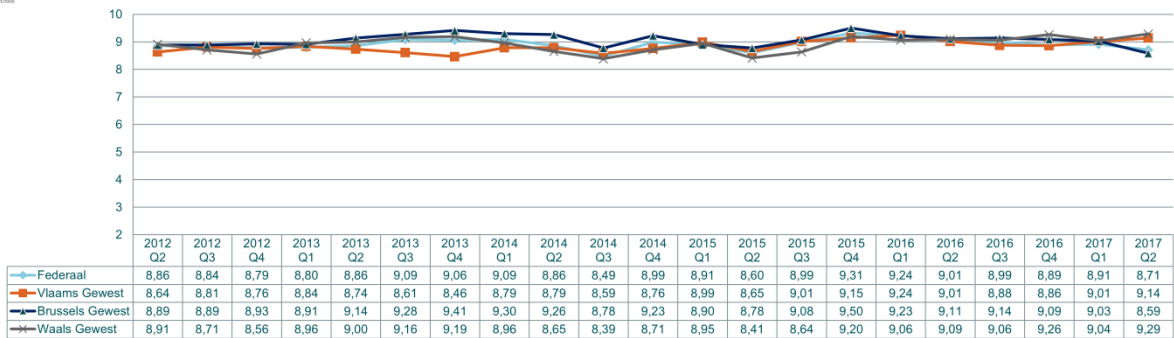
SECTOR
aantal bedrijven: 601
met betaalervaringen: 379
% dekking: 63,1%

Vervaardiging van metalen in primaire vorm

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van metalen in primaire vorm

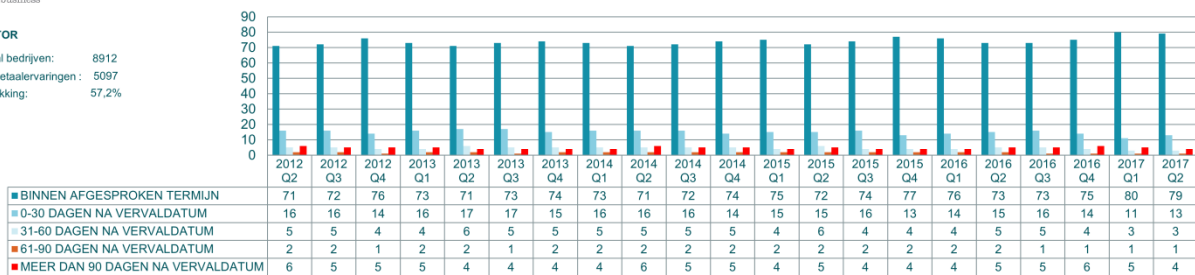

Nace 25

GRAYDON
open in business

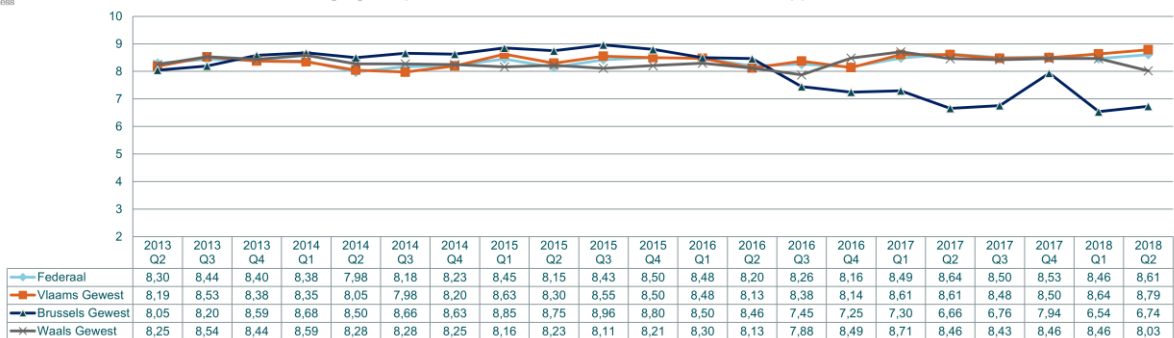
SECTOR
aantal bedrijven: 8912
met betaalervaringen: 5097
% dekking: 57,2%

Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten

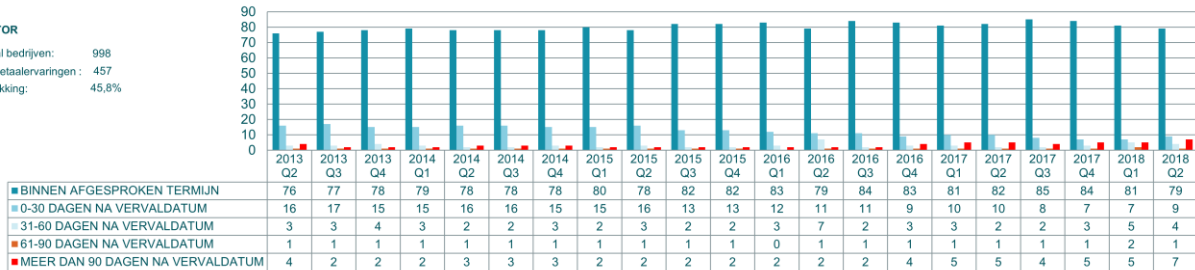
Nace 26

GRAYDON
open in business

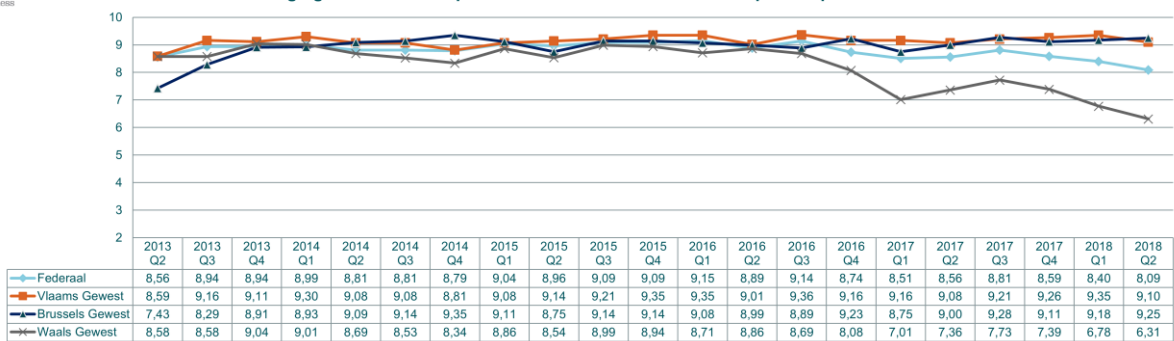
SECTOR
aantal bedrijven: 998
met betaalveraringen: 457
% dekking: 45,8%

Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten

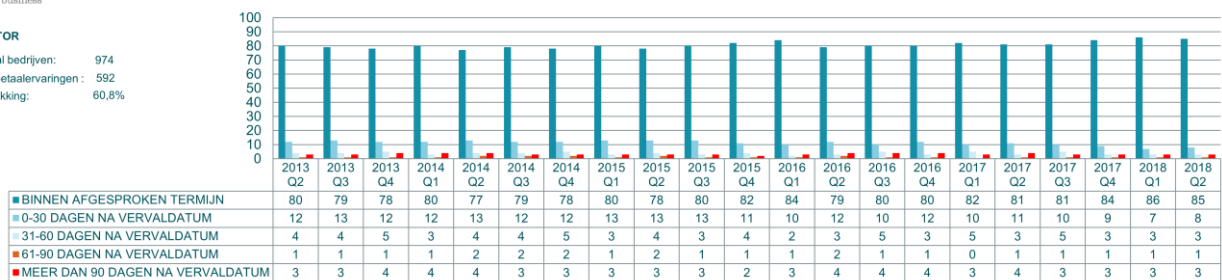

Nace 27

GRAYDON
open in business

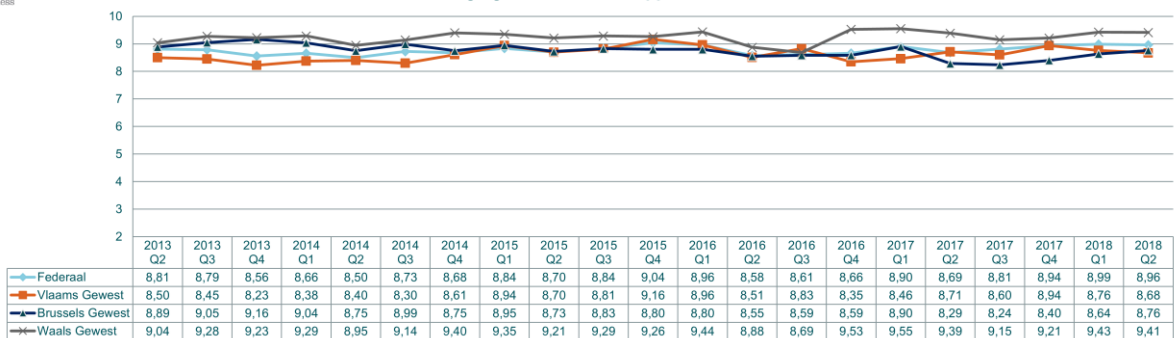
Vervaardiging van elektrische apparatuur

SECTOR
aantal bedrijven: 974
met betaalveraringen: 592
% dekking: 60,8%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van elektrische apparatuur

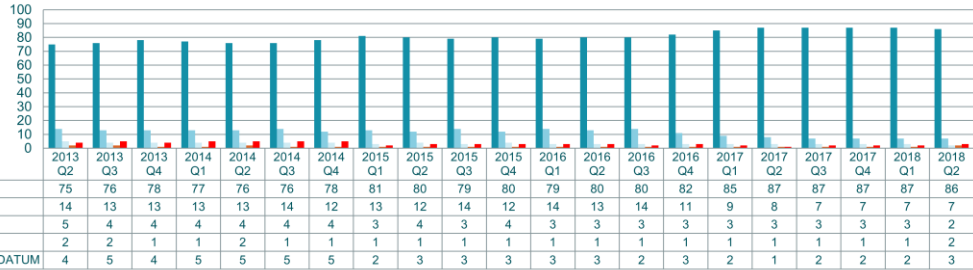
Nace 28

GRAYDON
open in business

SECTOR

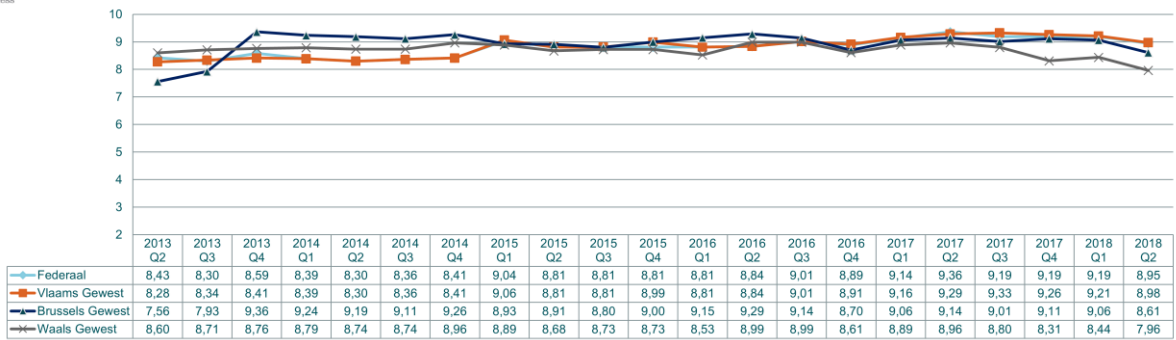
aantal bedrijven: 1994
met betaalvervalingen: 1259
% dekking: 63,1%

Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.

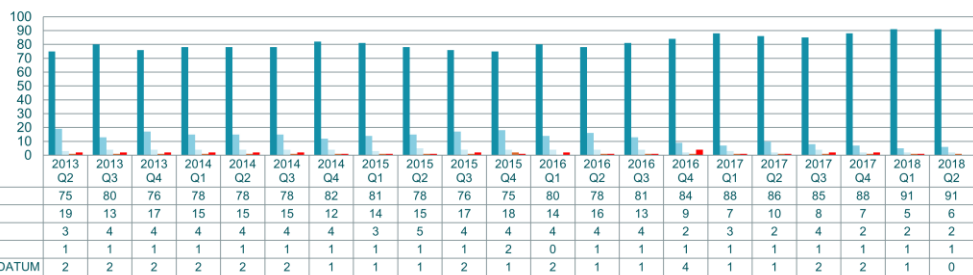
Nace 29

GRAYDON
open in business

Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers

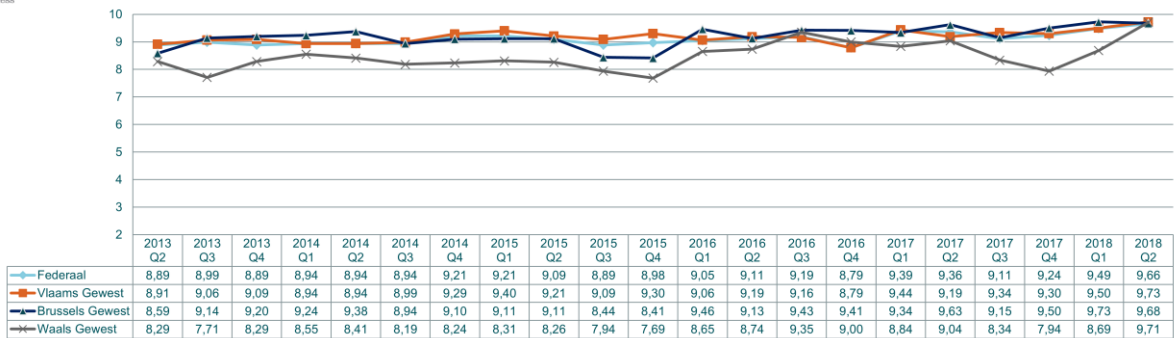
SECTOR

aantal bedrijven: 469
met betaalvervalingen: 257
% dekking: 54,8%

GRAYDON
open in business

Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers

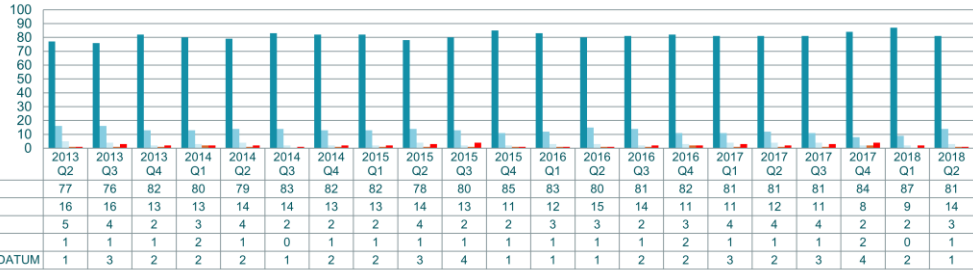

Nace 30

GRAYDON
open in business

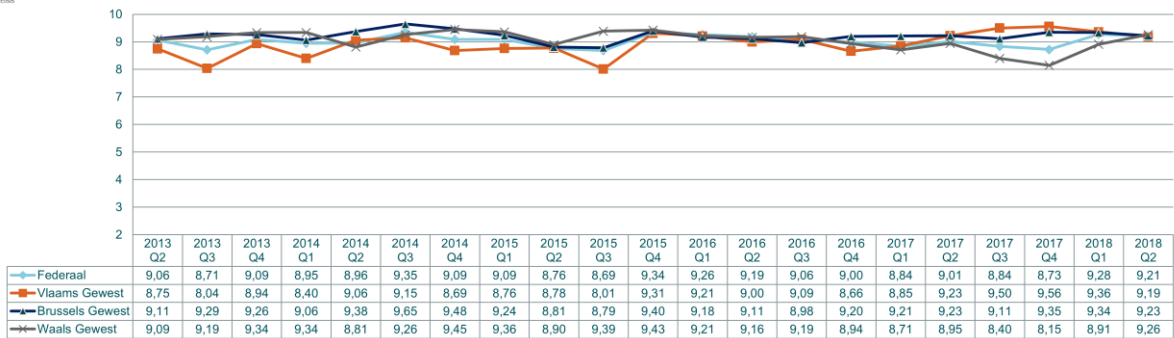
SECTOR
aantal bedrijven: 303
met betaalvervalingen: 115
% dekking: 38,0%

Vervaardiging van andere transportmiddelen

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van andere transportmiddelen

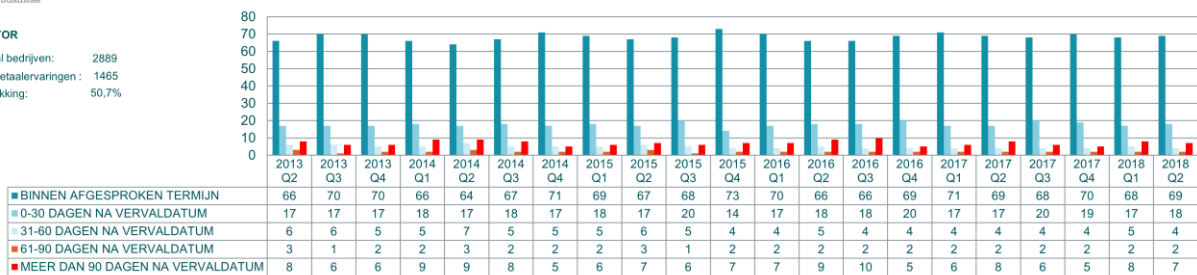

Nace 31

GRAYDON
open in business

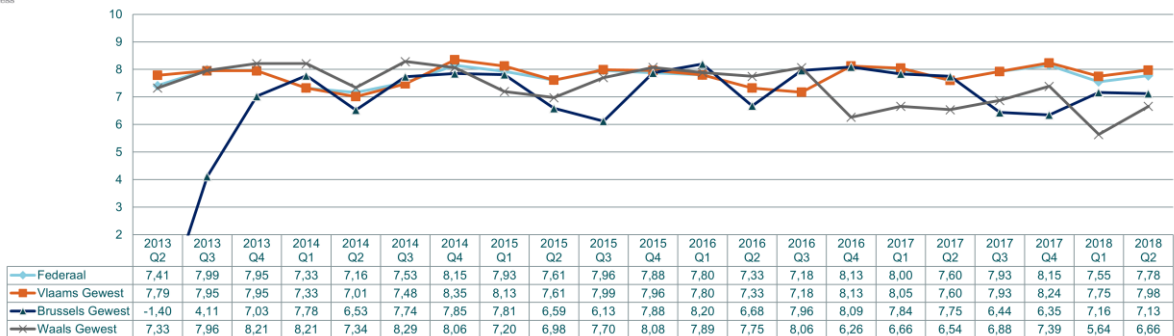
SECTOR
aantal bedrijven: 2889
met betaalvervalingen: 1465
% dekking: 50,7%

Vervaardiging van meubelen

GRAYDON
open in business

Vervaardiging van meubelen

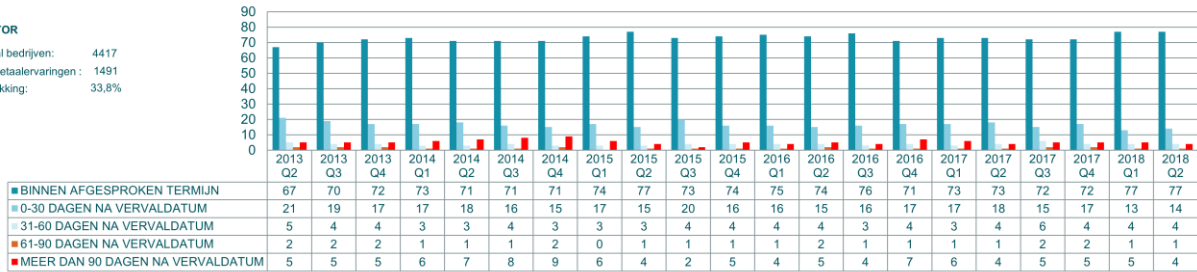

Nace 32

GRAYDON
open in business

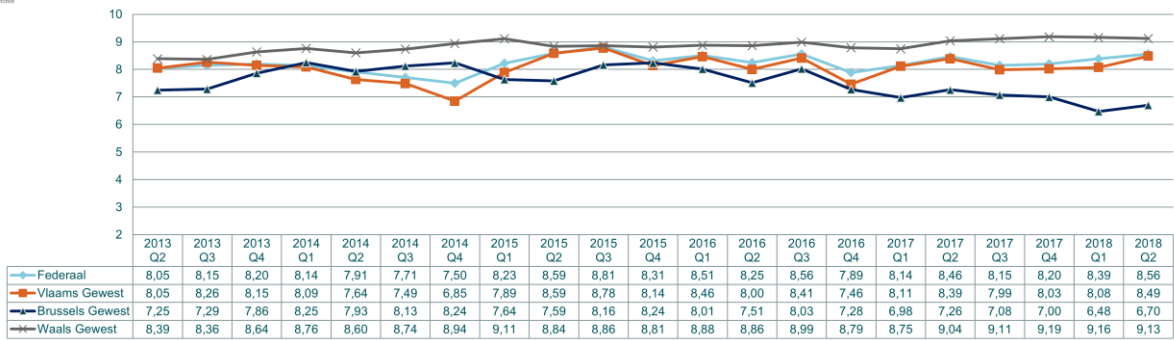
SECTOR
aantal bedrijven: 4417
met betaalvervalingen: 1491
% dekking: 33,8%

Overige industrie

GRAYDON
open in business

Overige industrie

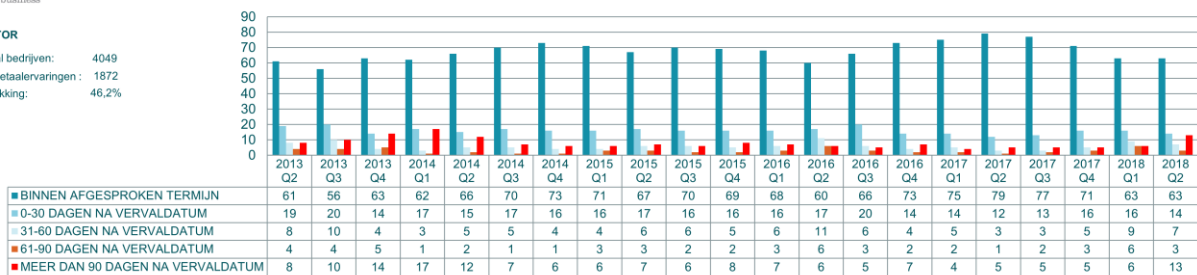

Nace 33

GRAYDON
open in business

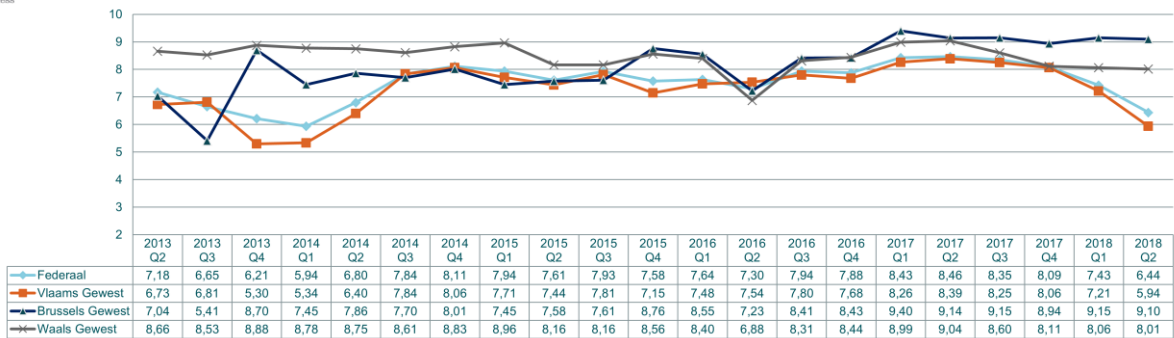
SECTOR
aantal bedrijven: 4049
met betaalvervalingen: 1872
% dekking: 46,2%

Reparatie en installatie van machines en apparaten

GRAYDON
open in business

Reparatie en installatie van machines en apparaten

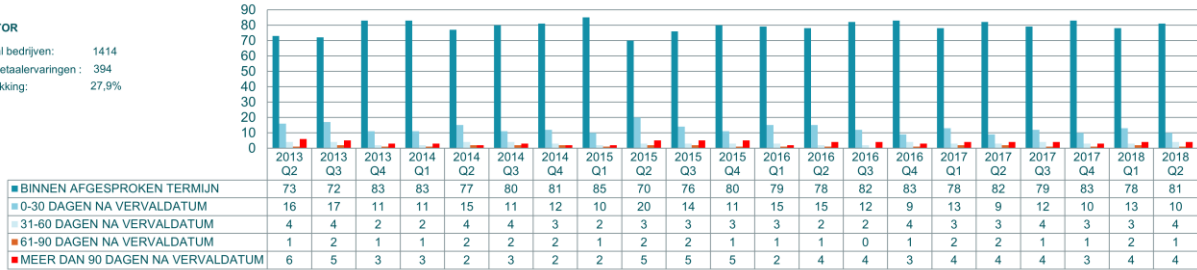

Nace 35

GRAYDON
open in business

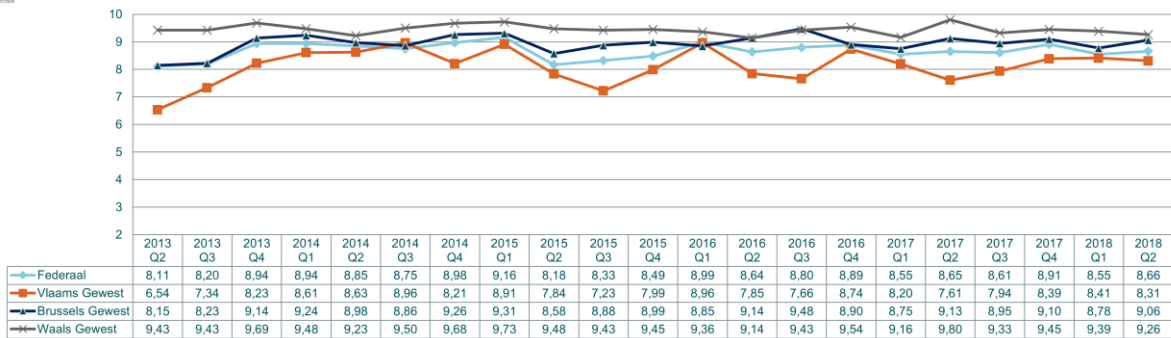
SECTOR
aantal bedrijven: 1414
met betaalveringen: 394
% dekking: 27,9%

Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht

GRAYDON
open in business

Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht

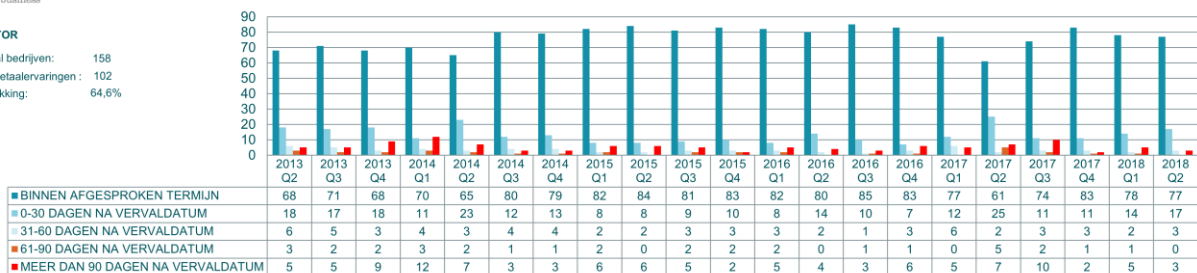

Nace 36

GRAYDON
open in business

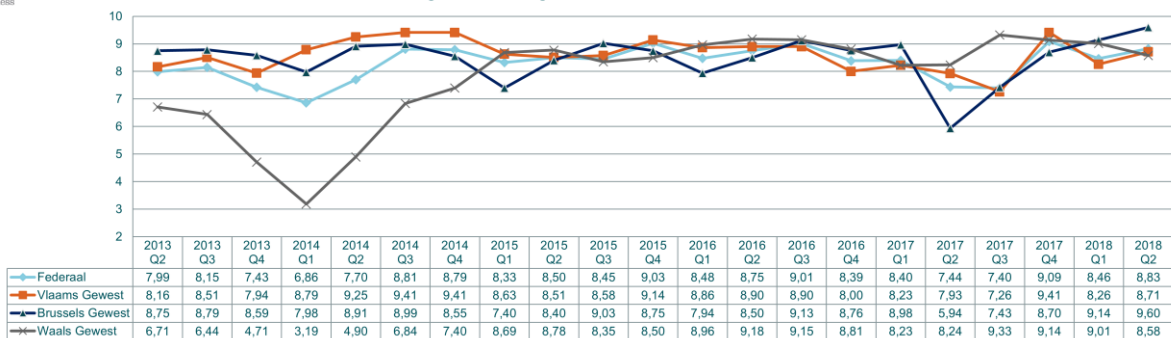
SECTOR
aantal bedrijven: 158
met betaalveringen: 102
% dekking: 64,6%

Winning, behandeling en distributie van water

GRAYDON
open in business

Winning, behandeling en distributie van water

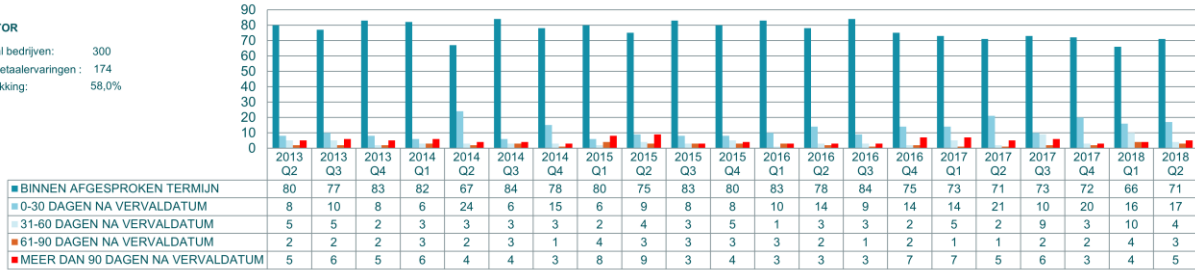

Nace 37

GRAYDON
open in business

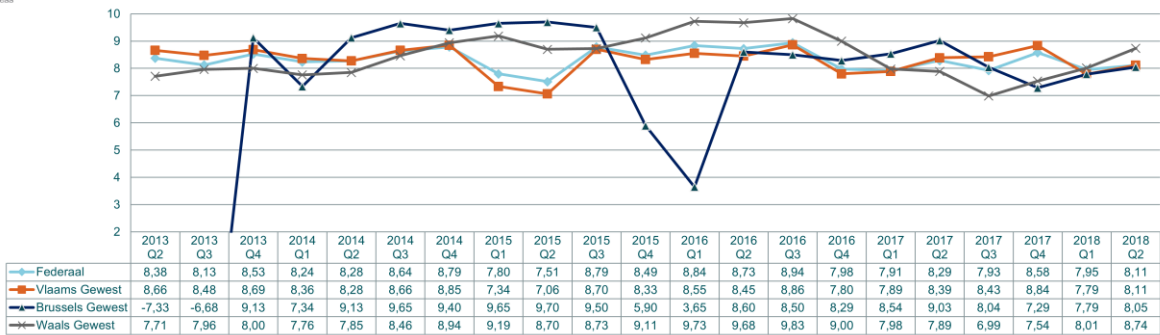
SECTOR
aantal bedrijven: 300
met betaalevaringen: 174
% dekking: 58,0%

Afvalwaterafvoer

GRAYDON
open in business

Afvalwaterafvoer

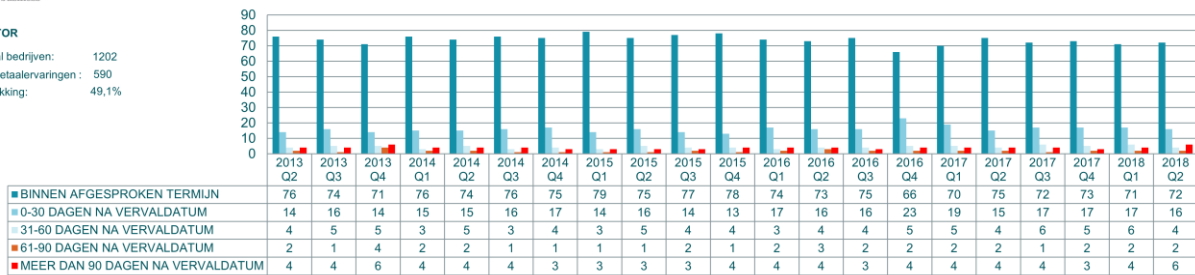

Nace 38

GRAYDON
open in business

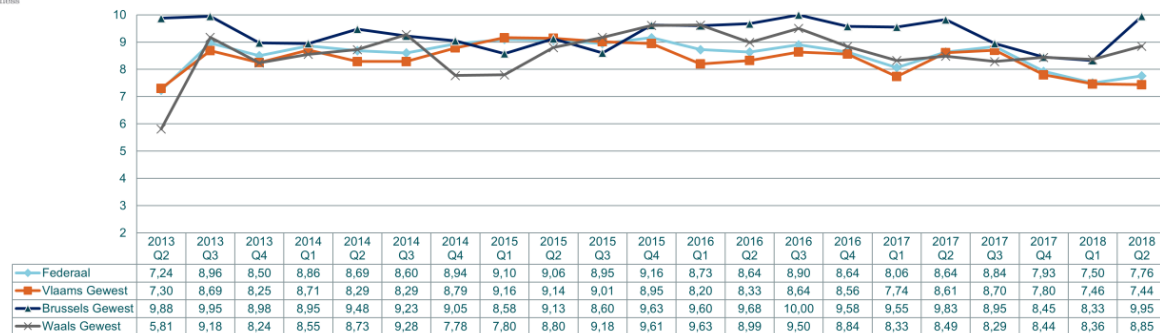
Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning

SECTOR
aantal bedrijven: 1202
met betaalevaringen: 590
% dekking: 49,1%

GRAYDON
open in business

Sanering en ander afvalbeheer

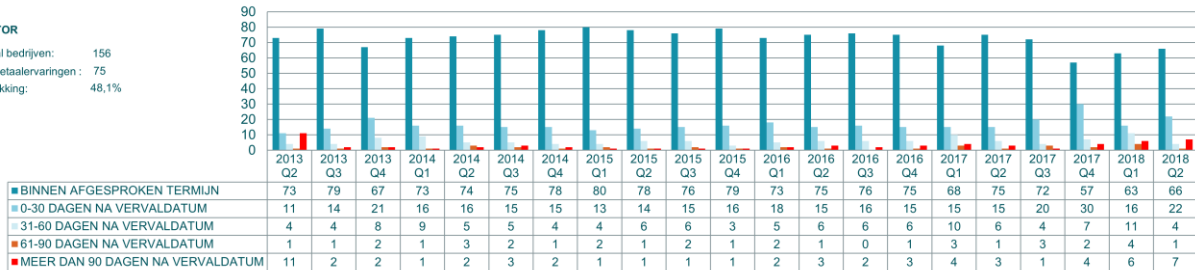

Nace 39

GRAYDON
open in business

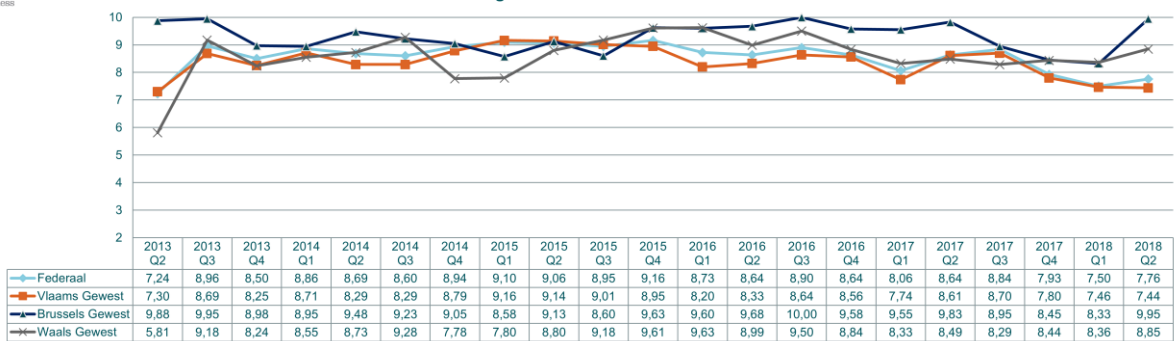
SECTOR
aantal bedrijven: 156
met betaalvervalingen: 75
% dekking: 48,1%

Sanering en ander afvalbeheer

GRAYDON
open in business

Sanering en ander afvalbeheer

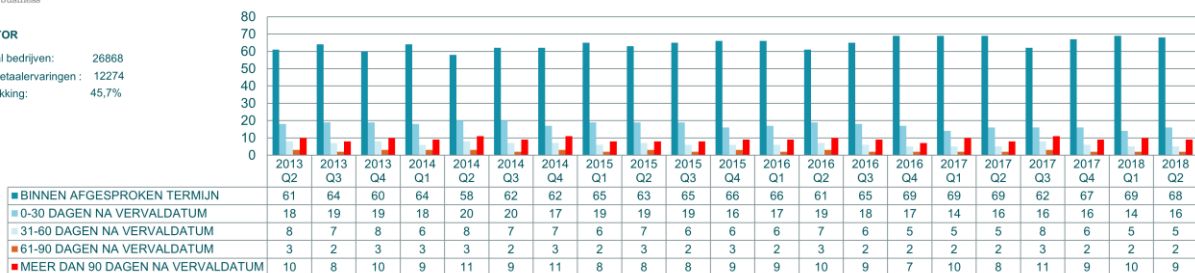

Nace 41

GRAYDON
open in business

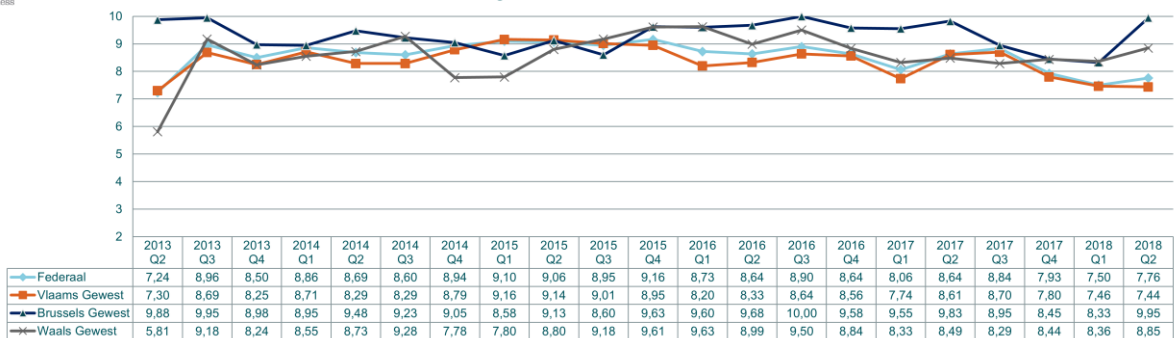
SECTOR
aantal bedrijven: 26868
met betaalvervalingen: 12274
% dekking: 45,7%

Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten

GRAYDON
open in business

Sanering en ander afvalbeheer

Nace 42

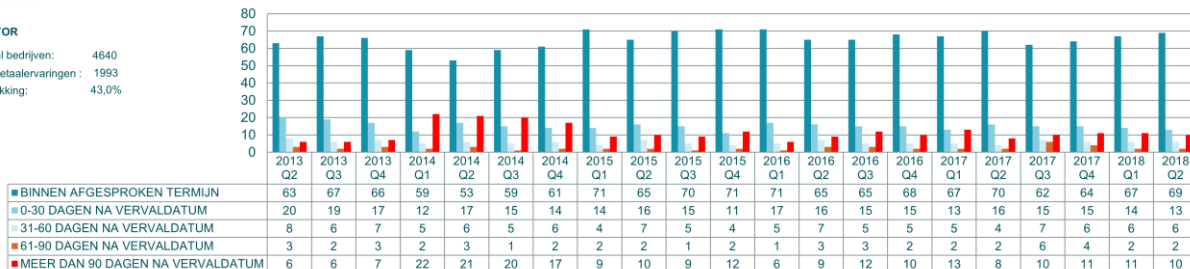
GRAYDON

open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 4640
met betaalvervalingen: 1993
% dekking: 43,0%

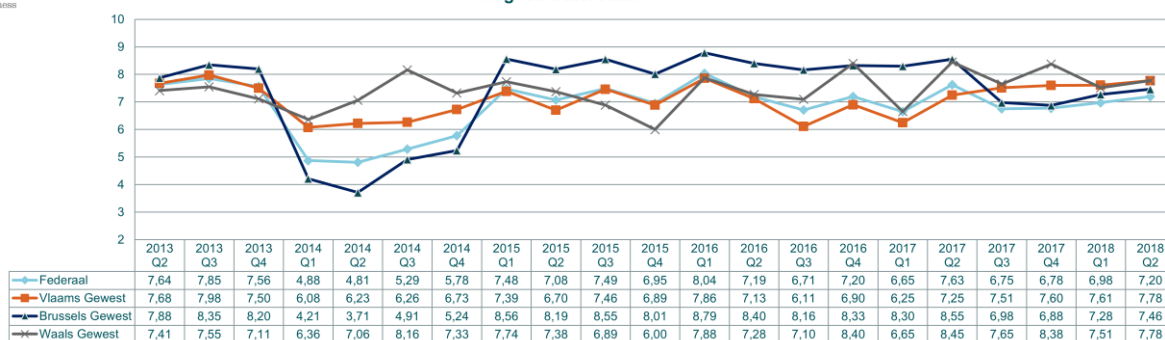
Weg- en waterbouw

GRAYDON

open in business

Weg- en waterbouw

Nace 43

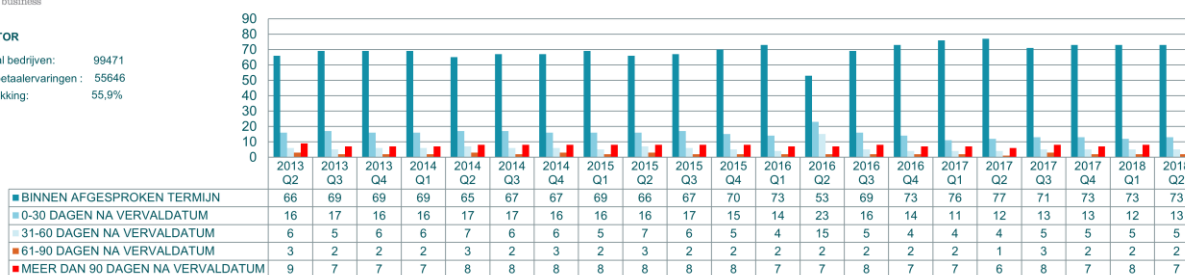
GRAYDON

open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 99471
met betaalvervalingen: 55646
% dekking: 55,9%

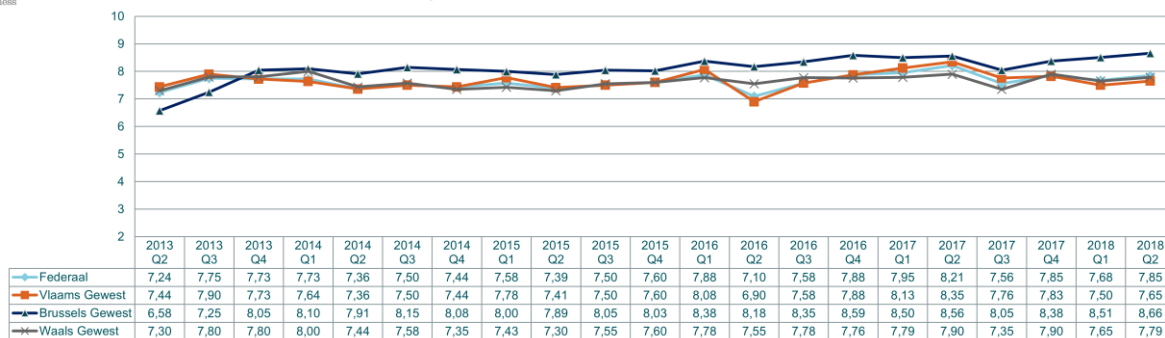
Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden

GRAYDON

open in business

Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden

Nace 45

GRAYDON
open in business

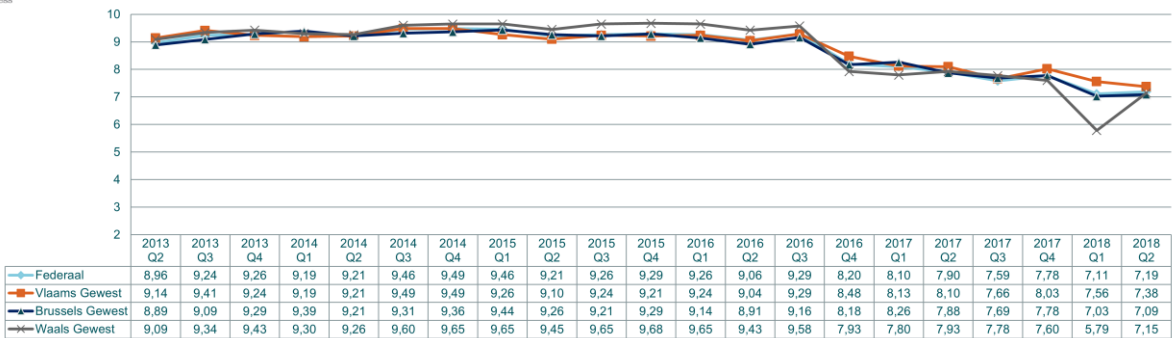
SECTOR
aantal bedrijven: 27691
met betaalvervalingen: 13354
% dekking: 48,2%

Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen

GRAYDON
open in business

Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen

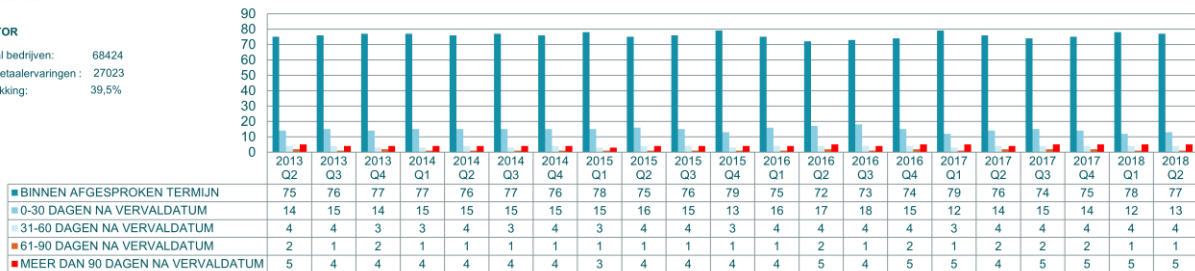

Nace 46

GRAYDON
open in business

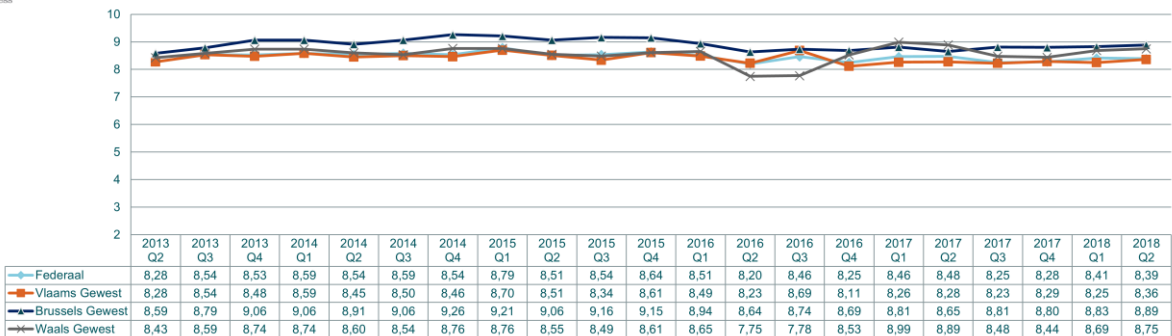
SECTOR
aantal bedrijven: 68424
met betaalvervalingen: 27023
% dekking: 39,5%

Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen

GRAYDON
open in business

Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen

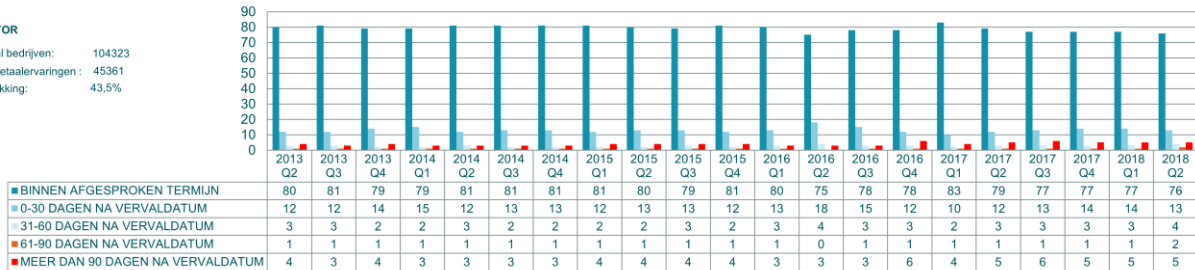
Nace 47

GRAYDON
open in business

SECTOR

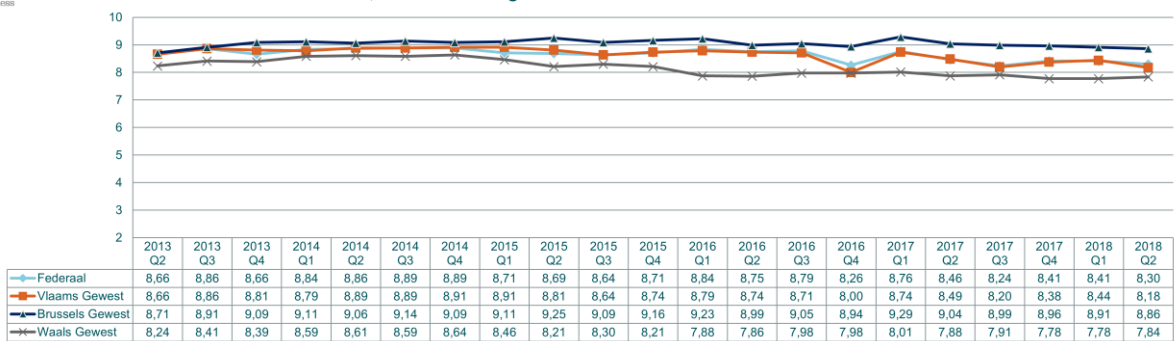
aantal bedrijven: 104323
met betaalexperingen: 45361
% dekking: 43,5%

Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen

GRAYDON
open in business

Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen

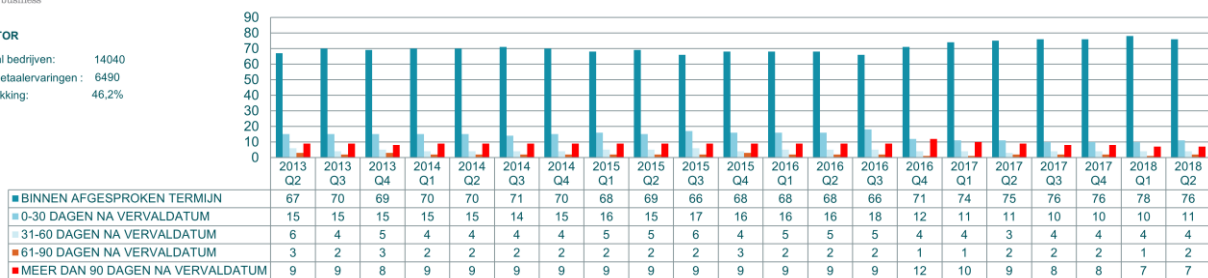
Nace 49

GRAYDON
open in business

Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen

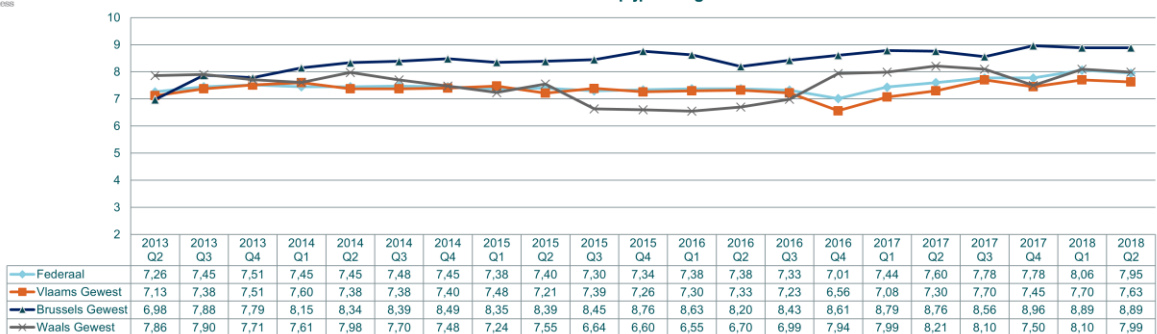
SECTOR

aantal bedrijven: 14040
met betaalexperingen: 6490
% dekking: 46,2%

GRAYDON
open in business

Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen

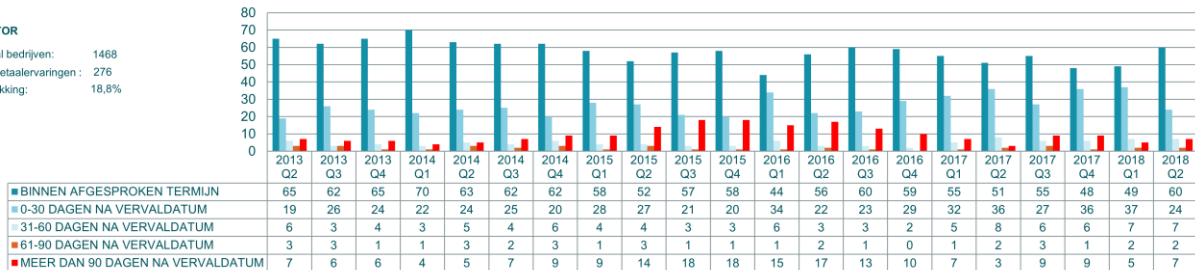

Nace 50

GRAYDON
open in business

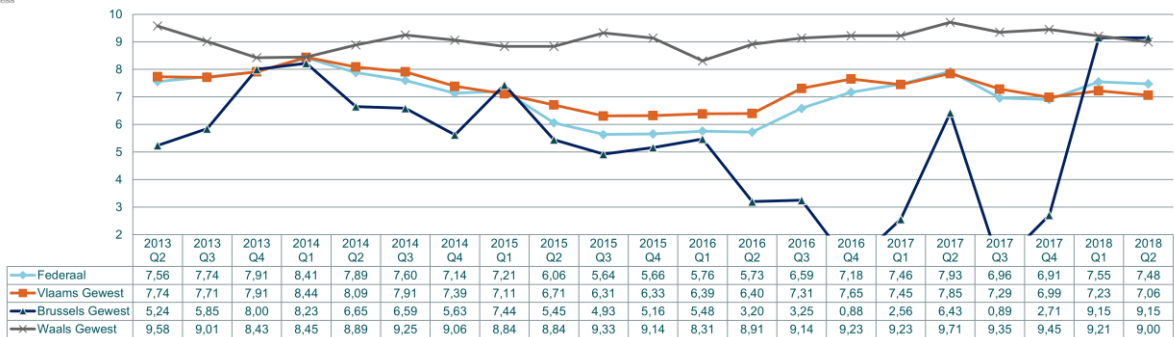
SECTOR
aantal bedrijven: 1468
met betaalveringen: 276
% dekking: 18,8%

Vervoer over water

GRAYDON
open in business

Vervoer over water

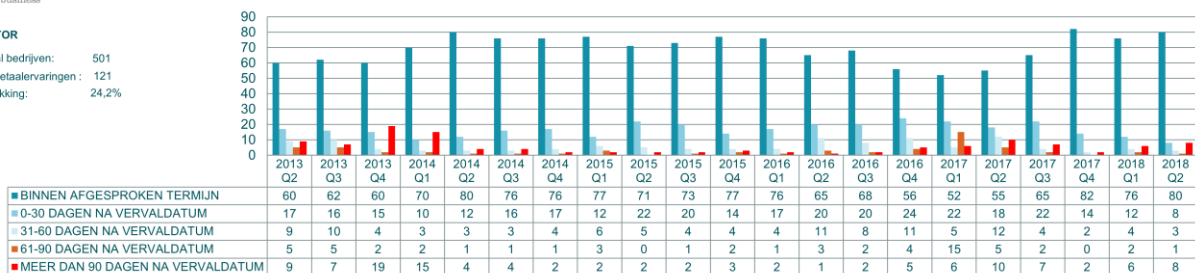

Nace 51

GRAYDON
open in business

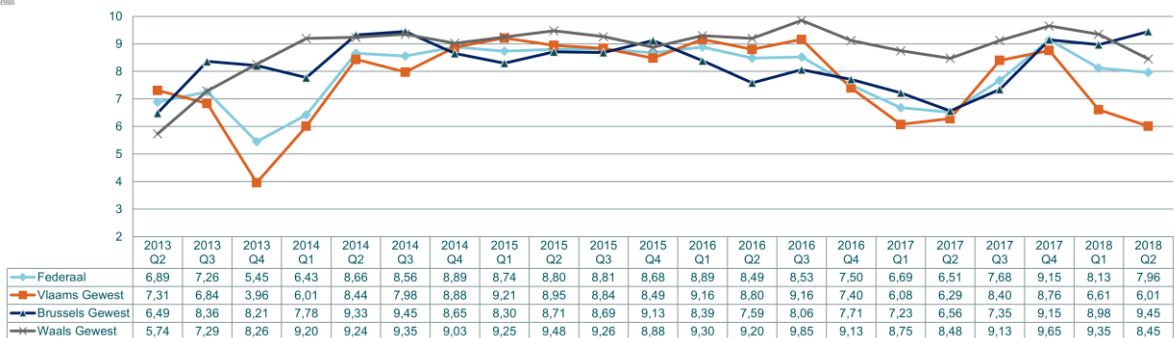
SECTOR
aantal bedrijven: 501
met betaalveringen: 121
% dekking: 24,2%

Luchtvaart

GRAYDON
open in business

Luchtvaart

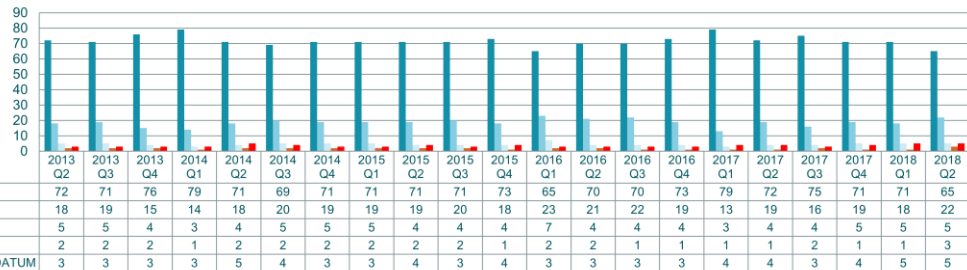

Nace 52

GRAYDON
open in business

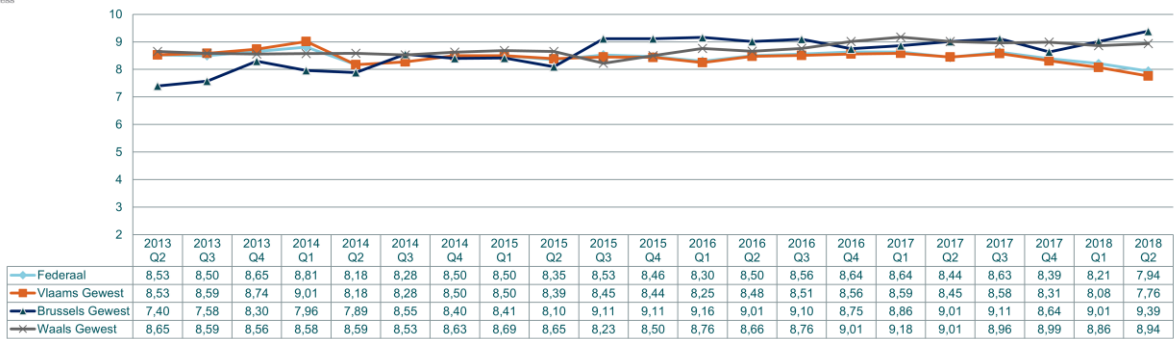
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten

SECTOR
aantal bedrijven: 5246
met betaalveringen: 2109
% dekking: 40,2%

GRAYDON
open in business

Opslag en vervoerondersteunende activiteiten

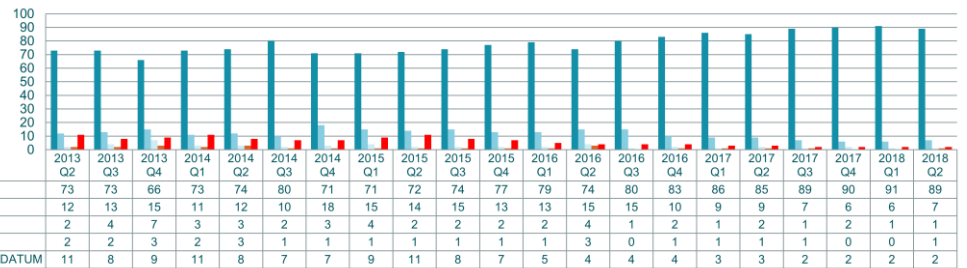

Nace 53

GRAYDON
open in business

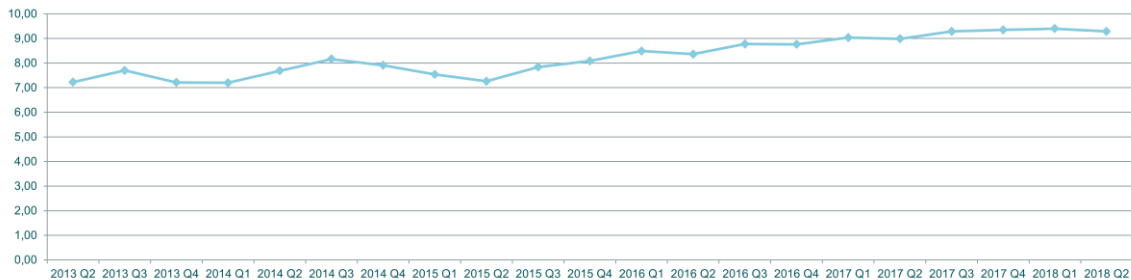
Posterijen en koeriers

SECTOR
aantal bedrijven: 4244
met betaalveringen: 1076
% dekking: 25,4%

GRAYDON
open in business

Posterijen en koeriers

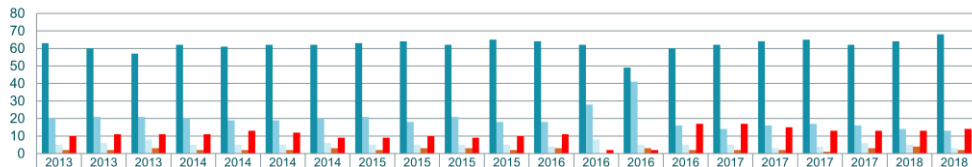
Nace 55

GRAYDON
open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 5423
met betaalervaringen: 2654
% dekking: 48,9%

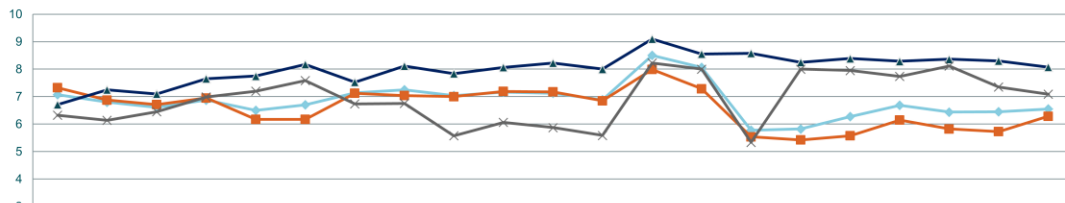
Verschaffen van accommodatie

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	63	60	57	62	61	62	62	63	64	62	65	64	62	49	60	62	64	65	62	64	68
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	20	21	21	20	19	19	20	21	18	21	18	18	28	41	16	14	16	17	16	14	13
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	5	6	8	5	5	5	6	5	5	5	5	4	8	5	5	5	3	4	6	5	3
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	2	2	3	2	2	2	3	2	3	3	2	3	0	3	2	2	2	1	3	4	2
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	10	11	11	11	13	12	9	9	10	9	10	11	2	2	17	17	15	13	13	13	14

GRAYDON
open in business

Verschaffen van accommodatie

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
Federaal	7,08	6,80	6,61	6,88	6,50	6,70	7,14	7,25	7,04	7,16	7,13	6,89	8,50	8,06	5,78	5,83	6,28	6,69	6,44	6,45	6,55
Vlaams Gewest	7,33	6,88	6,71	6,95	6,18	6,18	7,13	7,04	7,00	7,19	7,18	6,85	7,99	7,29	5,54	5,43	5,58	6,15	5,83	5,73	6,29
Brussels Gewest	6,71	7,25	7,10	7,65	7,75	8,18	7,53	8,11	7,84	8,06	8,23	8,00	9,10	8,55	8,58	8,25	8,39	8,29	8,36	8,30	8,08
Waals Gewest	6,33	6,14	6,45	6,99	7,20	7,59	6,74	6,75	5,58	6,06	5,88	5,59	8,23	8,00	5,34	8,00	7,95	7,74	8,11	7,35	7,09

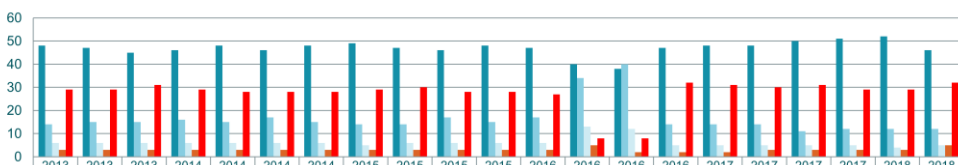
Nace 56

GRAYDON
open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 56410
met betaalervaringen: 31904
% dekking: 56,6%

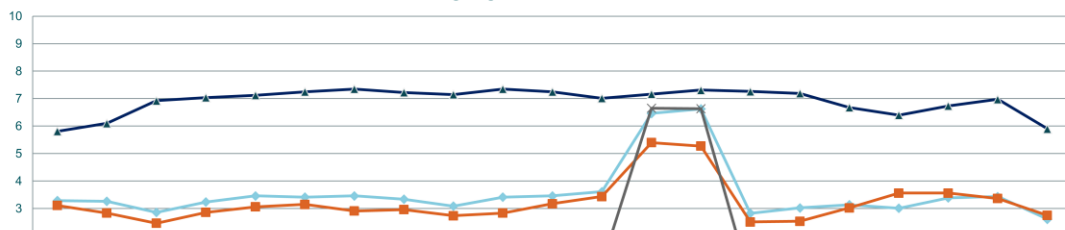
Eet- en drinkgelegenheden

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	48	47	45	46	48	46	48	49	47	46	48	47	40	38	47	48	48	50	51	52	46
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	14	15	15	16	15	17	15	14	14	17	15	17	34	40	14	14	14	11	12	12	12
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	6	6	6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	13	12	5	5	5	5	5	4	5
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	2	2	2	3	3	3	3	5
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	29	29	31	29	28	28	28	29	30	28	28	27	8	8	32	31	30	31	29	29	32

GRAYDON
open in business

Eet- en drinkgelegenheden

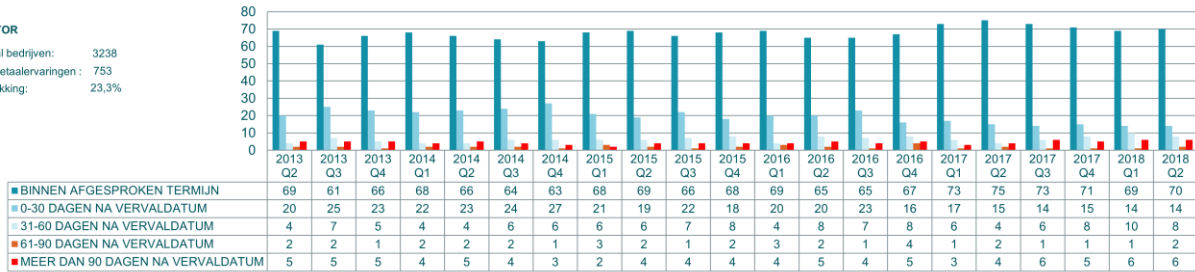
	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3	2015 Q4	2016 Q1	2016 Q2	2016 Q3	2016 Q4	2017 Q1	2017 Q2	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2
Federaal	3,29	3,26	2,86	3,24	3,46	3,41	3,46	3,34	3,09	3,41	3,46	3,61	6,46	6,63	2,83	3,03	3,14	3,01	3,39	3,44	2,61
Vlaams Gewest	3,11	2,84	2,46	2,86	3,06	3,15	2,91	2,96	2,74	2,84	3,18	3,44	5,40	5,28	2,51	2,54	3,03	3,56	3,56	3,36	2,75
Brussels Gewest	5,81	6,10	6,93	7,04	7,13	7,25	7,35	7,23	7,15	7,35	7,25	7,01	7,16	7,31	7,26	7,19	6,68	6,40	6,74	6,98	5,90
Waals Gewest	-0,06	0,25	0,14	0,94	0,94	1,03	0,94	1,10	1,05	1,33	1,36	0,96	6,65	6,64	0,33	0,73	1,04	1,06	1,35	1,31	1,06

Nace 58

GRAYDON
open in business

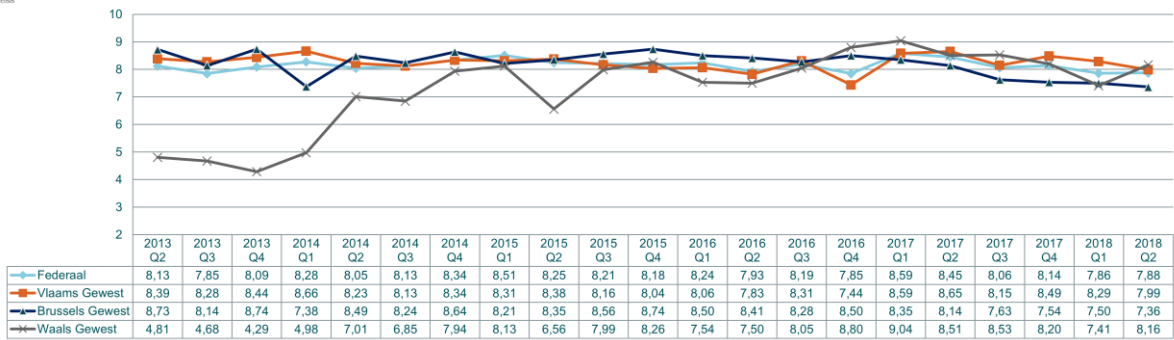
SECTOR
aantal bedrijven: 3238
met betaalvervalingen: 753
% dekking: 23,3%

Uitgeverijen

GRAYDON
open in business

Uitgeverijen

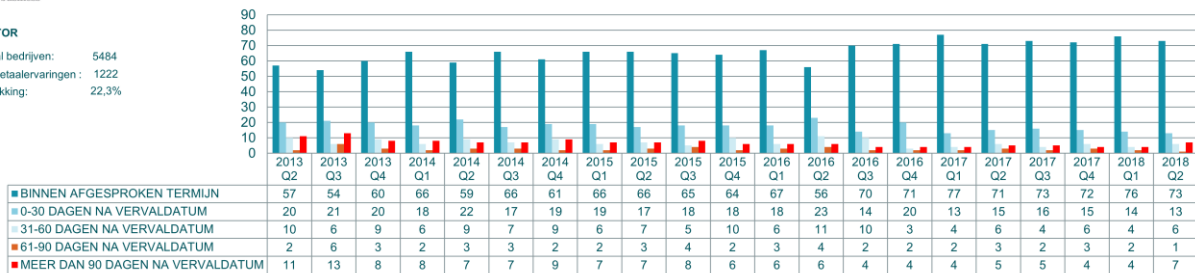

Nace 59

GRAYDON
open in business

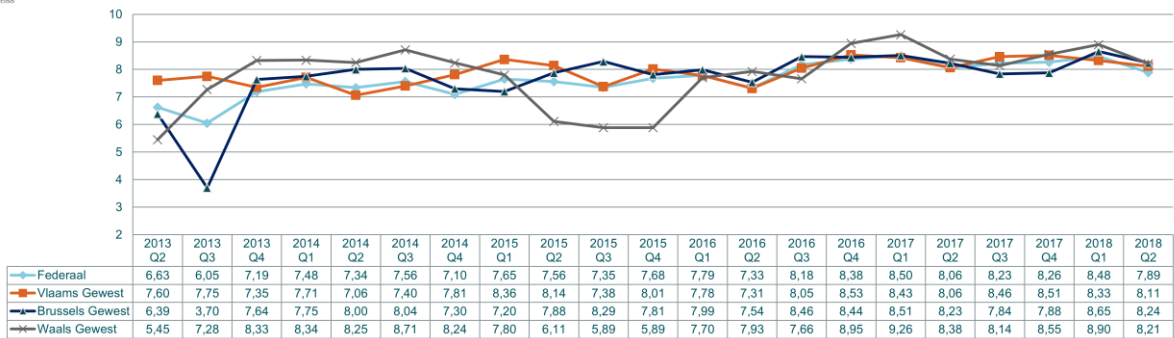
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsoptnamen en uitgeverijen van muziekopnamen

SECTOR
aantal bedrijven: 5484
met betaalvervalingen: 1222
% dekking: 22,3%

GRAYDON
open in business

Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsoptnamen en uitgeverijen van muziekopnamen

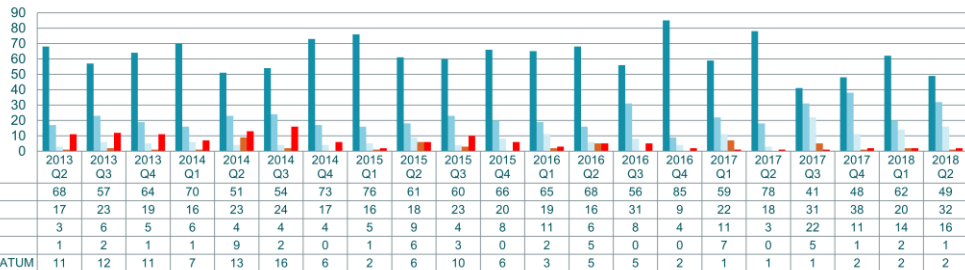

Nace 60

GRAYDON
open in business

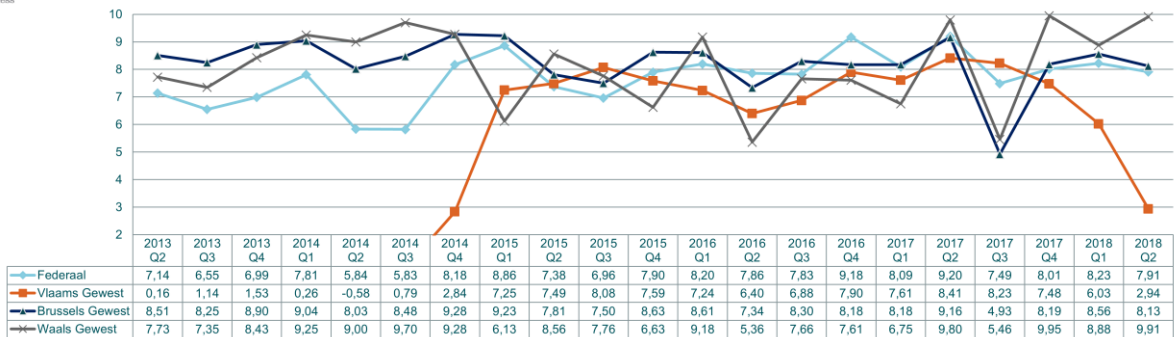
SECTOR
aantal bedrijven: 457
met betaalevaringen: 79
% dekking: 17,3%

Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's

GRAYDON
open in business

Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's

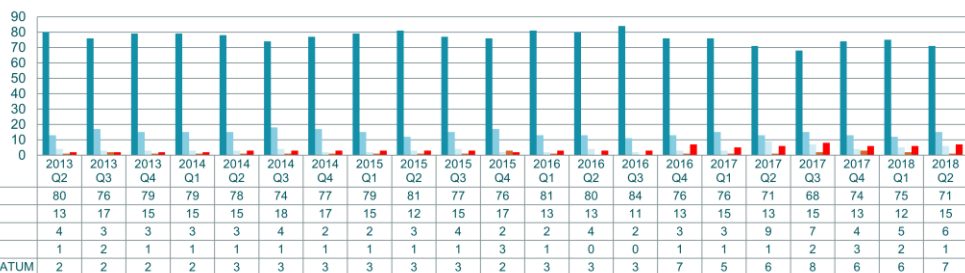

Nace 61

GRAYDON
open in business

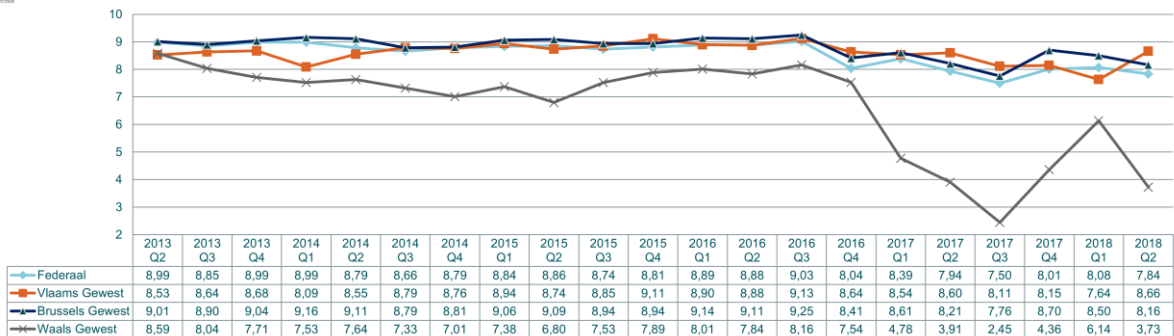
SECTOR
aantal bedrijven: 4258
met betaalevaringen: 839
% dekking: 19,7%

Telecommunicatie

GRAYDON
open in business

Telecommunicatie

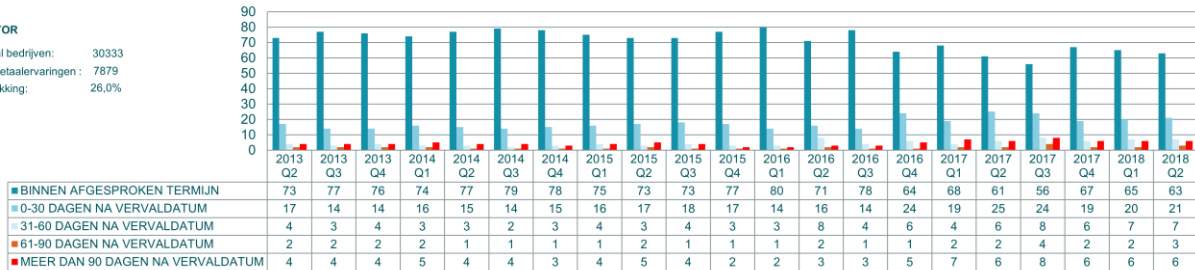
Nace 62

GRAYDON
open in business

Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten

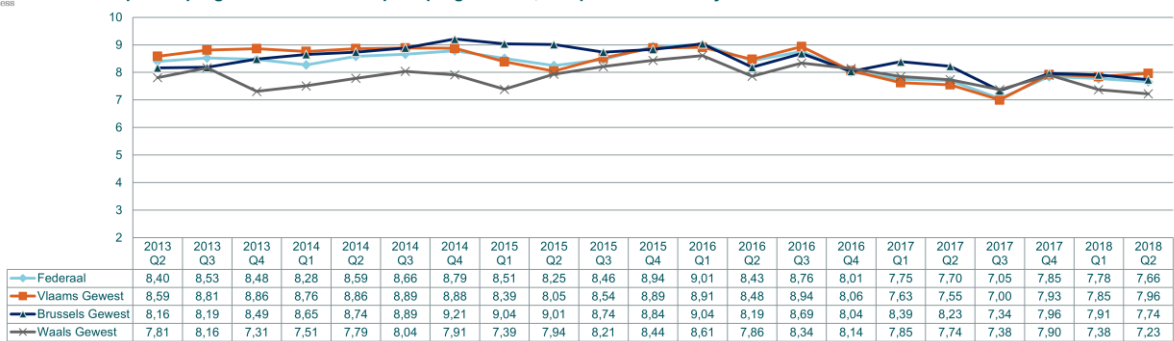
SECTOR

aantal bedrijven: 30333
met betaalervaringen: 7879
% dekking: 26,0%

GRAYDON
open in business

Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten

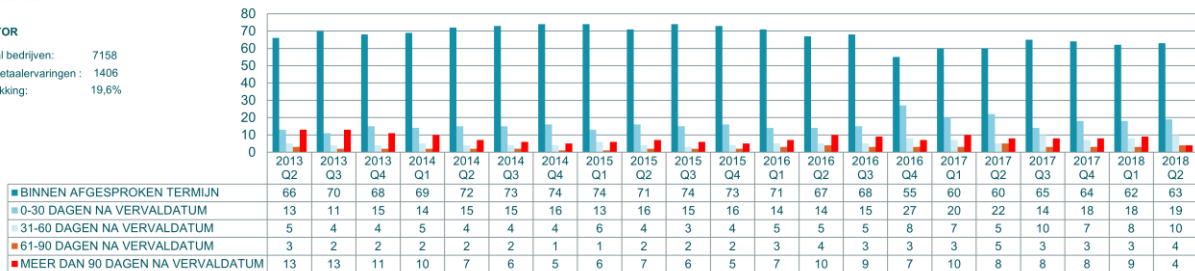
Nace 63

GRAYDON
open in business

Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie

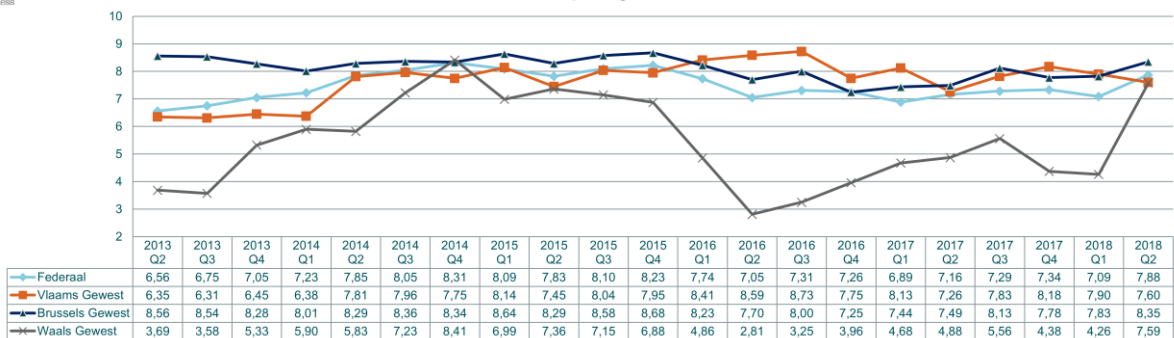
SECTOR

aantal bedrijven: 7158
met betaalervaringen: 1406
% dekking: 19,6%

GRAYDON
open in business

Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie

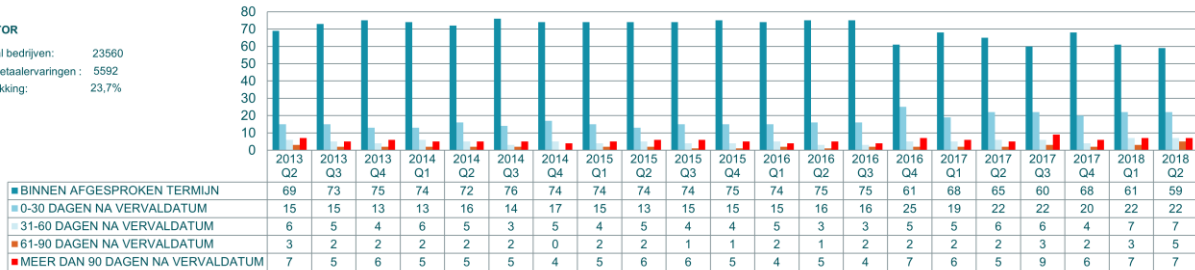
Nace 64

GRAYDON
open in business

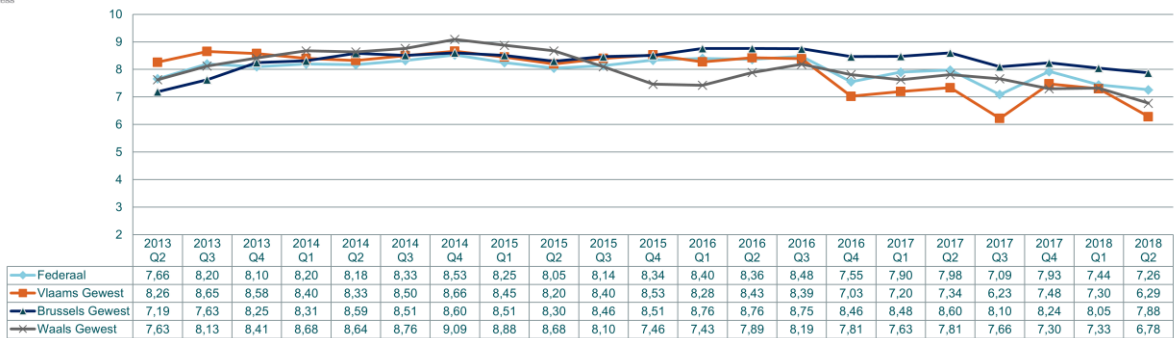
SECTOR
aantal bedrijven: 23560
met betaalvervalingen: 5592
% dekking: 23,7%

Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen

GRAYDON
open in business

Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen

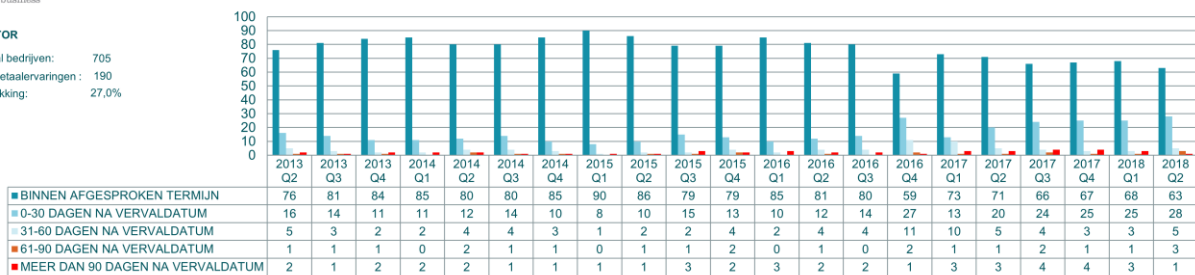

Nace 65

GRAYDON
open in business

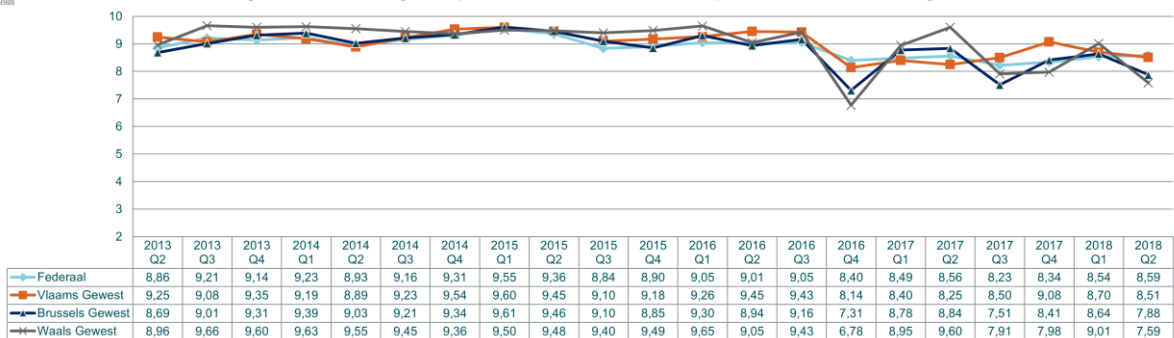
SECTOR
aantal bedrijven: 705
met betaalvervalingen: 190
% dekking: 27,0%

Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen

GRAYDON
open in business

Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen

Nace 66

GRAYDON
open in business

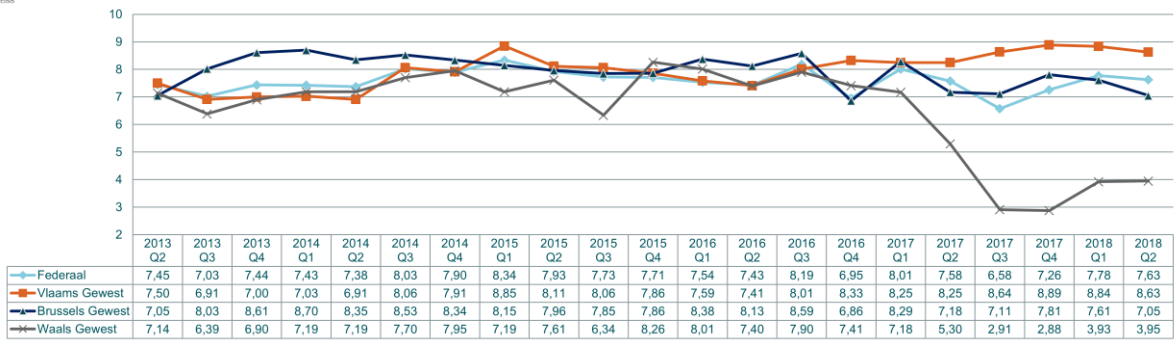
SECTOR
aantal bedrijven: 13597
met betaalvervalingen: 4331
% dekking: 31,9%

Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen

GRAYDON
open in business

Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen

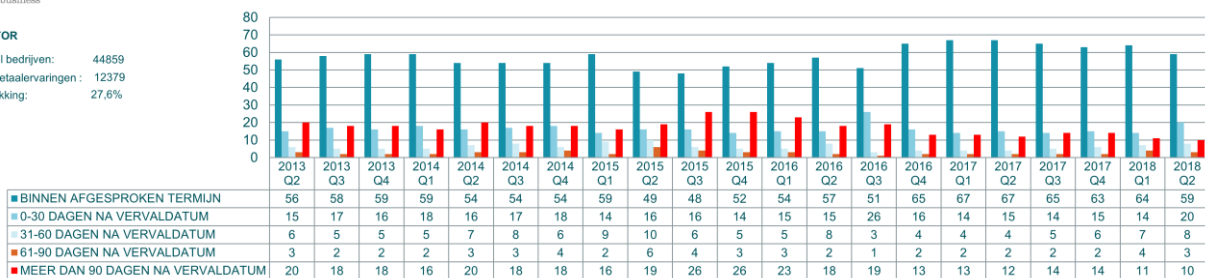

Nace 68

GRAYDON
open in business

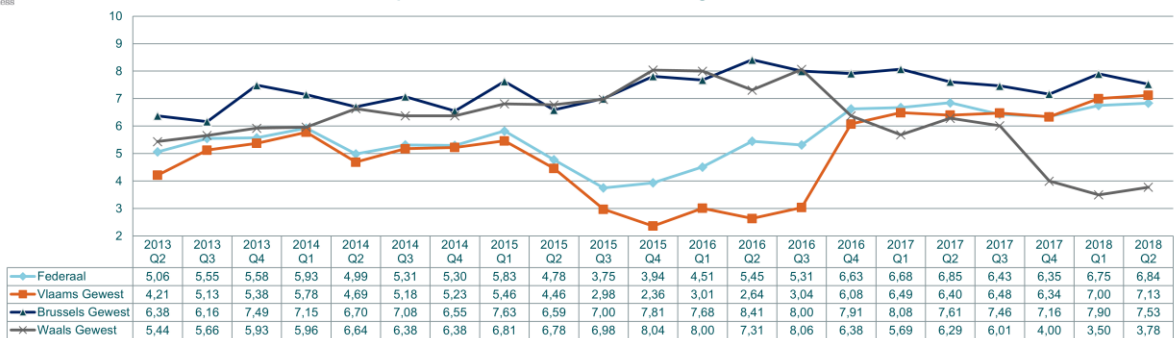
Exploitatie van en handel in onroerend goed

SECTOR
aantal bedrijven: 44859
met betaalvervalingen: 12379
% dekking: 27,6%

GRAYDON
open in business

Exploitatie van en handel in onroerend goed

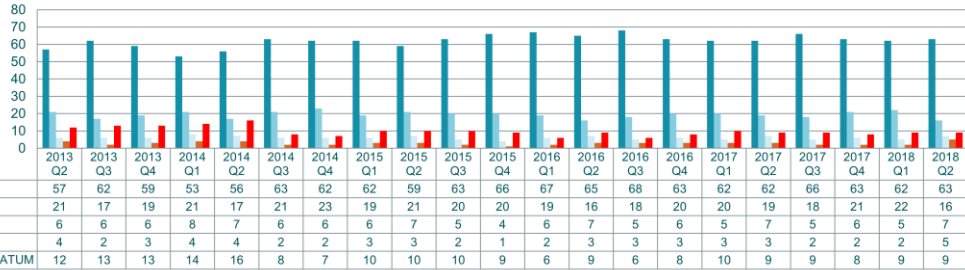
Nace 69

GRAYDON
open in business

SECTOR

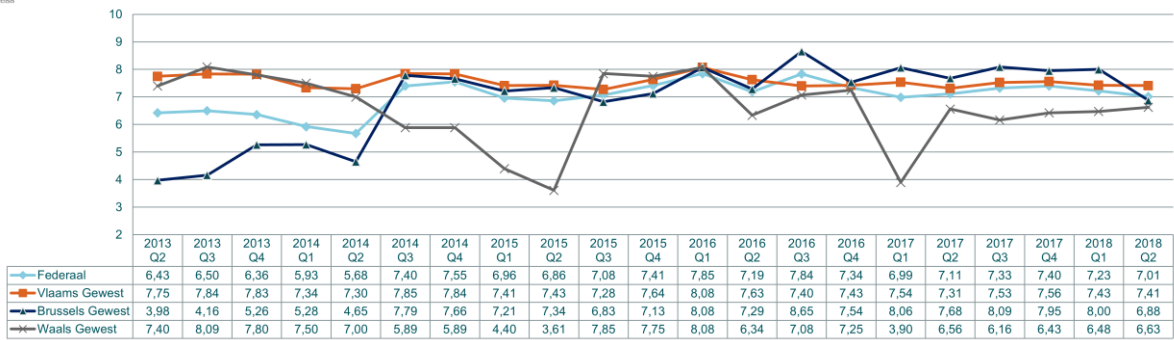
aantal bedrijven: 40524
met betaalervaringen: 11172
% dekking: 27,6%

Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening

GRAYDON
open in business

Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening

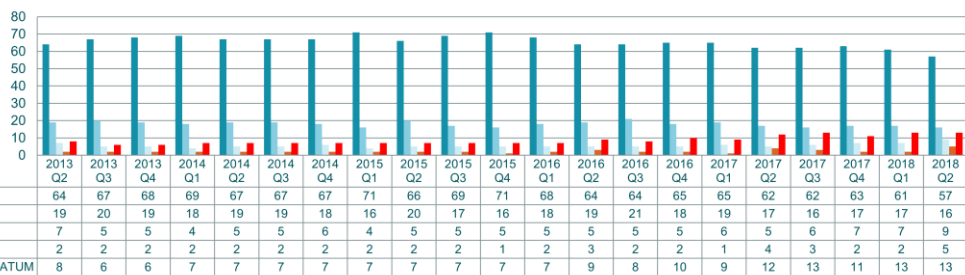
Nace 70

GRAYDON
open in business

Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer

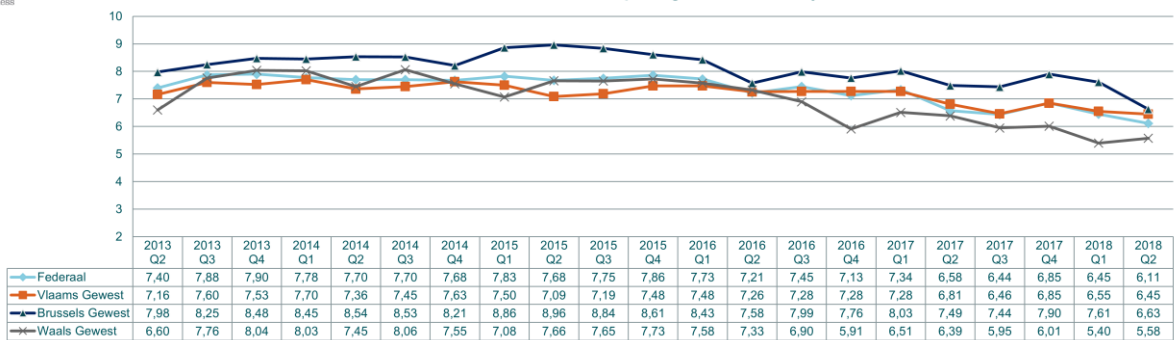
SECTOR

aantal bedrijven: 64968
met betaalervaringen: 16887
% dekking: 26,0%

GRAYDON
open in business

Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer

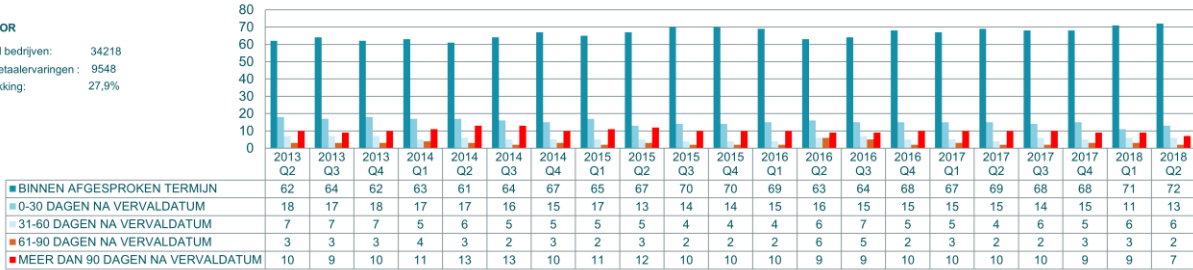

Nace 71

GRAYDON
open in business

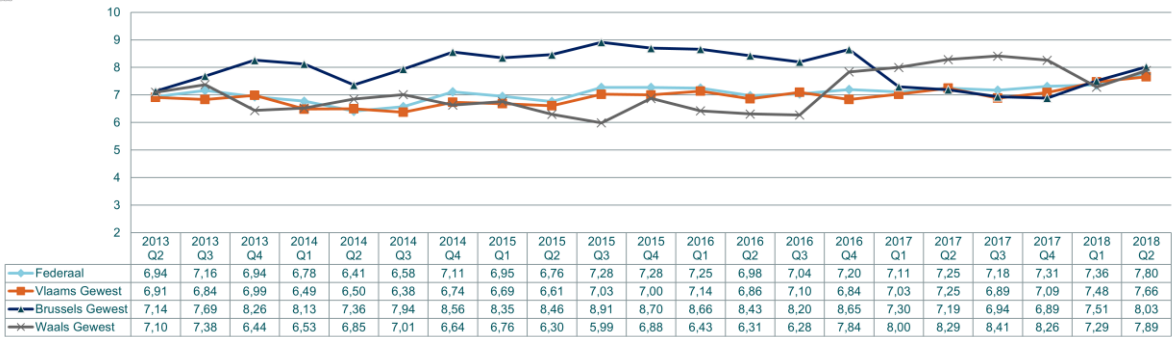
SECTOR
aantal bedrijven: 34218
met betaalvervalingen: 9548
% dekking: 27,9%

Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen

GRAYDON
open in business

Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen

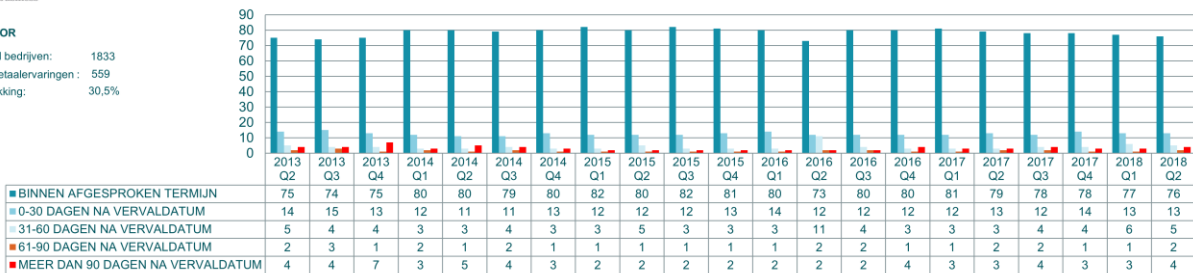

Nace 72

GRAYDON
open in business

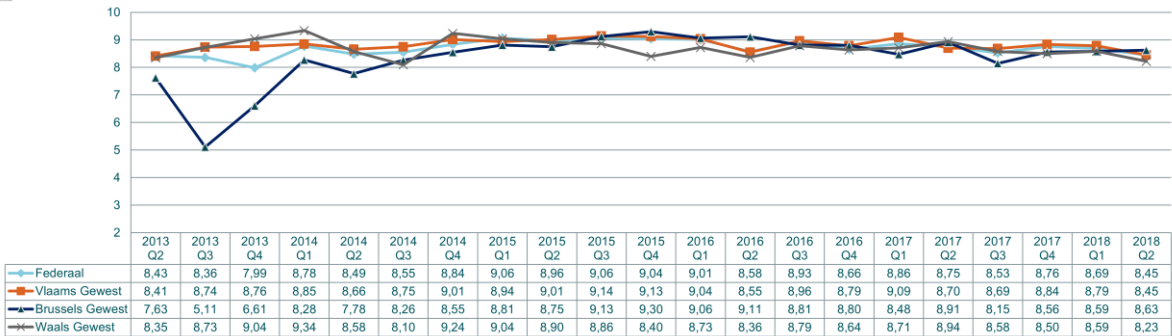
SECTOR
aantal bedrijven: 1833
met betaalvervalingen: 559
% dekking: 30,5%

Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied

GRAYDON
open in business

Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied

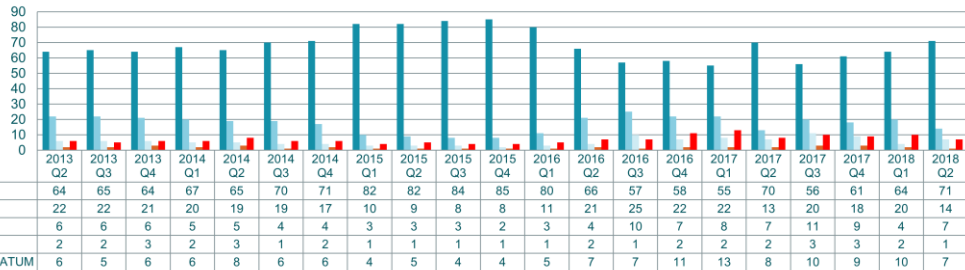
Nace 73

GRAYDON

open in business

SECTOR
aantal bedrijven: 14780
met betaalvervalingen: 3744
% dekking: 25,3%

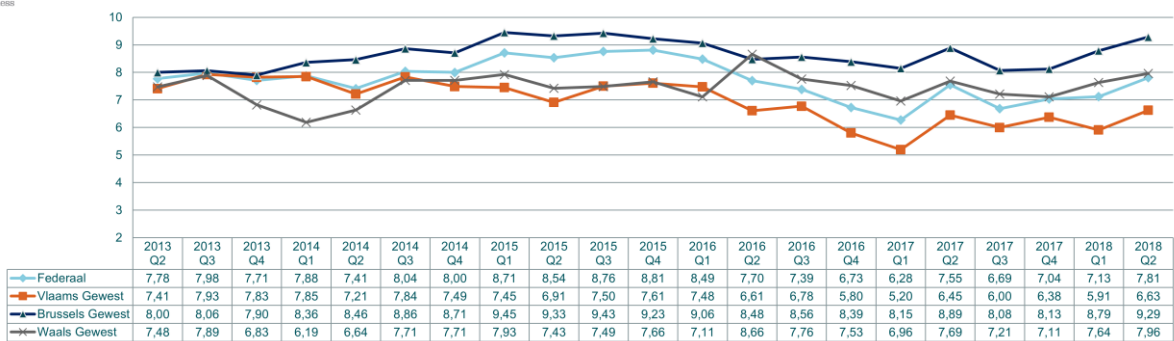
Reclamewezen en marktonderzoek

GRAYDON

open in business

Reclamewezen en marktonderzoek

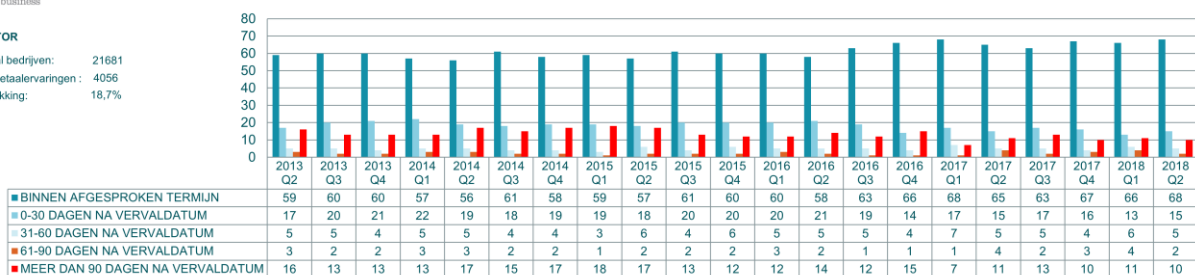
Nace 74

GRAYDON

open in business

SECTOR
aantal bedrijven: 21681
met betaalvervalingen: 4056
% dekking: 18,7%

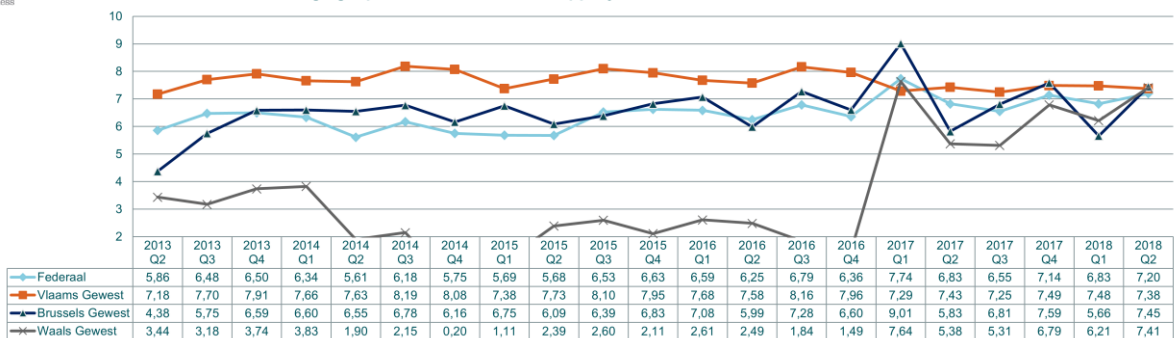
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten

GRAYDON

open in business

Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten

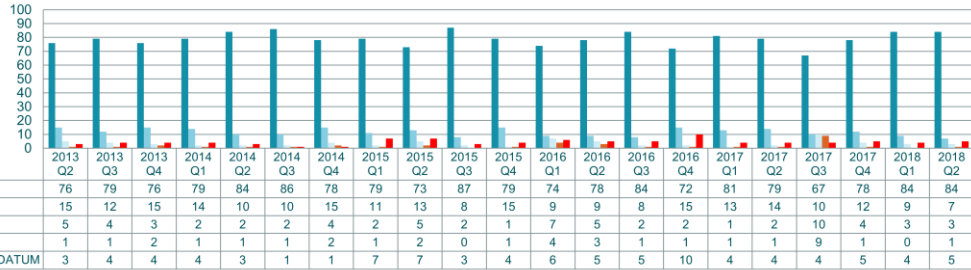

Nace 75

GRAYDON
open in business

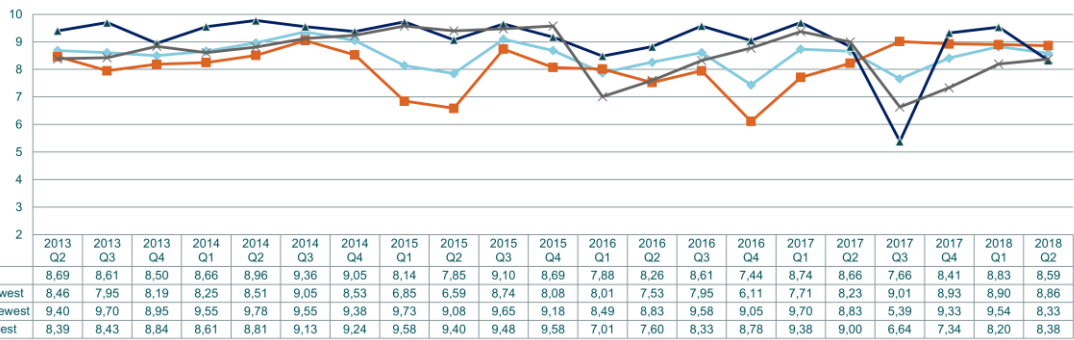
SECTOR
aantal bedrijven: 5157
met betaalvervalingen: 1666
% dekking: 32,3%

Veterinaire diensten

GRAYDON
open in business

Veterinaire diensten

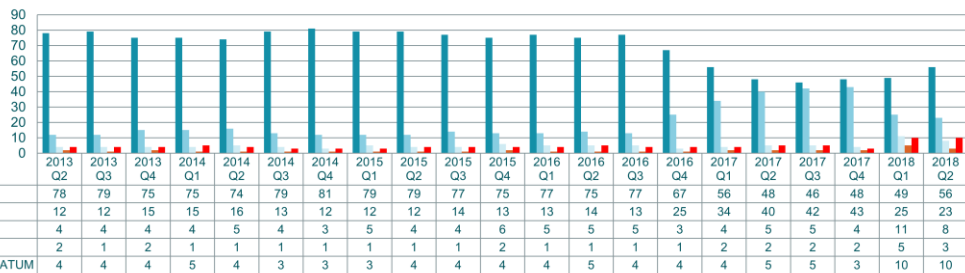

Nace 77

GRAYDON
open in business

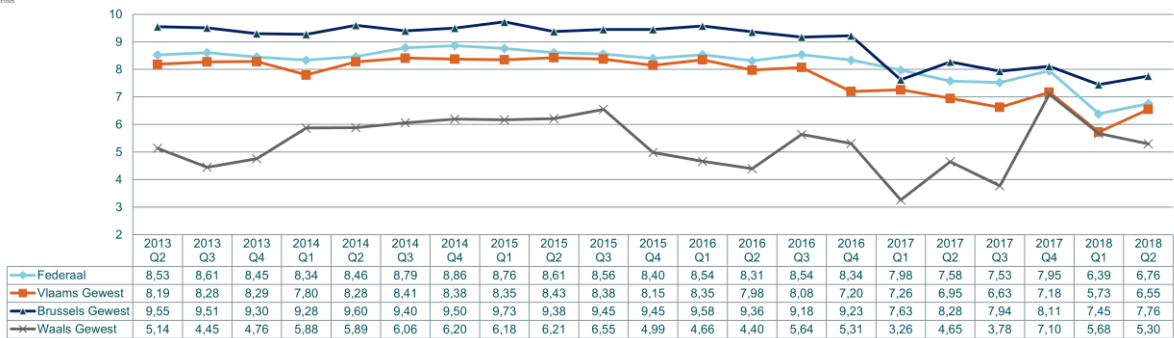
Verhuur en lease

SECTOR
aantal bedrijven: 6906
met betaalvervalingen: 2501
% dekking: 36,2%

GRAYDON
open in business

Verhuur en lease

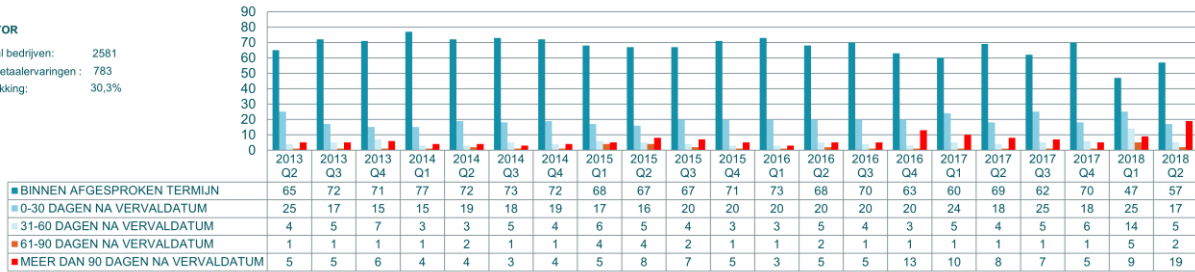

Nace 78

GRAYDON
open in business

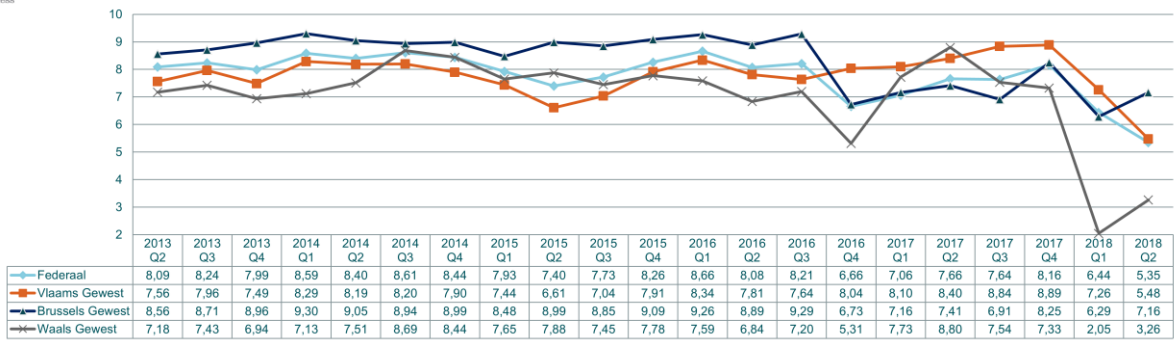
SECTOR
aantal bedrijven: 2581
met betaalvervalingen: 783
% dekking: 30,3%

Terbeschikkingstelling van personeel

GRAYDON
open in business

Terbeschikkingstelling van personeel

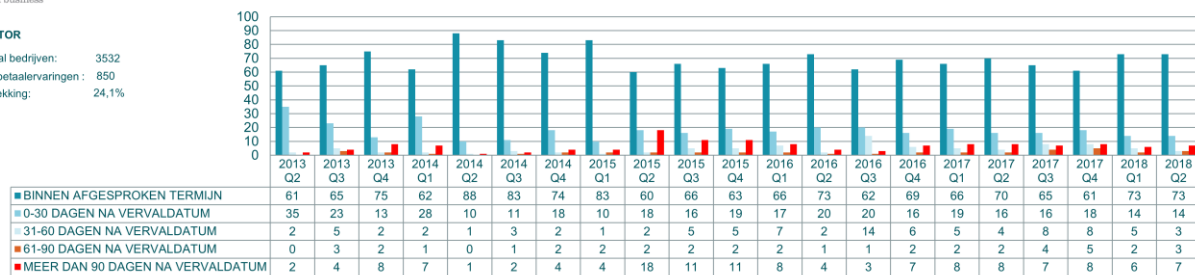

Nace 79

GRAYDON
open in business

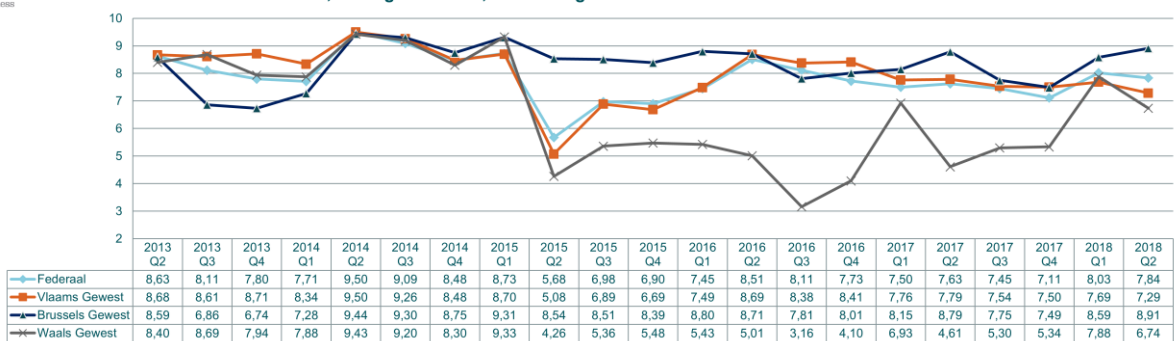
SECTOR
aantal bedrijven: 3532
met betaalvervalingen: 850
% dekking: 24,1%

Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten

GRAYDON
open in business

Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten

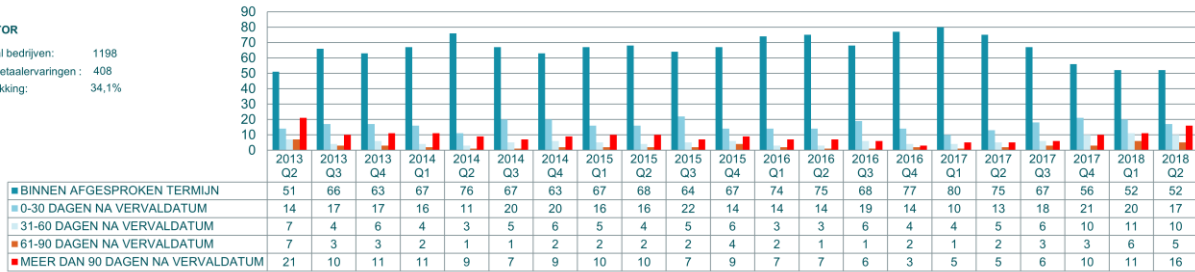
Nace 80

GRAYDON
open in business

SECTOR

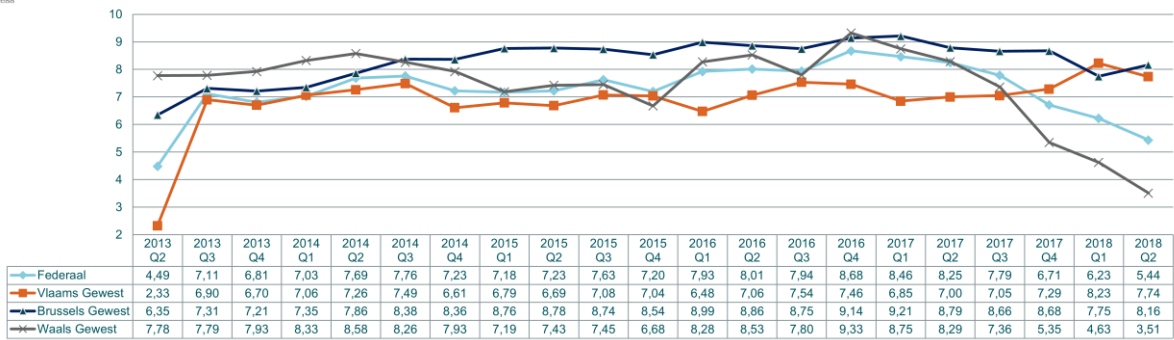
aantal bedrijven: 1198
met betaalvervalingen: 408
% dekking: 34,1%

Beveiligings- en opsporingsdiensten

GRAYDON
open in business

Beveiligings- en opsporingsdiensten

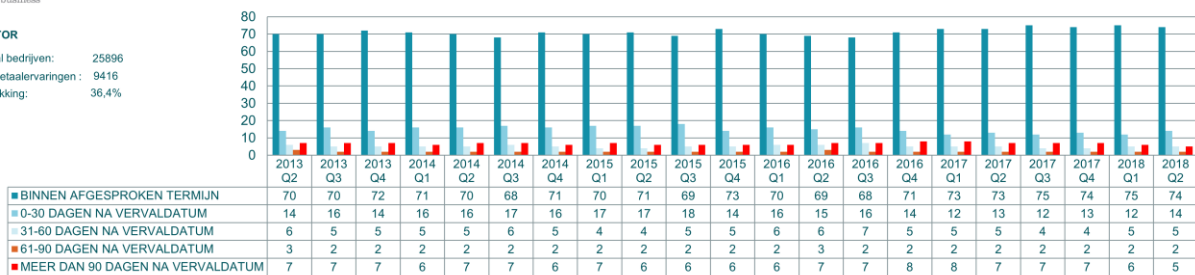
Nace 81

GRAYDON
open in business

SECTOR

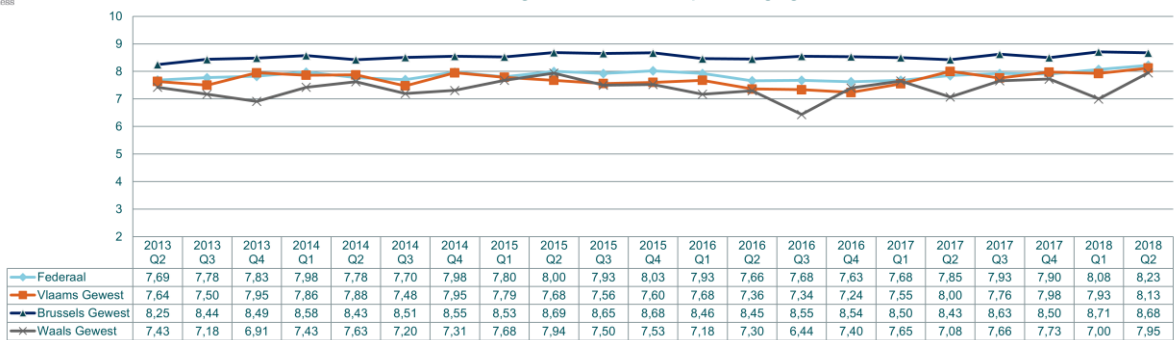
aantal bedrijven: 25896
met betaalvervalingen: 9416
% dekking: 36,4%

Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging

GRAYDON
open in business

Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging

Nace 82

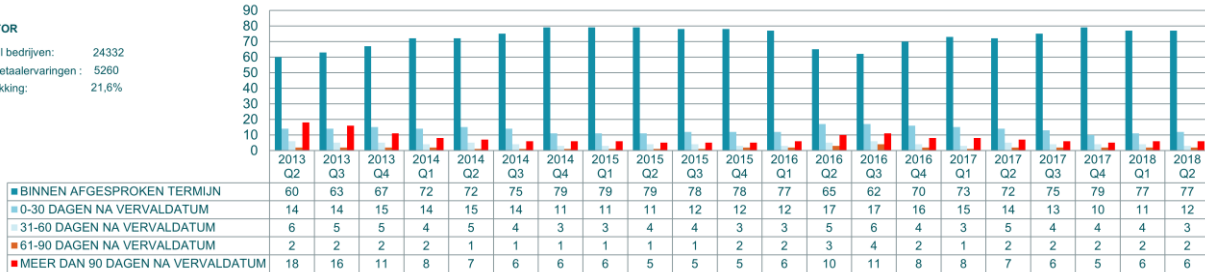

GRAYDON
open in business

Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten

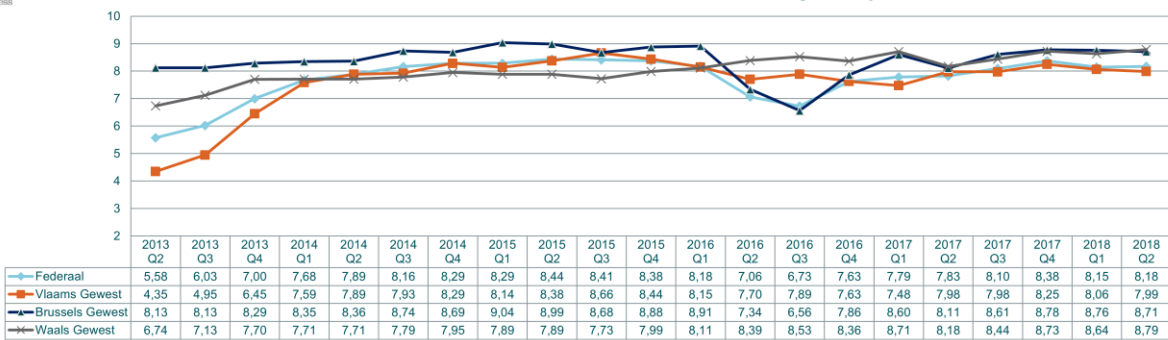
SECTOR

aantal bedrijven: 24332
met betaalvervalingen: 5260
% dekking: 21,6%

GRAYDON
open in business

Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten

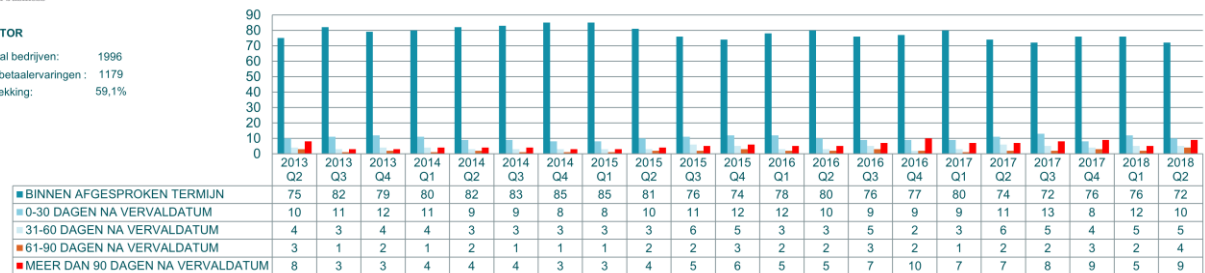
Nace 84

GRAYDON
open in business

Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen

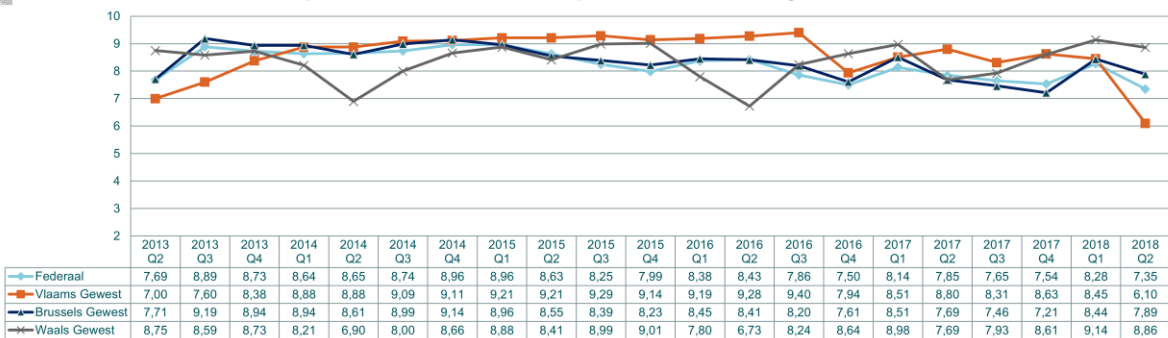
SECTOR

aantal bedrijven: 1996
met betaalvervalingen: 1179
% dekking: 59,1%

GRAYDON
open in business

Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen

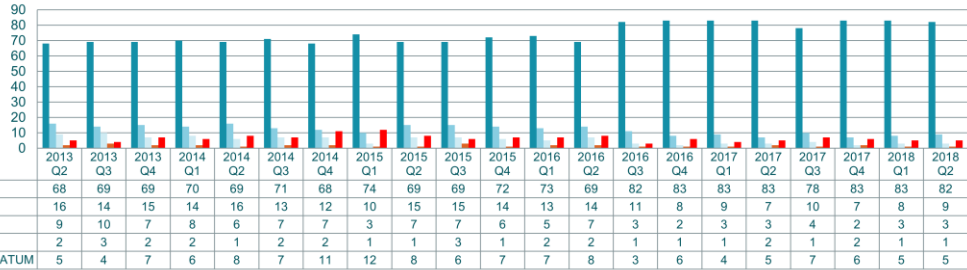
Nace 85

GRAYDON
open in business

SECTOR

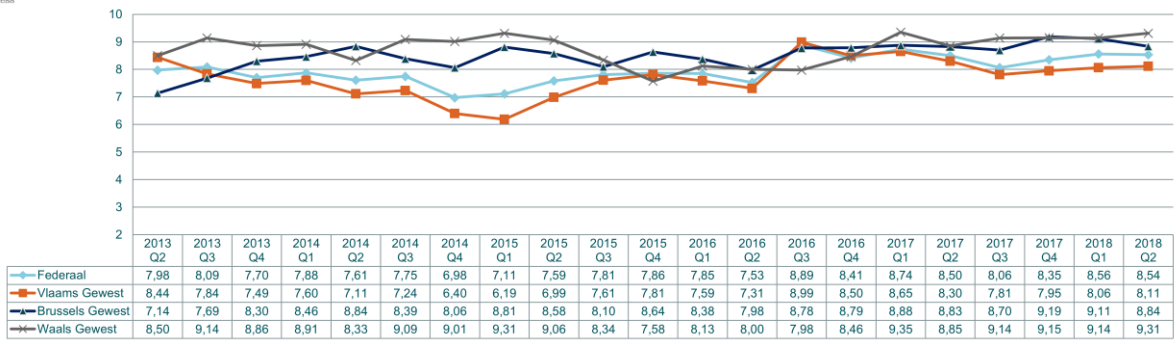
aantal bedrijven: 24984
met betaalvervalingen: 3904
% dekking: 15,6%

Onderwijs

GRAYDON
open in business

Onderwijs

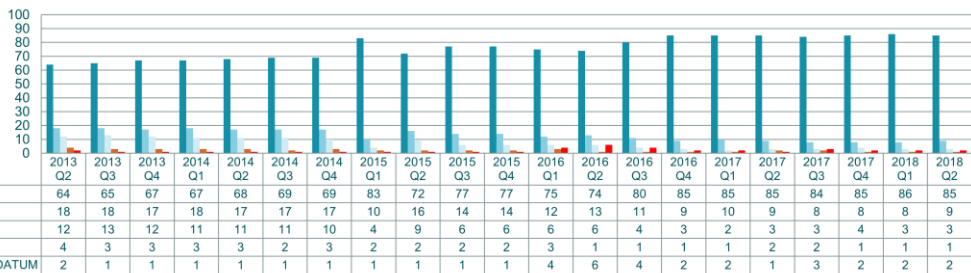
Nace 86

GRAYDON
open in business

SECTOR

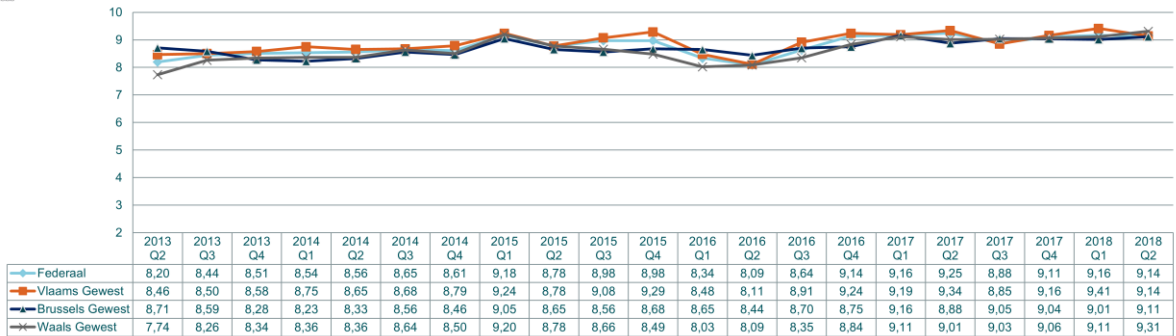
aantal bedrijven: 103732
met betaalvervalingen: 13284
% dekking: 12,8%

Menselijke gezondheidszorg

GRAYDON
open in business

Menselijke gezondheidszorg

Nace 87

GRAYDON
open in business

SECTOR

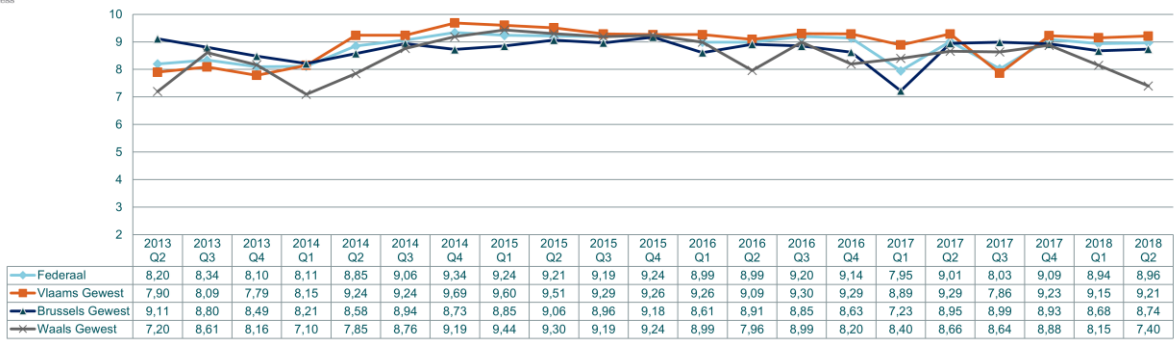
aantal bedrijven: 2170
met betaalvervalingen: 1307
% dekking: 60,2%

Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting

GRAYDON
open in business

Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting

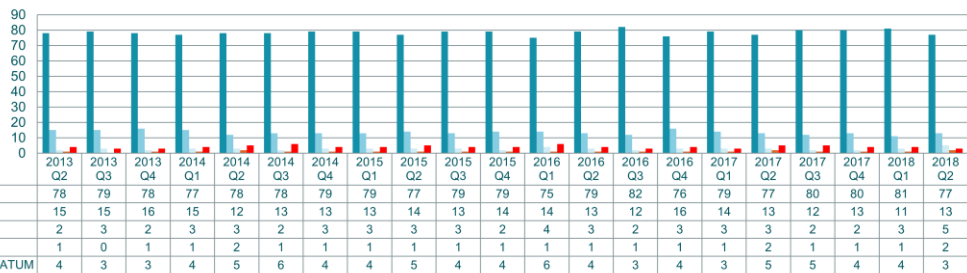
Nace 88

GRAYDON
open in business

SECTOR

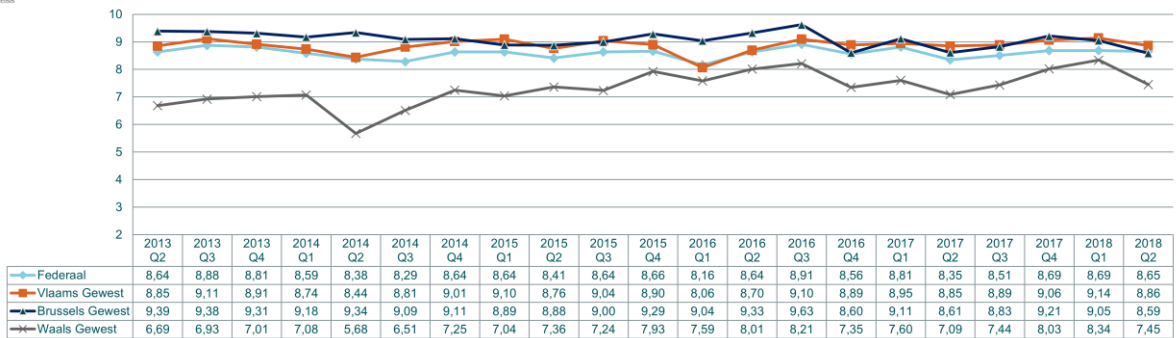
aantal bedrijven: 7330
met betaalvervalingen: 1830
% dekking: 25,0%

Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting

GRAYDON
open in business

Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting

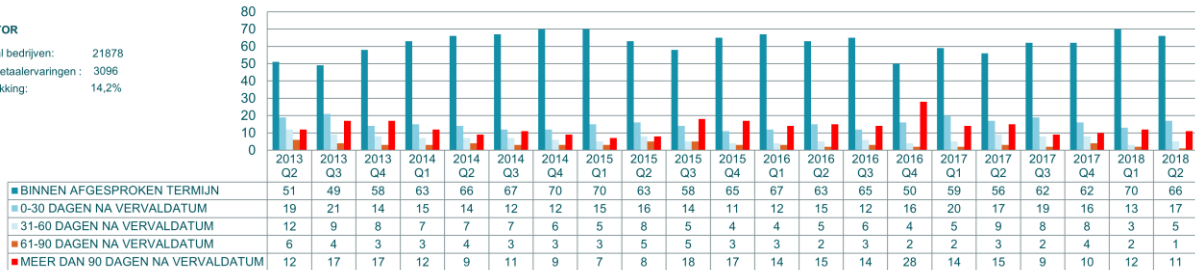
Nace 90

GRAYDON
open in business

SECTOR

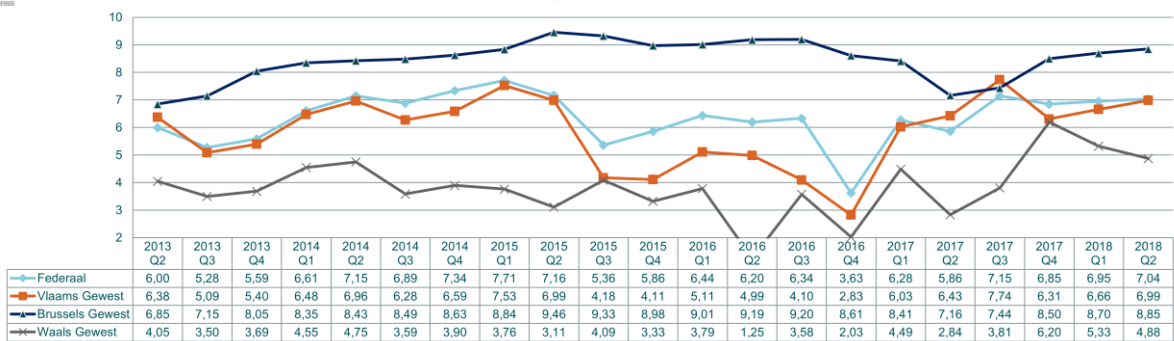
aantal bedrijven: 21878
met betaalvervalingen: 3096
% dekking: 14,2%

Creative activiteiten, kunst en amusement

GRAYDON
open in business

Creative activiteiten, kunst en amusement

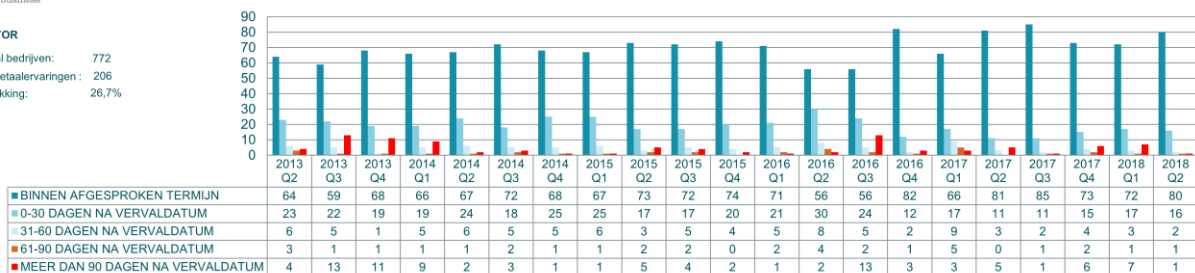
Nace 91

GRAYDON
open in business

SECTOR

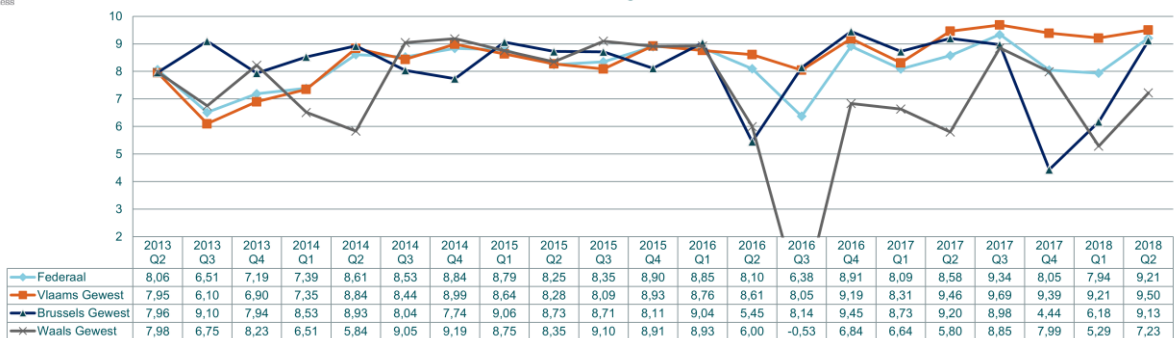
aantal bedrijven: 772
met betaalvervalingen: 206
% dekking: 26,7%

Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten

GRAYDON
open in business

Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten

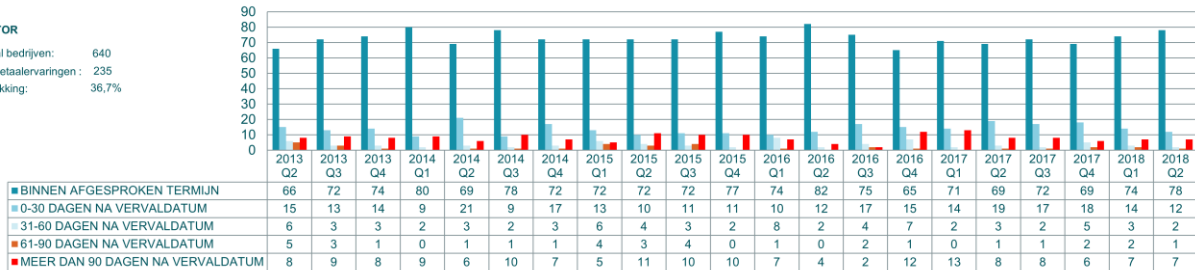

Nace 92

GRAYDON
open in business

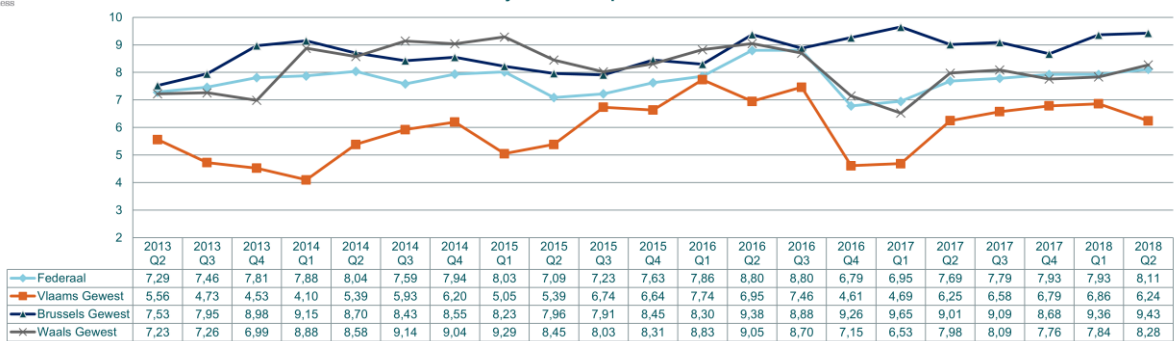
SECTOR
aantal bedrijven: 640
met betaalvervingen: 235
% dekking: 36,7%

Loterijen en kansspelen

GRAYDON
open in business

Loterijen en kansspelen

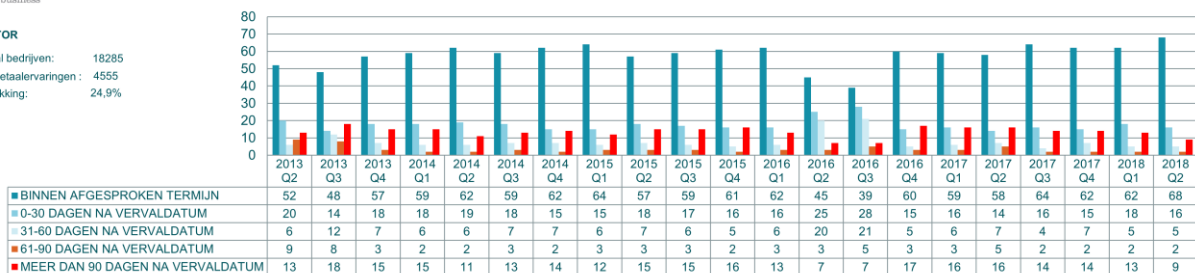

Nace 93

GRAYDON
open in business

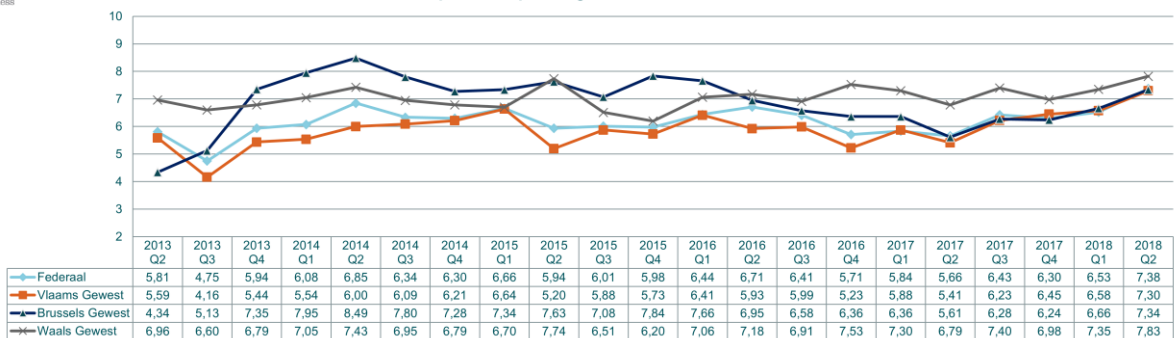
SECTOR
aantal bedrijven: 18285
met betaalvervingen: 4555
% dekking: 24,9%

Sport, ontspanning en recreatie

GRAYDON
open in business

Sport, ontspanning en recreatie

Nace 94

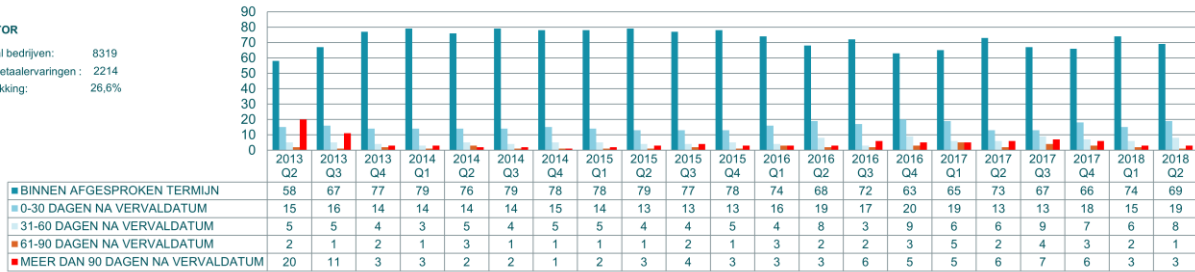
GRAYDON

open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 8319
met betaalvervalingen: 2214
% dekking: 26,6%

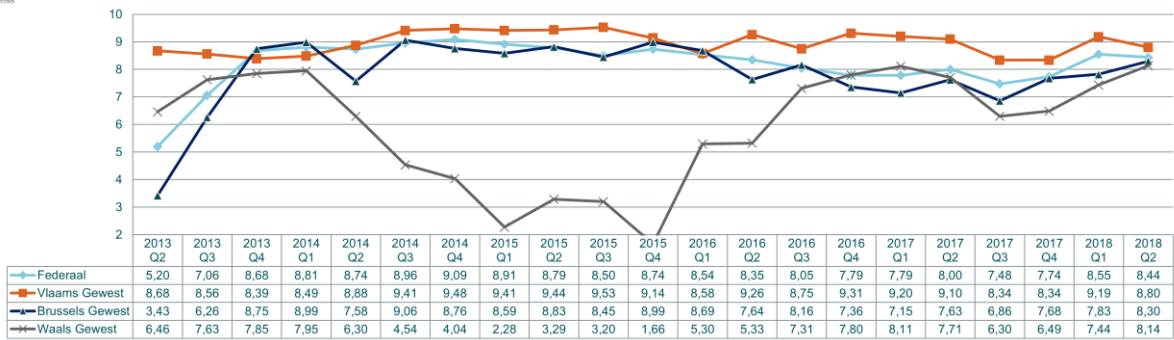
Verenigingen

GRAYDON

open in business

Verenigingen

Nace 95

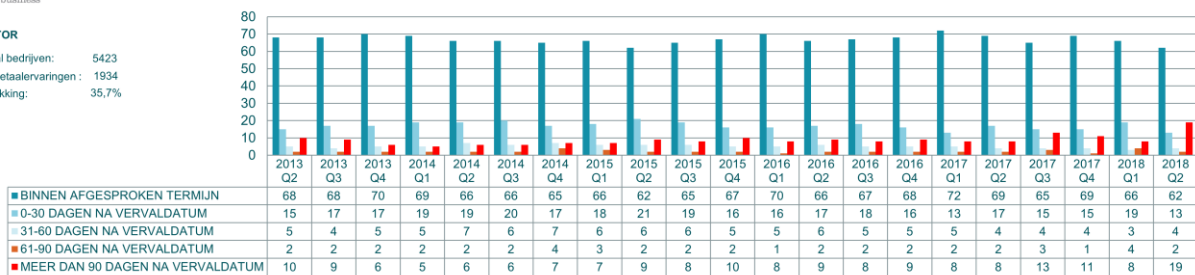
GRAYDON

open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 5423
met betaalvervalingen: 1934
% dekking: 35,7%

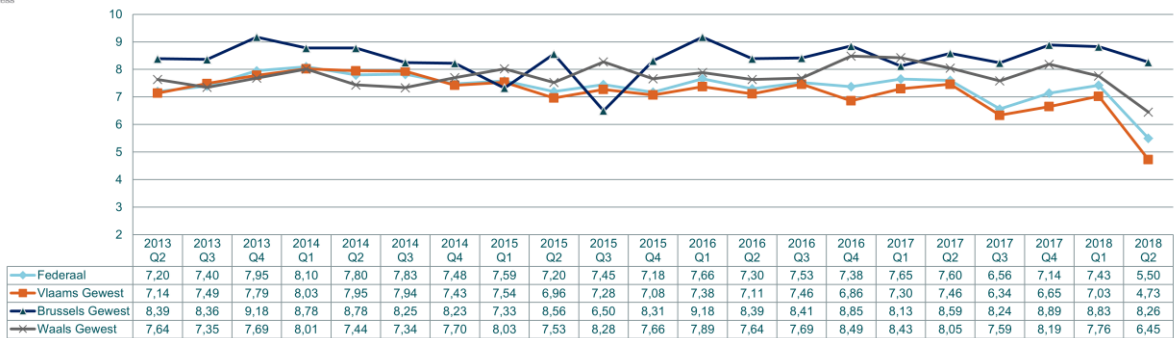
Reparatie van computers en consumentenartikelen

GRAYDON

open in business

Reparatie van computers en consumentenartikelen

Nace 96

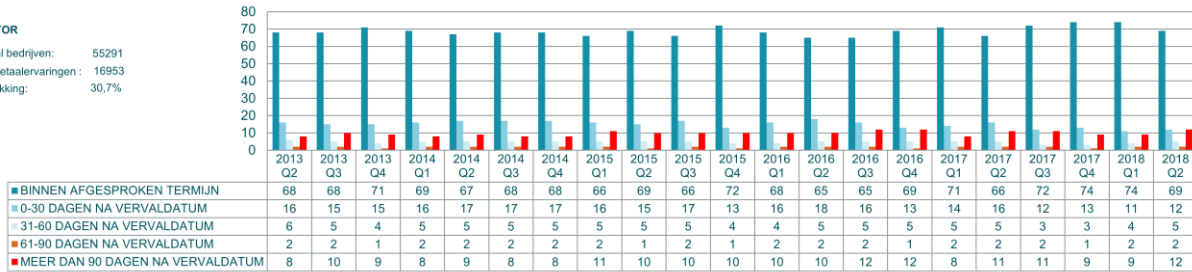
GRAYDON

open in business

SECTOR

aantal bedrijven: 55291
met betaalveringen: 16953
% dekking: 30,7%

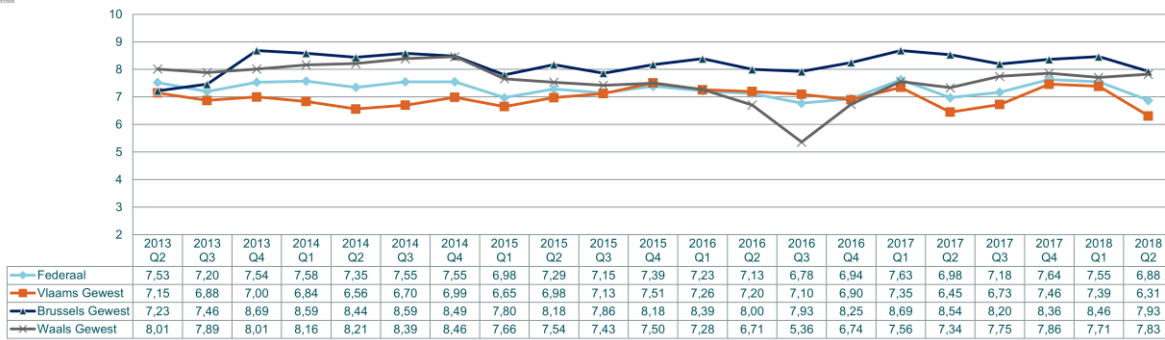
Overige persoonlijke diensten

GRAYDON

open in business

Overige persoonlijke diensten

Nace 97

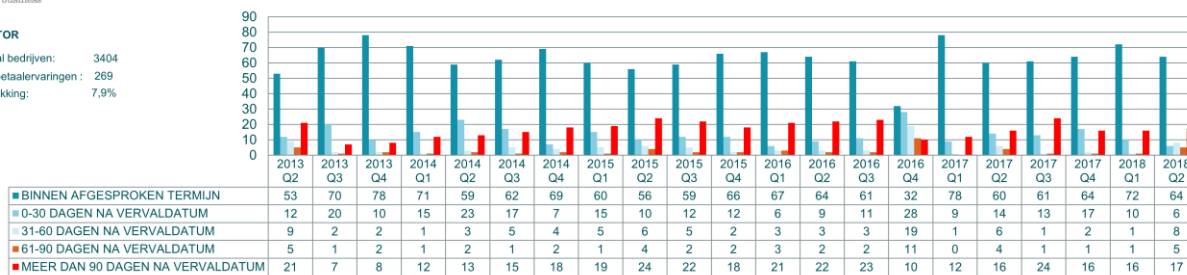
GRAYDON

open in business

Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel

SECTOR

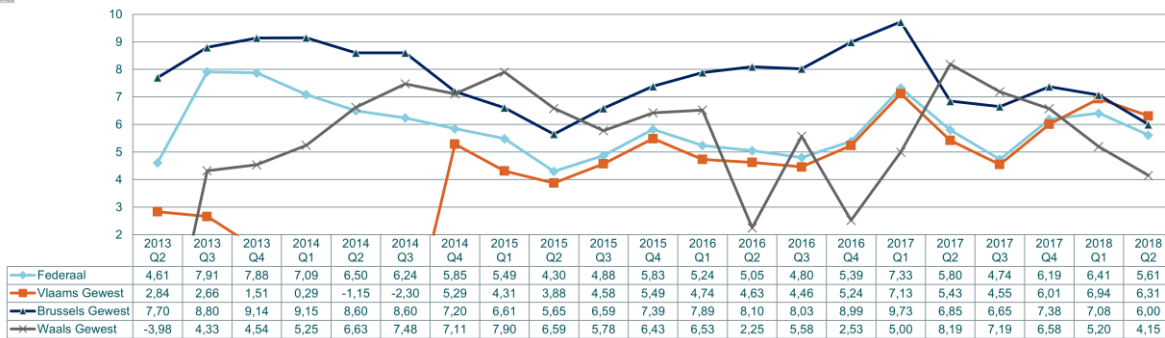
aantal bedrijven: 3404
met betaalveringen: 269
% dekking: 7,9%

GRAYDON

open in business

Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel

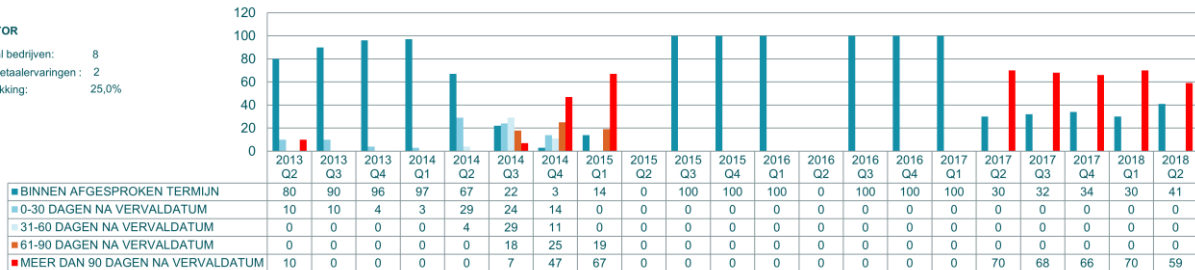

Nace 98

GRAYDON
open in business

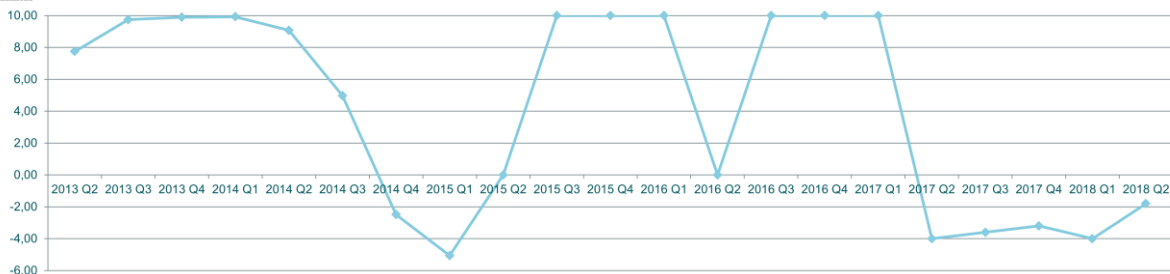
Niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik

SECTOR
aantal bedrijven: 8
met betaalervaringen: 2
% dekking: 25,0%

GRAYDON
open in business

Niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik

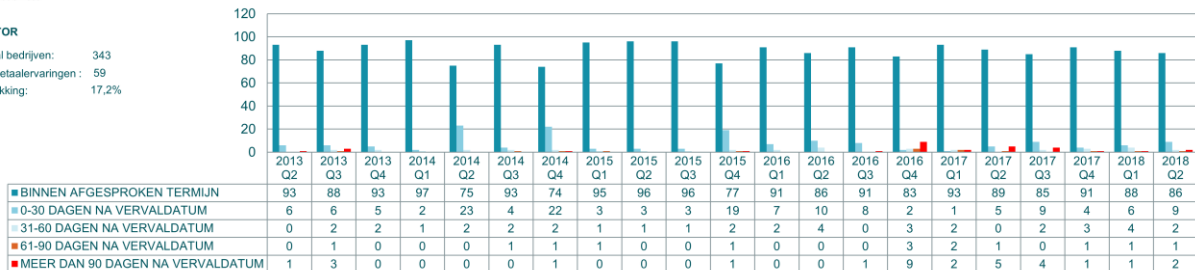

Nace 99

GRAYDON
open in business

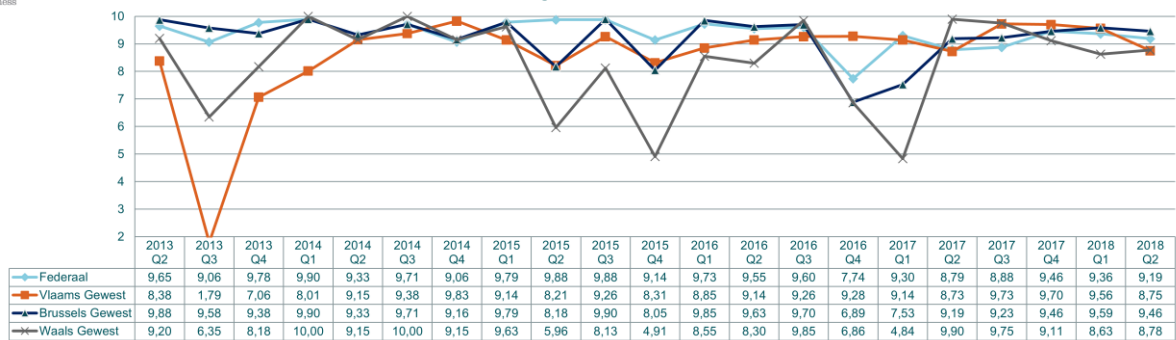
Extraterritoriale organisaties en lichamen

SECTOR
aantal bedrijven: 343
met betaalervaringen: 59
% dekking: 17,2%

GRAYDON
open in business

Extraterritoriale organisaties en lichamen

Over Graydon

Het handelsinformatiekantoor Graydon Belgium nv is in Berchem gevestigd en vormt een ploeg van 100 medewerkers. Dankzij een dagelijkse gedetailleerde opvolging houdt het bedrijf een reusachtige databank up-to-date, gevoed met gegevens over alle in België gevestigde bedrijven, inclusief eenmanszaken en andere economische entiteiten.

Hiermee ontwikkelt Graydon Belgium nv modellen die zowel risico's als groeikansen van ondernemingen tot uitdrukking brengen. Zo rapporteert de studiedienst van Graydon Belgium nv macro-economische tendensen en onderhoudt het bedrijf intensieve banden met diverse officiële instanties.

Graydon Belgium nv richt zich vooral op het bedrijfsleven. Dankzij de databank kent elke geïnteresseerde de evoluties binnen elk individueel bedrijf. We bieden analyse-instrumenten aan die de rentabiliteit van zowel marketing- als verkoopstructuren actief ondersteunen. Graydon Belgium nv tekent voor de inbouw van beslissingssystemen op maat waarmee men de juiste zakenrelaties opspoot, accepteert en opvolgt.

Contact algemeen: 03 280 88 00- info@graydon.be